

BRODSKO - POSAVSKA ŽUPANIJA

PLAN DJELOVANJA U PODRUČJU
PRIRODNIH NEPOGODA
2021.

1. Sadržaj

1. UVOD	3
1.1. SUSTAV NOSITELJA MJERA U ODGOVORU NA PRIRODNE NEPOGODE	5
2. PRIRODNA NEPOGODA – POTRES.....	8
2.1. POTRES - ODREĐIVANJE VJEROJATNOSTI DOGAĐAJA	11
2.2. POTRES - ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA	12
2.3. POTRES – KARTA PRIJETNJE	12
2.4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – POTRES	13
2.4.1. MJERE U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE	13
2.4.2. ŽURNA POMOĆ	16
2.4.3. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI	17
2.5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	19
3. PRIRODNA NEPOGODA – OLUJNI I ORKANSKI VJETAR	21
3.1. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – OLUJNI I ORKANSKI VJETAR	23
3.1.1. MJERE U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE	23
3.1.2. ŽURNA POMOĆ	27
3.1.3. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI	28
3.2. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	31
4. PRIRODNA NEPOGODA – POŽAR	33
4.1. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – POŽAR	35
4.1.1. MJERE U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE	35
4.1.2. ŽURNA POMOĆ	38
4.1.3. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI	39
4.2. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	41
5. PRIRODNA NEPOGODA – POPLAVA –	43
5.1. POPLAVA - ODREĐIVANJE VJEROJATNOSTI DOGAĐAJA	57
5.2. POPLAVA - ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA	57
5.3. POPLAVA – KARTA PRIJETNJE	58
5.4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – POPLAVA	58
5.4.1. MJERE U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE	58
5.4.2. ŽURNA POMOĆ	62
5.4.3. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI	63
5.5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	64
6. PRIRODNA NEPOGODA – SUŠA –	66
6.1. PRIRODNA NEPOGODA – SUŠA – VJEROJATNOSTI DOGAĐAJA	70
6.2. PRIRODNA NEPOGODA – SUŠA – ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA	71
6.3. PRIRODNA NEPOGODA – SUŠA – KARTA PRIJETNJE	71
6.4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – SUŠA	72
6.4.1. MJERE U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE	72
6.4.2. ŽURNA POMOĆ	75
6.4.3. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI	76
6.5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	77
7. PRIRODNA NEPOGODA – TUČA –	79
7.1. PRIRODNA NEPOGODA – TUČA – VJEROJATNOSTI DOGAĐAJA	83
7.2. PRIRODNA NEPOGODA – TUČA – ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA	84
7.3. PRIRODNA NEPOGODA – TUČA – KARTA PRIJETNJE	84
7.4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – TUČA	85
7.4.1. MJERE U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE	85
7.4.2. ŽURNA POMOĆ	88
7.4.3. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI	89

7.5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	90
8. PRIRODNA NEPOGODA – MRAZ –	92
8.1. PRIRODNA NEPOGODA – MRAZ – VJEROJATNOSTI DOGAĐAJA	95
8.2. PRIRODNA NEPOGODA – MRAZ – ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA	95
8.3. PRIRODNA NEPOGODA – MRAZ – KARTA PRIJETNJE	96
8.4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – TUČA	96
8.4.1. MJERE U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE	96
8.4.2. ŽURNA POMOĆ	100
8.4.3. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI	100
8.5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	101
9. PRIRODNA NEPOGODA – IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA –	103
9.1. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA	106
9.1.1. MJERE U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE	106
9.1.2. ŽURNA POMOĆ	109
9.1.3. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI	110
9.2. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	111
10. PRIRODNA NEPOGODA – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA –	113
10.1. PRIRODNA NEPOGODA – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA – VJEROJATNOST DOGAĐAJA -	116
10.2. PRIRODNA NEPOGODA – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA – ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA -	116
10.3. PRIRODNA NEPOGODA – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA – KARTA PRIJETNJE ..	117
10.4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA –	117
10.4.1. MJERE U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE	117
10.4.2. ŽURNA POMOĆ	121
10.4.3. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI	122
10.5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	123
11. DRUGE MJERE KOJE UKLJUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA, ZNANSTVENIM USTANOVAMA I STRUČNJACIMA ZA PODRUČJE PRIRODNIH NEPOGODA	124
11.1. DODATNE MJERE U ODNOSU NA PRIRODNU NEPOGODU	129
11.1.1. POTRES -DODATNE MJERE	129
11.1.2. OLUJNI I ORKANSKI VJETROVI – DODATNE MJERE	130
11.1.3. POŽARI - DODATNE MJERE	132
11.1.4. POPLAVE - DODATNE MJERE	133
11.1.5. SUŠA - DODATNE MJERE	133
11.1.6. TUČA -DODATNE MJERE	134
11.1.7. MRAZ – DODATNE MJERE	135
11.1.8. IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA – DODATNE MJERE	136
11.1.9. KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA – DODATNE MJERE	137
12. IZVORI, NAMJENA I PLANIRANJE NOVČANIH SREDSTAVA	138
12.1. IZVORI SREDSTAVA POMOĆI ZA UBLAŽAVANJE I DJELOMIČNO UKLANJANJE POSLJEDICA PRIRODNIH NEPOGODA	138
12.2. SREDSTVA ŽURNE POMOĆI	138
12.3. IZVJEŠĆA , REGISTAR ŠTETA I NADZOR	139
13. TROŠKOVI ANGAŽIRANIH PRAVNIH OSOBA I REDOVNIH SLUŽBI	140

1. UVOD

Prirodnom nepogodom smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi ili u okolišu.

Prirodnom nepogodom smatraju se:

1. potres
2. olujni i orkanski vjetar
3. požar
4. poplava
5. suša
6. tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom
7. mraz
8. izvanredno velika visina snijega
9. snježni nanos i lavina
10. nagomilavanje leda na vodotocima
11. klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta
12. druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

TABLICA 1: ODABIR PRIRODNIH NEPOGODA

<i>r.b.</i>	<i>Prirodna nepogoda</i>
1.	potres
2.	olujni orkanski vjetar
3.	požar
4.	poplava
5.	suša
6.	tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom
7.	mraz
8.	izvanredno velika visina snijega
9.	klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta

Ovim Planom uređuje se popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastanka prirodne nepogode, procjena osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva i druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima određenim Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

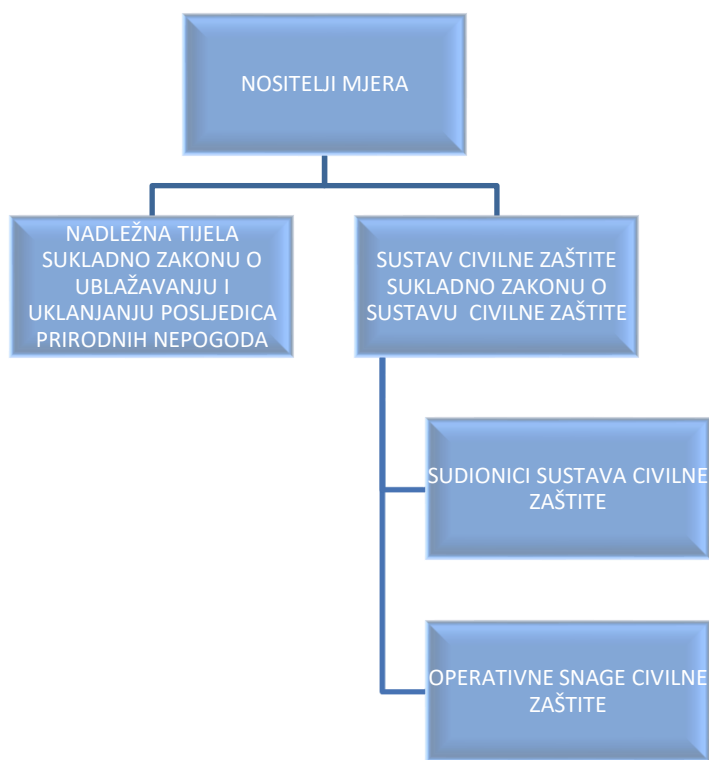
Predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave do 30. studenog tekuće godine donosi plan djelovanja za sljedeću kalendarsku godinu radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 31. ožujka tekuće godine, izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

Zakonske odredbe:

1. *Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, NN 16/19*
2. *Pravilnik o registru šteta od prirodnih nepogoda, NN 65/19*

1.1. SUSTAV NOSITELJA MJERA U ODGOVORU NA PRIRODNE NEPOGODE

Grafički prikaz 1: Sustav nositelja mjera

Nositelji mjere u odgovoru na prirodne nepogode razvrstavaju se u dvije skupine:

- Nositelji mjera koji sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ovlašteni su za proglašenje prirodne nepogode, koji procjenjuju štete od prirodne nepogode, dodjeljuju pomoć za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području Republike Hrvatske, unose i vode podatke u Registru šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Registar šteta) te postupaju u drugim pitanjima u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Nadležna tijela za provedbu Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda su:

- Vlada Republike Hrvatske
- Povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda: Državno povjerenstvo, županijska povjerenstva, gradska i općinska povjerenstva.
- Nadležna ministarstva: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvo graditeljstva i

prostornoga uređenja, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- Nositelji mjera koji su obvezni djelovati sukladno Zakonu o sustavu civilne zaštite. Civilna zaštita je sustav organiziranja sudionika za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Nositelje mjera koji su odgovorni za provedbu Zakona o sustavu civilne zaštite razvrstavamo u dvije podskupine:

- Sudionici sustava civilne zaštite (Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova, tijela državne uprave i druga državna tijela, Oružane snage Republike Hrvatske i policija i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave).
- Operativne snage sustava civilne zaštite:
 - stožeri civilne zaštite
 - operativne snage vatrogastva
 - operativne snage Hrvatskog Crvenog križa
 - operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja
 - udruge
 - postrojbe i povjerenici civilne zaštite
 - koordinatori na lokaciji
 - pravne osobe u sustavu civilne zaštite.

U nastavku teksta pružit će se prikaz djelovanja nositelja mjera na županijskoj razini, kao i djelovanje operativnih snaga u slučaju prirodne nepogode na području cijele županije.

POTRES

2. Prirodna nepogoda – POTRES

DEFINICIJA POTRESA:

Potres se može opisati kao endogeni proces prouzročen tektonskim pokretima u Zemljinoj unutrašnjosti uz naglo oslobađanje energije koja se u obliku seizmičkih valova širi prema površini Zemlje.

Pojava potresa pripada skupini prirodnih rizika koji se ne mogu predvidjeti, a s određenom se vjerojatnošću mogu dogoditi u bilo kojem trenutku.

Potresom nazivamo vibriranje površinskih slojeva zemljine kore do kojih dolazi radi procesa koji se u njoj događaju. Osnovne su karakteristike potresa iznenadno događanje, a u većini slučajeva nije moguće predvidjeti tu pojavu, a posebice ne njen intenzitet.

Potresi kao prirodne nepogode prouzročene prirodnim događajem vjerojatno su najveći uzrok stradanja pučanstva i civilizacijskih tekovina.

Prema maksimalnom intenzitetu potresa, područje BPŽ locirano je djelomično u 7. seizmičkoj zoni, a najvećim dijelom u 8. seizmičkoj zoni Medvedev-Sponhauer-Karnik (u daljnjem tekstu MSK-64) ljestvice.

Red.br.	Grad / mjesto	ϕ (° N)	λ (° E)	Čestine intenziteta (° MSK)			
				V	VI	VII	VIII
1.	Slavonski Brod	45.162	18.024	15	4	2	1
2.	Nova Gradiška	45.259	17.383	9	5	1	0

ZASTUPLJENOST TIPOVA GRAĐEVINA NA PODRUČJU BPŽ:

Broj objekata	Broj stanov.	% Zastupljenost tipova građevina - objekata (stambeni i drugi objekti) i stanovnika koji žive u njima					
		Tip "A"		Tip "B"		Tip "C"	
		stanovnika 12	objektata 14	stanovnika 19	objekata 22	stanovnika 69	objekata 64
52.178	175. 658	21079	7305	33375	11479	121204	33394

STUPNJEVI OŠTEĆENJA ZA ZIDANE GRAĐEVINE PREMA EMS-98 KLASIFIKACIJI:

Kategorija	Slika	Detaljan opis
I		<p>Negativno do blago oštećenje</p> <ul style="list-style-type: none"> - zanemarljivo konstruktivno oštećenje - blago nekonstruktivno oštećenje <p>Vrlo tanke pukotine u panelima zidovima Otpadanje malih komada tlučca Vrlo rijetko otpadanje pojedinačnih odvojenih dijelova zida</p>
II		<p>Umjereno oštećenje</p> <ul style="list-style-type: none"> - blago konstruktivno oštećenje - umjereno nekonstruktivno oštećenje <p>Pukotine u brojnim zidovima Otpadanje većih komada tlučca Djelomično otkazivanje dimnjaka</p>
III		<p>Značajno do teško oštećenje</p> <ul style="list-style-type: none"> - umjereno konstruktivno oštećenje - teško nekonstruktivno oštećenje <p>Velike, razvedene pukotine u većini zidova Otpadanje crijeva Otkazivanje dimnjaka u razini krova Otkazivanje pojedinačnih nekonstruktivnih elemenata (pregradni, zabatni zidovi)</p>
IV		<p>Vrlo teško oštećenje</p> <ul style="list-style-type: none"> - teško konstruktivno oštećenje - vrlo teško nekonstruktivno oštećenje <p>Značajno otkazivanje zidova Djelomično otkazivanje konstrukcija krovova i međukatah konstrukcija</p>
V		<p>Otkazivanje</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrlo teško konstruktivno oštećenje <p>Potpuno ili gotovo potpuno rušenje</p>

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – POTRES:

Prilagodba klimatskim promjenama bavi se postojećim, ali i očekivanim utjecajima klime. Naglasak je na preveniranju novih i smanjenju postojećih rizika od katastrofa i izvanrednih stanja utjecajem na razinu izloženosti, vrste opasnosti i kroz smanjenje ranjivosti, a u svrhu jačanja otpornosti i održivog razvoja.

Nasuprot tome, smanjenje rizika od katastrofa utemeljeno je na svim postojećim i često kratkotrajnim rizicima (poput potresa). Smanjenje rizika usmjereno je na djelovanje kroz cjelokupni ciklus upravljanja rizicima i većinom kroz ključne sudionike u sektoru humanitarnog djelovanja i sigurnosti.¹

¹ Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, Zagreb 2017.

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Posljedice na život i zdravlje ljudi se prvenstveno promatraju u odnosu na poginule, ozlijeđene i trajno raseljene stanovnike, a potom i sve stanovnike trenutno zahvaćene posljedicama djelovanja potresa (evakuirani, sklonjeni).

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	² 6<0,001	
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	X

Posljedice na život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 5 – katastrofalne posljedice**.

GOSPODARSTVO :

Procjena posljedica na gospodarstvo vezala se na direktne (izravne) i indirektne (neizravne) gubitke. Direktne posljedice su također vezane na oštećenja građevina odnosno nesigurnosti u procjeni su vezane za nesigurnosti u procjeni oštećenih zgrada.³

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	<1%	
2	Malene	1 – 5%	
3	Umjerene	5 – 15%	
4	Značajne	15 – 25%	
5	Katastrofalne	>25%	X

Posljedice na gospodarstvo nalaze se u **kategoriji 5 – katastrofalne posljedice**.

² Uzima se u obzir ako je uslijed posljedica nesreće stradala bar jedna osoba.

³ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3. (4)

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Procjena posljedica na društvenu stabilnost i politiku vezala se na oštećenja zgrada u kojima su smještene ključne institucije i oštećenje kritične infrastrukture. Većina svih građevina koje su izgrađene prije 1964. godine odnosno prije prvih propisa koji značajnije uzimaju u obzir potresno djelovanje značajnije je ugrožena.⁴

Bitno je imati na umu da će svi potresom prekinuti sustavi zahtijevati dugo vremensko razdoblje za ponovnu uspostavu (uništena radna mjesta, izgubljene baze podataka, itd.) te će dodatne posljedice zbog dugotrajne obnove biti velike.

Zbirna ocjena kategorije posljedice velike nesreće				
Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javno društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javno društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne				
2 Malene			X	
3 Umjerene	X	X		X
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se u **kategoriji 3 – umjerene posljedice**.

2.1. Potres - određivanje vjerojatnosti događaja

Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	X
2	Malene	1 – 5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50%	1 događaj u 2 do 20 godina	
4	Velika	51 – 98%	1 događaj u 1 do 2 godina	
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje ili češće	

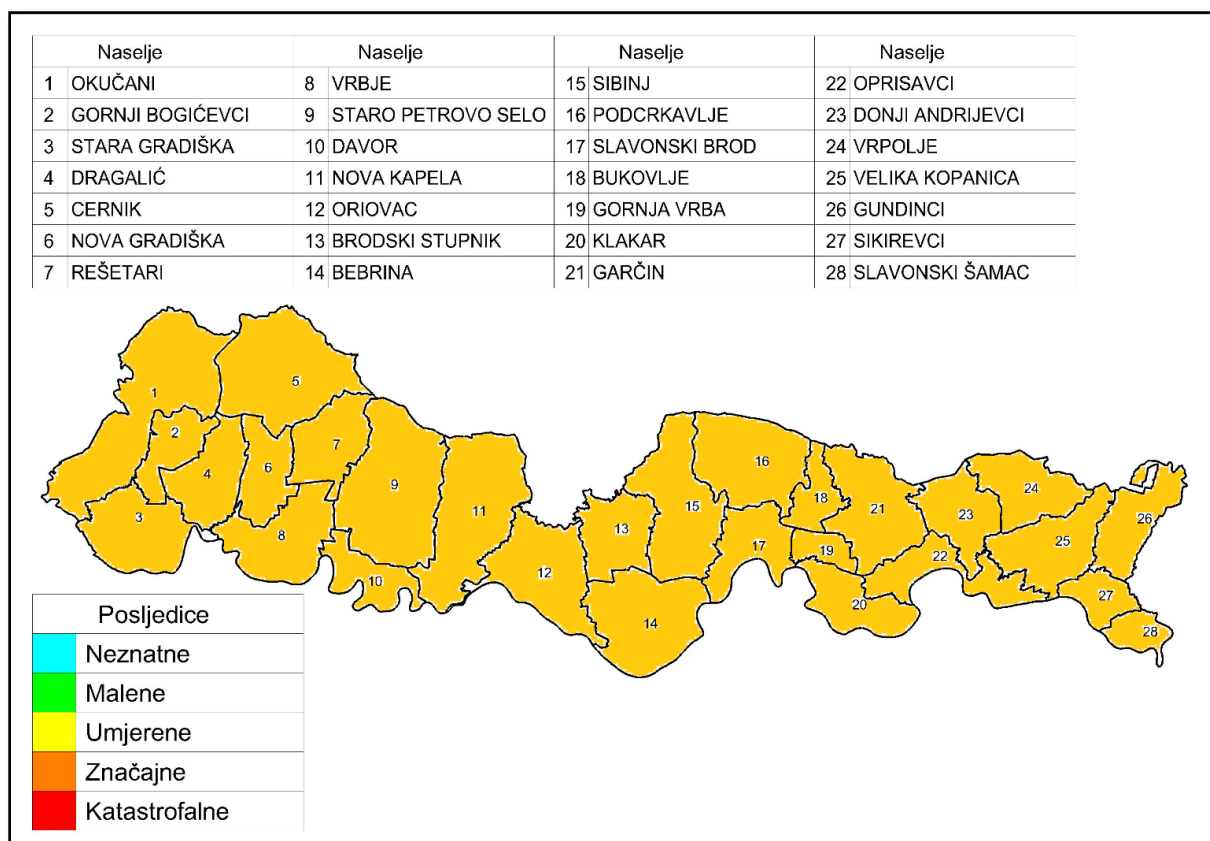
⁴ Nakon razornog potresa u Banjaluci 1969. započelo je protuseizmičko projektiranje armirano-betonskih konstrukcija na našem području i razvija se do danas. Za razliku od armirano-betonskih konstrukcija, po prirodi stvari, klasične zidane konstrukcije nisu otporne na seizmičko djelovanje. Kod raznovrsnih starih zidanih zgrada, uključujući i povijesne spomenike, ne može se računati na protupotresnu otpornost jer se tu radi o tradicionalnom i neinženjerskom građenju te je oštetljivost takvih zgrada na djelovanje potresa velika.

2.2. Potres - zbirna ocjena posljedica

Društvena stabilnost i politika				
Zbirna ocjena kategorije posljedice velike nesreće				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnosti politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne				
2 Malene				
3 Umjerene			X	
4 Značajne				X
5 Katastrofalne	X	X		

Zbirno posljedice potresa ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvena stabilnost i politika, što određuje **kategoriju 4 – značajne posljedice**.

2.3. Potres – karta prijetnje

2.4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – POTRES

2.4.1. Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode

2.4.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.
2. Ispunjenje uvjeta utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo koje potom predlaže županu donijeti odluku o proglašenju prirodne nepogode.
3. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

4. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela⁵ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

2.4.1.2. Prva procjena štete – prijava oštećenika i unos podataka u Registar šteta

REDOVNI POSTUPAK PRIJAVE

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini gradskom ili općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)). Iznimno, zbog objektivnih razloga rok se može produžiti na 12 dana.
2. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko odnosno gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

⁵ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog ili gradskog povjerenstva.

IZVANREDNI POSTUPAK PRIJAVE ZBOG PANDEMIJE KORONA VIRUSOM

1. 25. ožujka 2020. godine Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda donijelo je Zaključak da se zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom odgađaju rokovi za dostavu podataka o štetama nastalim uslijed prirodnih nepogoda propisanih Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN br. 16/2019.). Odgoda zakonom propisanih rokova za dostavu podataka o nastalim štetama vrijedi sve do okončanja izvanredne situacije uzrokovane korona virusom i odnosi se na područje cijele Republike Hrvatske.
2. Zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom, Županijsko povjerenstvo Brodsko-posavske županije sugeriralo je da oštećenici sve zabilježe fotografijama i video snimkama, a što će povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine/grada pomoći u utvrđenju nastanka prirodne nepogode kao i provjeri visine štete.

Iz istih razloga bilo bi poželjno dostaviti i uputu kojom se predlaže JLS omogućavanje podnošenje prijave elektroničkim putem, kao i objavu službenog obrasca i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)).

3. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine imovine:
 - Građevine ([Prilog 2](#), [Prilog 3](#), [Prilog 4](#))
 - Opremu ([Prilog 2](#), [Prilog 5](#))
 - Zemljišta ([Prilog 2](#))
 - Višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))
 - Šume ([Prilog 2](#))
 - Stoku ([Prilog 2](#))
 - Ribe ([Prilog 2](#))
 - Poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
 - Ostala sredstva i dobra ([Prilog 2](#)).
 - Troškovi ([Prilog 2](#))

4. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

2.4.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo odnosno gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.
4. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

5. Općinsko/gradsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

2.4.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

2.4.2. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenicima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijeti ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave⁶.

⁶ ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedlog župana ili gradonačelnik/načelnik za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

2.4.3. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na županijskoj razini

2.4.3.1. Županijsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.⁷
2. Županijska skupština imenuje povjerenstvo za procjenu štete na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju županijskih povjerenstava objavljuje se službenom glasniku jedinice lokalne samouprave.
3. Županijsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava
 - provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svog područja
 - podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda
 - po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodnih nepogoda i nastale štete
 - objedinjuje i prosljeđuje putem Registara štete Državnom povjerenstvu konačne procjene štete te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije
 - imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva
 - donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
 - obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom

⁷ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

4. Kada općinsko odnosno gradsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć općini/gradu u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim/gradskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom grada za koje obavljaju poslove.

2.4.3.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Radnje i postupci</i>	<i>Rukovođenje</i>	<i>Izvršenje/Suradnja</i>
Pozivanje Stožera CZ	župan	Načelnik Stožera CZ
Aktiviranje svih sudionika za zaštitu i spašavanje: 1. Pročelnike upravnih odjela i službi 2. Vatrogasne snage 3. Pravne osobe koje se u okviru redovite djelatnosti bave zaštitom i spašavanjem (Dm zdravlja BPŽ, Veterinarske ambulante, ljekarne, HGSS, stanica Slavonski Brod) (prilog 6) 4. Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite 5. Vlasnike smještajnih kapaciteta 6. Udruge od interesa za sustav civilne zaštite 7. Specijalističke postrojbe CZ (prilog 8/2) , (prilog 8/3) , (prilog 8/4) 8. Pravne osobe za ukop 9. Davatelje materijalno tehničkih sredstava	župan	načelnik Stožera
Mobilizacija Specijalističkih postrojbi CZ	načelnik Stožera	Županijski centar 112 zapovjednici postrojbi
Prikupljanje informacija o broju potpuno srušenih objekata, stanje školskih objekata, društvenih domova, ugostiteljskih objekata, trgovina. Utvrđuje koje su se aktivnosti odvijale u njima prije potresa i koliko je ljudi boravilo u njima.	načelnik Stožera	Županijski centar 112 Čelnici JLS
Prikupljanje informacija o stanju prohodnosti prometnica	Član Stožera, predstavnik PU	Županijski centar 112, Vlasnici prometne infrastrukture
Prikupljanje informacije o stanju objekata za pružanje zdravstvene zaštite. Objekti zdravstvene zaštite.	član Stožera za zdravstveno zbrinjavanje	Rukovoditelji zdravstvenih ustanova
Organizacija informativnih punktova u svim mjesnim odborima u cilju prikupljanja informacija o nestalim osobama.	član Stožera za zbrinjavanje i evakuaciju	Čelnici JLS
Utvrđivanje prioriteta u raščišćavanju ruševina kao slijedi: 1. raščišćavanje objekata gdje boravi više ljudi (škole, društvenih domova, ugostiteljskih objekata, trgovina)	načelnik Stožera	zapovjednik Specijalističke

2. osiguranje prohodnosti prometnica 3. pristup kritičnoj infrastrukturi 4. raščišćavanje ruševina obiteljskih kuća.		postrojbe CZ za traganje i spašavanje u ruševinama,
Raspoređivanje pripadnika Postrojbe CZ prema utvrđenim prioritetima raščišćavanja.	Zapovjednik Postrojbe CZ	Zapovjedništvo Postrojbe i pripadnici
Traženje angažmana Specijalističke postrojbe CZ za traganje i spašavanje u ruševinama od Vlade RH.	župan	Županijski centar 112 načelnik Stožera
Organiziranje prijema specijalističkog tima.	načelnik Stožera	član Stožera za komunalne djelatnosti,
Odvoz građevinskog otpada na lokacije deponiranja.	načelnik Stožera	član Stožera za komunalne djelatnosti,

2.5. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Brodsko-posavska županija donijela je Procjenu rizika od velikih nesreća temeljem koje je procijenjena spremnost u području preventive i reagiranja. Zbirna ocjena spremnosti je iznosila: nisku spremnost (ocjena 4). Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva zasniva se na navedenoj Procjeni i provodi se u skladu sa mogućnostima izdvajanja iz proračuna.

OLUJNI I ORKANSKI VJETAR

3. Prirodna nepogoda – OLUJNI I ORKANSKI VJETAR

OLUJNI I ORKANSKI VJETAR

Olujni vjetar, a ponekad i orkanski, udružen s velikom količinom oborine ili čak i tučom, osim što stvara velike štete na imovini, poljoprivrednim i šumarskim dobrima, raznim građevinskim objektima, u prometu te tako nanosi gubitke u gospodarstvu, ugrožava i često puta odnosi ljudske živote. Orkansko nevrijeme se očituje iznimnom snagom vjetra i najčešće uskom širinom djelovanja. Olujni i jaki vjetrovi pogađaju šire područje, ali sa znatno slabijom snagom vjetra. Snagu vjetra ocjenjujemo prema Beaufortovoj ljestvici.

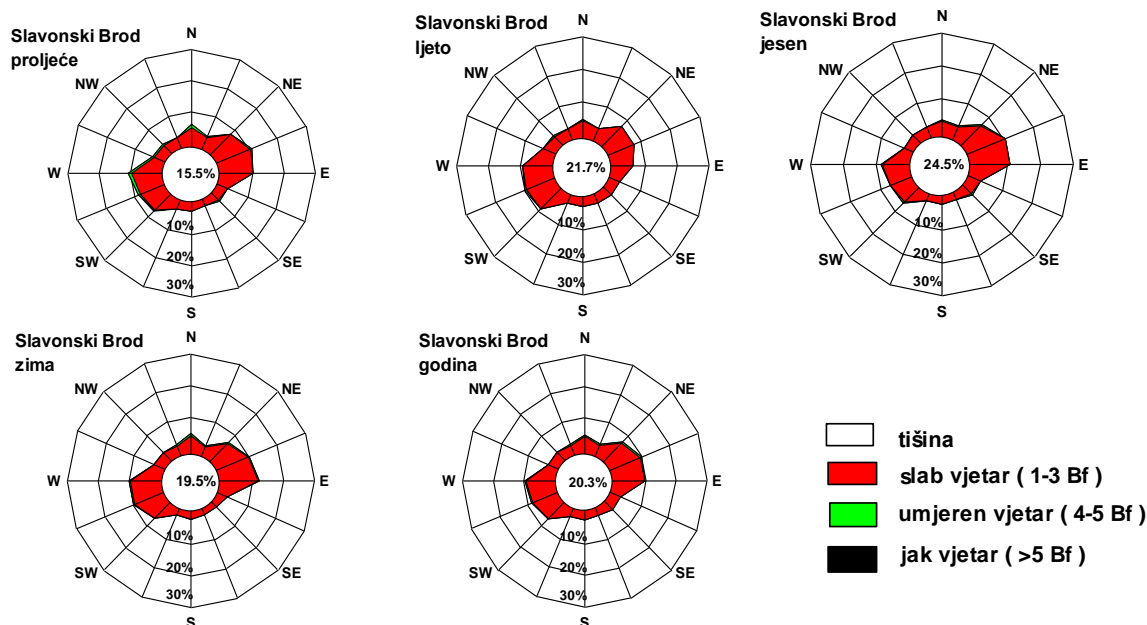
BEAUFORTOVOJ LJESTVICA JAČINE VJETRA

Beauforti (Bf)	Naziv	Razred brzine (m/s)
0	tišina	0.0-0.2
1	lagan povjetarac	0.3-1.5
2	povjetarac	1.6-3.3
3	slab vjetar	3.4-5.4
4	umjeren vjetar	5.5-7.9
5	umjereno jak vjetar	8.0-10.7
6	jak vjetar	10.8-13.8
7	vrlo jak vjetar	13.9-17.1
8	olujan vjetar	17.2-20.7
9	oluja	20.8-24.4
10	jaka oluja	24.5-28.4
11	orkanski vjetar	28.5-32.6
12	orkan	32.7-36.9

Vjetar olujne i orkanske jačine nije karakterističan za područje BPŽ, a moguće pojavljivanje, u kratkim i nepravilnim vremenskim intervalima (što mu je glavna karakteristika), nanijelo bi velike štete svojim rušilačkim djelovanjem:

- u građevinarstvu rušenjem krovova i slabijih građevina, onemogućavanjem radova pomoću dizalica;
- u elektroprivredi i telekomunikacijskom prometu kidanjem električnih i telefonskih vodova i rušenjem njihovih nosača;
- u poljoprivredi i šumarstvu uzrokovanjem polijeganja žitarica, osipanjem zrna iz klasa, prijelomom stabljike, kidanjem cvjetova, otresanjem plodova, lomom grana i cijelih stabala voćaka i različitog šumskog drveća;
- u prometu opasnošću za cestovni promet (moguća ograničenja i/ili obustava prometa).

RUŽA VJETROVA ZA BRODSKO-POSAVSKU ŽUPANIJU:

Izvor: Meteorološka podloga DHMZ, 2006.

U najvećem broju slučajeva na području Brodsko-posavske županije prevladava slab vjetar. Prema prosjeku u dvadesetogodišnjem razdoblju jak vjetar se prosječno javlja 38 dana u godini, a olujni vjetar 4 dana. U određenim vremenskim situacijama može se pojaviti jak ili olujni vjetar koji je u hladnom dijelu povezan s prodorima hladnog zraka sa sjevera ili sjeveroistoka, a ljeti s olujnim nevremenom. Proračunate teorijske raspodjele očekivanih maksimalnih udara vjetra za Brodsko-posavsku županiju pokazuju da u prosječnim klimatskim prilikama očekivani maksimalni udar vjetra, s povratnim periodom od 50 godina i uz vjerojatnost 98%, iznosi 27,2 m/s. Apsolutni izmjereni maksimalni udar vjetra od 26,8 m/s prema istoj procjeni očekuje se jednom u 25 godina.

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – OLUJNI ORKANSKI VJETAR

Klimatske promjene predstavljaju rastuću prijetnju u 21. stoljeću jer utječu na sve aspekte okoliša, gospodarstva i ugrožavaju održivi razvoj društva. Klimatske promjene utječu na učestalost pojave prirodnih nepogoda. Sve je više dokaza da je Republika Hrvatska pod utjecajem klimatskih promjena. U odnosu na olujne i orkanske vjetrove za područje istočne Hrvatske, prema projekcijama maksimalna brzina vjetra u budućim klimama neće se mijenjati.⁸

⁸ Izvor: Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2040. godine s pogledom na 2070. godinu.

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI
U slučaju olujnog i orkanskog vjetera moguć je negativan utjecaj na život i zdravlje ljudi (ozljede, evakuacija iz oštećenih objekata).
GOSPODARSTVO
<p>Vjetar olujne i orkanske jačine nije karakterističan za područje BPŽ, ali moguće je pojavljivanje u našim krajevima, samo u kratkim i prilično nepravilnim vremenskim intervalima (što mu je glavna karakteristika) što bi nanijelo velike štete svojim rušilačkim djelovanjem na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • u građevinarstvu rušenjem krovova i slabijih građevina, skela, dizalica, oplata... • u poljoprivredi i šumarstvu (polijeganje žitarica, osipanje zrna iz klasa, prijelomom stabljika, kidanjem cvjetova, otresanje plodova, lom grana i drveća...),⁹
DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA
<p>Nanijelo bi velike štete:</p> <ul style="list-style-type: none"> • u elektroprivredi i telekomunikacijama (kidanjem vodova i rušenjem stupova i nosača), • u prometu (opasnost od prevrtanja vozila i prekida prometa).

Kako do trenutka izrade Procjene rizika od velikih nesreća nisu bili dostupni podatci o prethodno utvrđenim štetama nije bilo moguće ovaj rizik obraditi sukladno propisanoj normi kao prioritetni rizik. Ovu prijetnju je potrebno pratiti, evidentirati nastalu štetu i u postupku revizije Procjene rizika ukoliko podatci budu upućivali na to, istu tretirati kao prioritetni rizik.

3.1. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – OLUJNI I ORKANSKI VJETAR

3.1.1. Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode

3.1.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg

⁹ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3. (4).

prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

2. Ispunjenje uvjeta utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo koje potom predlaže županu donijeti odluku o proglašenju prirodne nepogode.
3. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

4. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela¹⁰ provode sljedeće radnje:
 - d) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - e) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - f) potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

3.1.1.2. Prva procjena štete – prijava oštećenika i unos podataka u Registar šteta

REDOVNI POSTUPAK PRIJAVE

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini gradskom ili općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)). Iznimno, zbog objektivnih razloga rok se može produžiti na 12 dana.
2. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko odnosno gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog ili gradskog povjerenstva.

IZVANREDNI POSTUPAK PRIJAVE ZBOG PANDEMIJE KORONA VIRUSOM

1. 25. ožujka 2020. godine Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda donijelo je Zaključak da se zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom odgađaju rokovi za dostavu podataka o štetama nastalim uslijed prirodnih nepogoda propisanih Zakonom o ublažavanju i uklanjanju

¹⁰ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

posljedica prirodnih nepogoda (NN br. 16/2019.). Odgoda zakonom propisanih rokova za dostavu podataka o nastalim štetama vrijedi sve do okončanja izvanredne situacije uzrokovane korona virusom i odnosi se na područje cijele Republike Hrvatske.

2. Zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom, Županijsko povjerenstvo Brodsko-posavske županije sugeriralo je da oštećenici sve zabilježe fotografijama i video snimkama, a što će povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine/grada pomoći u utvrđenju nastanka prirodne nepogode kao i provjeri visine štete.

Iz istih razloga bilo bi poželjno dostaviti i uputu kojom se predlaže JLS omogućavanje podnošenje prijave elektroničkim putem, kao i objavu službenog obrasca i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)).

3. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine imovine:

- Građevine ([Prilog 2](#), [Prilog 3](#), [Prilog 4](#))
- Opremu ([Prilog 2](#), [Prilog 5](#))
- Zemljišta ([Prilog 2](#))
- Višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))
- Šume ([Prilog 2](#))
- Stoku ([Prilog 2](#))
- Ribe ([Prilog 2](#))
- Poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
- Ostala sredstva i dobra ([Prilog 2](#)).
- Troškovi ([Prilog 2](#))

4. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete

- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

3.1.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo odnosno gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.
4. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
5. Općinsko/gradsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

3.1.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

3.1.2. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijeti ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave¹¹.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedlog župana ili gradonačelnik/načelnik za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

¹¹ ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

3.1.3. *Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na županijskoj razini*

3.1.3.1. *Županijsko i stručno povjerenstvo*

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.¹²
2. Županijska skupština imenuje povjerenstvo za procjenu štete na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju županijskih povjerenstava objavljuje se službenom glasniku jedinice lokalne samouprave.
3. Županijsko povjerenstva obavlja sljedeće poslove:
 - usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava
 - provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne)samouprave sa svog područja
 - podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda
 - po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodnih nepogoda i nastale štete
 - objedinjuje i prosljeđuje putem Registara štete Državnom povjerenstvu konačne procjene štete te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije
 - imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva
 - donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
 - obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom
4. Kada općinsko odnosno gradsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć općini/gradu u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim/gradskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom grada za koje obavljaju poslove.

¹² Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

3.1.3.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Radnje i postupci</i>	<i>Rukovođenje</i>	<i>Izvršenje/Suradnja</i>
Pozivanje Stožer civilne zaštite putem ŽC 112 ukoliko je to moguće, ako ne, koristi vlastiti mobilizacijski sustav.	župan	Županijski centar 112
Pozivanje pročelnika županijskih upravnih odjela	župan	načelnik Stožera pročelnici županijski upravnih odjela
Prikupljanje informacije o mogućnosti funkcioniranja kritične infrastrukture (vodoopskrba, elektroopskrba, plinoopskrba, sustav telekomunikacija).	načelnik Stožera	Županijski centar 112 Vlasnici kritične infrastrukture (prilog 7) pročelnici županijski upravnih odjela
Prikupljanje informacija o stanju prohodnosti prometnica.	Član Stožera, predstavnik PU	Županijski centar 112, čelnici JLS
Prikupljanje informacija o stanju društvenih i stambenih objekata na prostoru.	načelnik Stožera	Županijski centar 112, čelnici JLS
Prikupljanje informacije o stanju objekata za pružanje zdravstvene zaštite.	Članovi Stožera za zdravstveno zbrinjavanje	Županijski centar 112, Zdravstvene ustanove (prilog 6)
Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju opskrbu električnom energijom sljedećim prioritetom: <ol style="list-style-type: none"> 1. vodoopskrbni sustav 2. zgrada županijske uprave 3. zdravstvene ustanove 4. pekare 5. objekti za pripremu hrane 6. objekti za opskrbu 7. škole i vrtići 8. veterinarske ambulante 9. pošte 10. društveni domovi 11. ostali korisnici 	načelnik Stožera	pročelnici županijski upravnih odjela, svaki iz svoje nadležnosti
Upućivanje zahtjeva za popravak i stavljanje u funkciju sustava za opskrbu el. energijom. (prilog 24)	župan	načelnik Stožera
Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju vodoopskrbu sljedećim prioritetom: <ol style="list-style-type: none"> 1. zdravstvene ustanove 2. pekare 3. objekti za pripremu hrane 4. objekti za opskrbu 5. škole i vrtići 6. veterinarske ambulante 7. društveni domovi 8. zgrada županijske uprave 9. ostali korisnici 	načelnik Stožera	pročelnici županijski upravnih odjela, svaki iz svoje nadležnosti
Upućivanje zahtjeva za popravak i stavljanje u	župan	načelnik Stožera

funkciju sustava za vodoopskrbu		
Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju telekomunikacija sljedećim prioritetom: <ol style="list-style-type: none"> 1. zgrada županijske uprave 2. pošte 3. zdravstvene ustanove 4. veterinarske ambulante 5. pekare 6. objekti za pripremu hrane 7. objekti za opskrbu 8. društveni domovi 9. škole i vrtići 10. ostali korisnici 	načelnik Stožera	pročelnici županijski upravnih odjela, svaki iz svoje nadležnosti
Upućivanje zahtjeva za popravak i stavljanje u funkciju sustava telekomunikacija.	župan	načelnik Stožera
Utvrđivanje redoslijeda u smislu privremene sanacije oštećenja sljedećih objekata: <ol style="list-style-type: none"> 1. vodoopskrbni sustav 2. zgrada županijske uprave 3. zdravstvene ustanove 4. pekare 5. objekti za pripremu hrane 6. objekti za opskrbu 7. škole i vrtići 8. veterinarske ambulante 9. pošte 10. društveni domovi 11. ostali korisnici 	župan	pročelnici županijski upravnih odjela, svaki iz svoje nadležnosti
Mobilizacija gotovih snaga za zaštitu i spašavanje (prilog 6)	Načelnik Stožera	Gotove snage za zaštitu i spašavanje, prema svom Planu
Sukladno postojećoj situaciji, a zbog ukazane potrebe mobilizacija pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje	župan	načelnik Stožera pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite.
Sukladno postojećoj situaciji, a zbog ukazane potrebe mobilizacija Specijalističkih timova CZ.	načelnik Stožera	Zapovjednici postrojbe
Pomoć pripadnika specijalističkih timova CZ u sanaciji štete.	načelnik Stožera	zapovjednici postrojbi Pripadnici timova
Osiguranje vode u slučaju suše.		
Predlaganje aktiviranja Povjerenstava za procjenu štete od elementarnih nepogoda na ugroženim područjima.	župan	pročelnici županijski upravnih odjela, svaki iz svoje nadležnosti
Povjerenstva nastavljaju aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, NN 16/19		
Ukoliko jačina olujnog vremena prouzroči rušenje građevinskih objekata postupa se po dijelu plana <i>Organizacija raščišćavanja ruševina i spašavanje zatrpanih.</i>		

3.2. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Brodsko-posavska županija donijela je Procjenu rizika od velikih nesreća temeljem koje je procijenjena spremnost u području preventive i reagiranja. Zbirna ocjena spremnosti je iznosila: nisku spremnost (ocjena 4). Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva zasniva se na navedenoj Procjeni i provodi se u skladu sa mogućnostima izdvajanja iz proračuna.

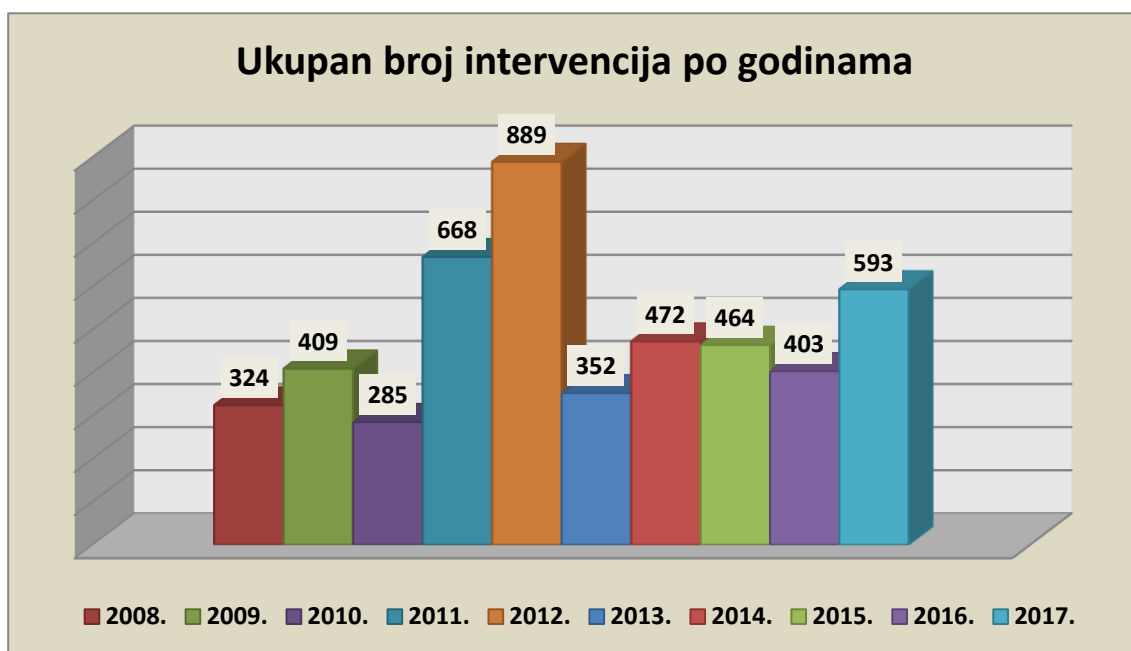
POŽAR

4. Prirodna nepogoda – POŽAR

POŽAR :

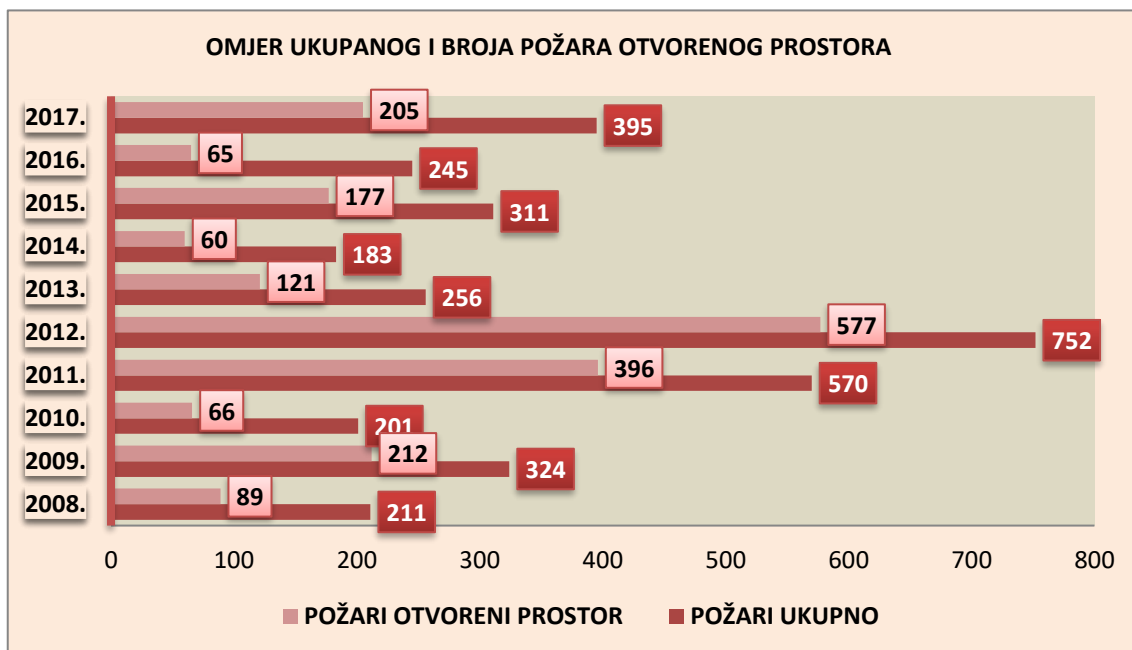
Ugroženost od požara dolazi do izražaja u ljetnim mjesecima te u sušnim vremenskim periodima u kontinentalnom dijelu zemlje i Slavoniji. Požari raslinja ugrožavaju ljude i imovinu, stvaraju znatne izravne i neizravne štete. Požari raslinja nastaju kao uzročno posljedična veza klimatskih čimbenika i ljudske aktivnosti. Požari živog i mrtvog goriva na otvorenom prostoru na površinama šumskog, poljoprivrednog i ostalog neobrađenog i zapuštenog zemljišta, generiraju velike poremećaje cijelog ekosustava i narušavaju opće korisne funkcije šuma. To rezultira teško nadoknadivim gospodarskim štetama, velikim troškovima obnove te drugim posrednim i neposrednim gubicima. Takvi požari su destabilizator biološke i krajobrazne raznolikosti i kontaminiraju zrak na užem prostoru, ali i uzrokuju dugoročne štete emisijom ugljičnog dioksida.

Sveukupno je na području Brodsko-posavske županije u desetogodišnjem razdoblju od 1.1.2008. - 31.12.2017. godine evidentirano ukupno 4859 vatrogasnih intervencija.

GRAFIČKI PRIKAZ 2: BROJ INTERVENCIJA NA PODRUČJU BPŽ U ZADNJIH DESET GODINA

Od ukupnog broja 4859 vatrogasnih intervencija, 3448 ili 72 % su intervencije na gašenju požara, a 1330 ili 28 % su tehničke intervencije.

GRAFIČKI PRIKAZ 3: POŽARI UKUPNO I POŽARI OTVORENOG PROSTORA NA PODRUČJU BPŽ U ZADNJIH DESET GODINA

U promatranom razdoblju od 10 godina u kojem je ukupno zabilježeno 3448 požara, najveći broj požara je nastao na otvorenom prostoru 1968 ili 57%. Ovaj broj požara uzrokovan je ponajviše radi samog geografskog položaja županije i njene pokrivenosti poljoprivrednim i šumskim područjem, a ostalo od ukupno 1480 ili 43 % čine požari nastali na građevinama i u prometu.¹³

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – POŽAR - :

Klimatske promjene na ovaj će rizik utjecati u kratkoročnom i dugoročnom razdoblju, stoga treba obratiti pažnju na njega i provesti mjere prilagodbe uzimajući u obzir predviđene promjene. Prema projekcijama rizik od šumskih požara u požara biti će veći na području cijele Republike Hrvatske, što će proizvesti veće štete na šumskim ekosustavima, smanjenja vrijednosti drvnih sortimenata, smanjenje populacije šumskih vrsta i gubitka općekorisnih funkcija šuma. Požari otvorenog tipa imati će utjecaj i na prostorno planiranje i uređenje.¹⁴

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Broj ljudi koje je potrebno evakuirati ovisan je o lokaciji požara te ga je kao takvog nemoguće točno izračunati.

GOSPODARSTVO :

Osim direktne ugroženosti tijekom požara poljoprivrednog, travnatog i šumskog pokrova neće biti značajnijih sekundarnih posljedica i šteta.

¹³Procjena ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije za Brodsko-posavsku županiju.

¹⁴ Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Objekti kritične infrastrukture i građevine od javnog društvenog interesa nisu ugrožene.

Kako do trenutka izrade Procjene rizika od velikih nesreća nisu bili dostupni podatci o prethodno utvrđenim štetama nije bilo moguće ovaj rizik obraditi sukladno propisanoj normi kao prioritetni rizik. Ovu prijetnju je potrebno pratiti, evidentirati nastalu štetu i u postupku revizije Procjene rizika ukoliko podatci budu upućivali na to, istu tretirati kao prioritetni rizik.

4.1. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – POŽAR

4.1.1. Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode

4.1.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.
2. Ispunjenje uvjeta utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo koje potom predlaže županu donijeti odluku o proglašenju prirodne nepogode.
3. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

4. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela¹⁵ provode sljedeće radnje:
 - g) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - h) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - i) potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

¹⁵ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

4.1.1.2. Prva procjena štete – prijava oštećenika i unos podataka u Registar šteta

REDOVNI POSTUPAK PRIJAVE

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini gradskom ili općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)). Iznimno, zbog objektivnih razloga rok se može produžiti na 12 dana.
2. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko odnosno gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog ili gradskog povjerenstva.

IZVANREDNI POSTUPAK PRIJAVE ZBOG PANDEMIJE KORONA VIRUSOM

1. 25. ožujka 2020. godine Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda donijelo je Zaključak da se zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom odgađaju rokovi za dostavu podataka o štetama nastalim uslijed prirodnih nepogoda propisanih Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN br. 16/2019.). Odgoda zakonom propisanih rokova za dostavu podataka o nastalim štetama vrijedi sve do okončanja izvanredne situacije uzrokovane korona virusom i odnosi se na područje cijele Republike Hrvatske.
2. Zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom, Županijsko povjerenstvo Brodsko-posavske županije sugeriralo je da oštećenici sve zabilježe fotografijama i video snimkama, a što će povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine/grada pomoći u utvrđenju nastanka prirodne nepogode kao i provjeri visine štete.

Iz istih razloga bilo bi poželjno dostaviti i uputu kojom se predlaže JLS omogućavanje podnošenje prijave elektroničkim putem, kao i objavu službenog obrasca i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)).

3. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine imovine:
 - Građevine ([Prilog 2](#), [Prilog 3](#), [Prilog 4](#))
 - Opremu ([Prilog 2](#), [Prilog 5](#))
 - Zemljišta ([Prilog 2](#))
 - Višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))

- Šume ([Prilog 2](#))
- Stoku ([Prilog 2](#))
- Ribe ([Prilog 2](#))
- Poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
- Ostala sredstva i dobra ([Prilog 2](#)).
- Troškovi ([Prilog 2](#))

4. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

4.1.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo odnosno gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.
4. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini

- opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
5. Općinsko/gradsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
 6. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

4.1.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

4.1.2. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenicima fizičkim osobama koji nisu

poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijeti ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.

2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave¹⁶.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedlog župana ili gradonačelnik/načelnik za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

4.1.3. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na županijskoj razini

4.1.3.1. Županijsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.¹⁷
2. Županijska skupština imenuje povjerenstvo za procjenu štete na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju županijskih povjerenstava objavljuje se službenom glasniku jedinice lokalne samouprave.
3. Županijsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava
 - provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svog područja
 - podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda
 - po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnim nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodnih nepogoda i nastale štete
 - objedinjuje i prosljeđuje putem Registara štete Državnom povjerenstvu konačne procjene štete te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći

¹⁶ ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

¹⁷ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

- i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije
- imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva
 - donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
 - obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom
4. Kada općinsko odnosno gradsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć općini/gradu u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim/gradskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom grada za koje obavljaju poslove.

4.1.3.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Radnje i postupci</i>	<i>Rukovođenje</i>	<i>Izvršenje/suradnja</i>
Dojava o izbijanju požara na objektu.		Županijski centar 112 načelnik Stožera Pravna osoba-izvor izvanrednog događaja
Pozivanje Stožer putem ŽC 112 ukoliko je to moguće, ako ne, koristi vlastiti mobilizacijski sustav.	Župan	Načelnik Stožera
Uspostavljanje komunikacije sa pravnom osobom- izvor izvanrednog događaja s ciljem dobivanja informacija o aktivnostima koje su poduzete	Član Stožera za protupožarnu zaštitu	Pravna osoba, izvor izvanrednog događaja
Iskopčavanje pojedinih vrsta energenata	Član Stožera za protupožarnu zaštitu	Pravne osobe, vlasnici kritične infrastrukture
Procjena mogućnosti gašenja požara raspoloživim snagama Vatrogasne zajednice BPŽ	Član Stožera za protupožarnu zaštitu	Zapovjednik JVP I zapovjednici DVD
Ukoliko Vatrogasna zajednica BPŽ ne može sanirati nastalu požarnu opasnost traženje pomoći od susjednih jedinica regionalne samouprave i Vlade RH.	Župan	Županijski centar 112 Član Stožera za protupožarnu zaštitu

4.2. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Brodsko-posavska županija donijela je Procjenu rizika od velikih nesreća temeljem koje je procijenjena spremnost u području preventive i reagiranja. Zbirna ocjena spremnosti je iznosila: nisku spremnost (ocjena 4). Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva zasniva se na navedenoj Procjeni i provodi se u skladu sa mogućnostima izdvajanja iz proračuna.

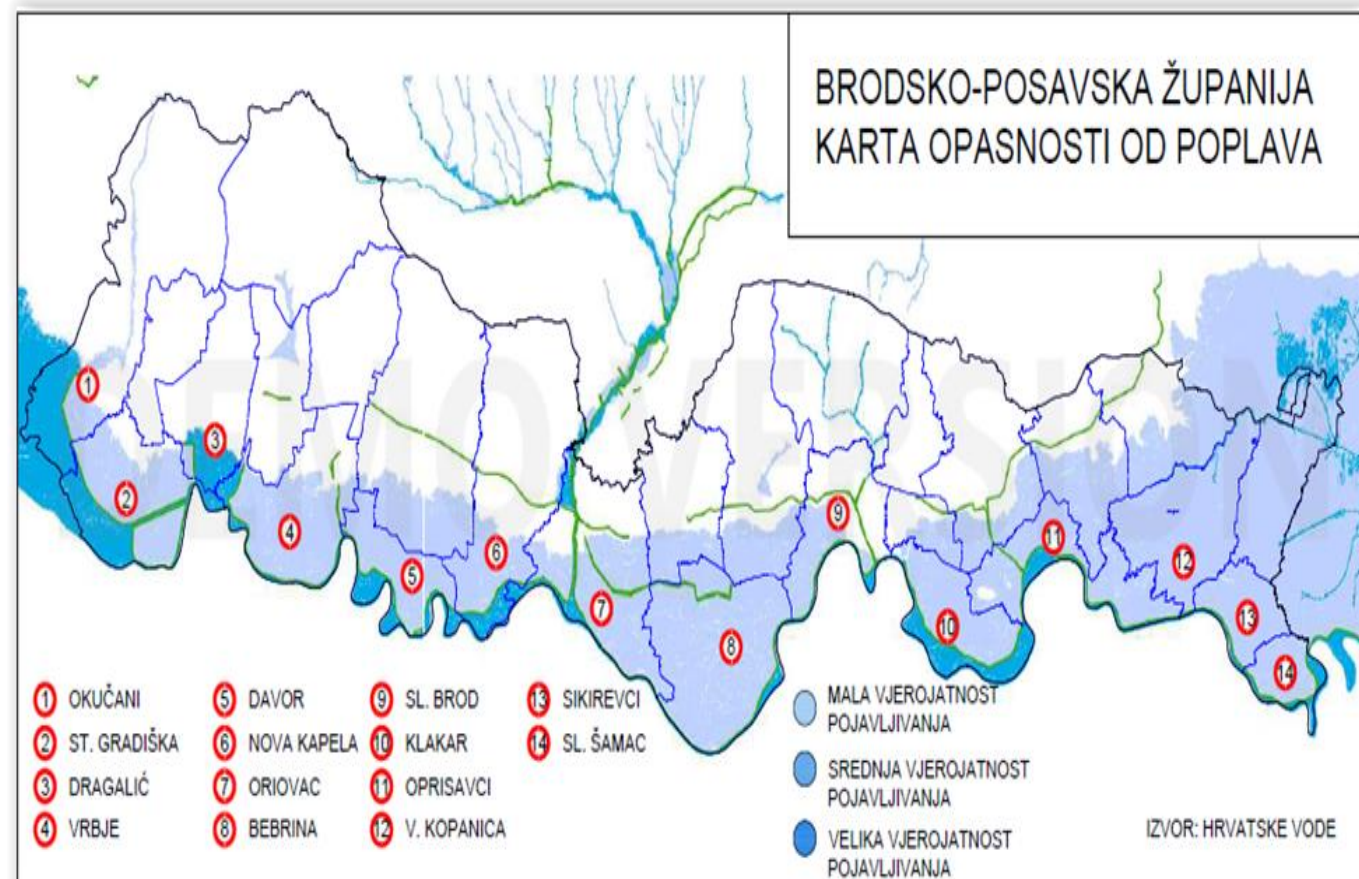
POPLAVA

5. Prirodna nepogoda – POPLAVA –

POPLAVA:

Poplave su prirodni fenomeni čije se pojave ne mogu izbjeći, ali se poduzimanjem različitih preventivnih građevinskih i ne građevinskih mjera rizici od poplavlivanja mogu smanjiti na prihvatljivu razinu. One su među opasnijim prirodnim nepogodama i na mnogim mjestima mogu uzrokovati gubitke ljudskih života, velike materijalne štete, devastiranje kulturnih dobara i ekološke štete.

KARTA OPASNOSTI OD POPLAVE, VJEROJATNOSTI PLAVLJENJA:

Dionica obrane broj	VODOTOK	OBJEKTI NA KOJIMA SE PROVODE MJERE	
	Obala	OBRANE OD POPLAVA	
	Naziv dionice Stacionaža Dužina Ukupna dužina	Nasipi Naziv nasipa Naziv dionice Stacionaža po vodotoku Stacionaža po nasipu Ukupna dužina nasipa	Slaba mjesta u obrambenom sustavu
1	2	3	4
D.2. 1.	rijeka Sava, l.o.; Babina Greda - Novi Grad; rkm 305+600 - 330+000 (24,400 km)	Lijevi savski nasip Biđ - bosutskog polja; rkm 305+600 - 330+000 km 67+720 - 86+620 (18,900 km)	Posebnu pozornost potrebno je obratiti na nasip u km 74+100 do 74+300 u dužini 200 m, gdje zbog pjeskovitog terena pri dugotrajnom visokom vodostaju dolazi do procjeđivanja kroz nožicu nasipa i temeljno tlo. Slabo mjesto nasipa je rampa na šljunčari (bivši skelski prijelaz) u stacionaži 76+098 te niz prijelaznih rampi nižih od okolnog nasipa. Otežan pristup dionici, osim na dijelovima u području Kruševica, Slavonskog Šamca i nizvodno do granice Županije.
D.2. 2.	rijeka Sava, l.o.; Novi Grad - Ušće ZLK Biđ polja; rkm 330+000 - 345+200 (15,200 km)	Lijevi savski nasip Biđ - bosutskog polja; rkm 330+000 - 345+200 km 86+620 - 103+350 (16,730 km)	Slaba mjesta su putni prijelazi (rampe) preko nasipa gdje je prijelaz niži od krune nasipa za cca 80 cm. To su prijelazi u km 99+6580, 100+770 i 102+170 u naselju Oprisavci. Za vrijeme nadiranja velikih voda potrebno ih je zatvoriti zečjim nasipom. Ne postoji paralelni put, pristup je otežan, izuzev na dijelu dionice kod Novog Grada.

D.2. 3.	rijeka Sava, l.o.; Ušće ZLK Biđ polja - ušće Glogove (Ruščica); rkm 345+200 - 369+000 (23,800 km)	Lijevi savski nasip od spoja s nasipom ZLK Biđ polja do Ruščice; rkm 345+200 - 369+000 km 5+220 - 23+000 (17,780 km)	Od stacionaže 12+700 dalje uzvodno do kraja dionice 23+000 prisutan je stari nasip koji je građen 60-ih godina i predstavlja potencijalno mjesto procjeđivanja i eventualnog prodora pri nailasku velikih voda rijeke Save, budući su na istoj dionici prisutne lisičje rupe (Donja Bebrina - Klakar). Na kraju dionice problematična je sama ustava na kanalu "Glogova" gdje je za evakuaciju voda iz zaobalja predviđena buduća manja crpna stanica. Rovovi i oštećenja trupa nasipa su sanirani ali i nadalje predstavljaju potencijalnu opasnost. Mjesta prijelaznih rampi su uglavnom niža od okolnog nasipa te predstavljaju kritična mjesta koja treba zatvoriti u slučaju nailaska velikih voda. Paralelni putovi uz nasip nisu uređeni.
D.2. 4.	rijeka Sava, l.o.; ušće Glogove (Ruščica) - silos; rkm 369+000 - 370+680 (1,680 km)	Savska visoka obala; rkm 369+000 - 370+680 km 23+000 - 24+410 (1,410 km)	Potrebna izgradnja savskog obrambenog nasipa od ustave Glogova u Ruščici, u kmn 23+100, uzvodno do visoke obale cca 500 m.
D.2. 5.	rijeka Sava, l.o.; silos - ušće Istočnog lateralnog kanala Jelas polja; rkm 370+680 - 371+450 (0,770 km)	Lijevi savski nasip od visoke obale do spoja s lijevim nasipom Istočnog lateralnog kanala; rkm 370+680 - 371+450 km 24+580 - 25+390 (0,810 km)	Slabo mjesto u obrambenom sustavu čini ispust kanalizacijskog sustava s područja industrijske zone.

D.2. 6.	rijeka Sava, l.o.; Ušće Istočnog lateralnog kanala Jelas polja - C.S. Migalovci; rkm 371+450 - 386+000 (14,550 km)	Lijevi savski nasip Jelas polja od spoja s nasipom ILK JP do CS Migalovci; rkm 371+450 - 386+000 km 1+580 - 14+180 (12,600 km)	Kod dugotrajnih visokih vodostaja može doći do procjeđivanja kroz trup nasipa i kvašenja nasipa na dionici kmN 6+700 – 10+000; uzvodno CS Mrsunja, do visećeg mosta, potrebno je ojačanje nasipa. Na dionici od 1+500 do 2+900 potrebno je izvesti procjedni kanal za odvodnju zaobalnih voda te izbušiti propust za ispuštanje istih u rijeku Savu, s ugradnjom žabljeg poklopca. Potrebna je sanacija klizišta zaobalnog pokosa savskog obrambenog nasipa u km 1+700 do km 1+800, kod uređaja za pročišćavanje otpadnih voda grada Slavonskog Broda. Slaba mjesta čine i propust zaobalnih voda iz Tvrđave Sl. Brod u km 5+950 te ustave na CS Mrsunja i Migalovci (km 6+366 i 14+000).
D.2. 7.	rijeka Sava, l.o.; C.S. Migalovci - rampa Dubočac; rkm 386+000 - 396+760 (10,760 km)	Lijevi savski nasip Jelas polja od C.S. Migalovci do rampe Dubočac; rkm 386+000 - 396+760 km 14+180 - 24+290 (10,110 km)	Slaba mjesta dionice mogu se smatrati ona na kojima nasipi nemaju nadvišenje od 1,2 m na 100 g.V.V. Za navedene niže dijelove nasipa (od km 14+180 do 15+000) u vrijeme obrane od poplave potrebna je izgradnja nadvišenja materijalom za obranu od poplave. Preko nasipa je izgrađen niz prijelaznih rampi, koje su niže od okolnih nasipa i takva mjesta treba zatvoriti u slučaju obrane od poplave i nailaska velikih voda.

D.2. 8.	rijeka Sava, l.o.; rampa Dubočac - ušće Orljave u Savu; rkm 396+760 - 410+374 (13,614km)	Lijevi savski nasip Jelas polja od rampe Dubočac do ušća Orljave u Savu; rkm 396+760 - 410+374 km 24+290 - 37+735 (13,445 km)	Slaba mjesta dionice mogu se smatrati ona na kojima nasipi nemaju nadvišenje od 1,2 m na 100 g.V.V.. Na dionici je utvrđeno jedno takvo mjesto i to od km 18+600 do km 25+400 nadvišenje nad buduću 100 g.V.V. je od 0,75 do 0,97 m. Za navedene niže dijelove nasipa, u vrijeme obrane od poplave potrebna je izgradnja nadvišenja materijalom za obranu od poplave. Preko nasipa je izgrađen niz prijelaznih rampi, koje su niže od okolnih nasipa. Takva mjesta treba, u slučaju obrane od poplave i nailaska velikih voda, zatvoriti. Pozornost treba obratiti na procjedni kanal u zoni i nizvodno od C.S. Grlić i na pojave cijelog niza izvora, gdje voda istjecanjem iznosi i materijal temeljnog tla nožice nasipa (sitni i srednji, crveni i sivi pijesak). Takve izvore je potrebno odmah sanirati, izvedbom negativnih bunara. Posebnu pozornost potrebno je obratiti na dno crpnog kanala CS Grlić, gdje je kod visokih vodostaja moguće intenzivno iznošenje materijala iz rasteretnih zdenaca i rešetki između betonskih ploča dna.
D.2. 9.	Zapadni lateralni kanal Biđ polja, l.o.; ušće u Savu - autocesta; kkm 0+000 - 6+320 (6,320 km)	Lijevi nasip Zapadnog lateralnog kanala Biđ polja od spoja sa savskim nasipom do autoceste; kkm 0+000 - 6+320 km 0+000 - 5+090 (5,090 km)	Posebnu pozornost treba obratiti na most između naselja Oprisavci i naselja Poljanci u km 0+350, jer je tamo moguća pojava gomilanja nanosa na upornjacima mosta te je nanos potrebno na vrijeme odstraniti, kako ne bi smanjivao protočni profil ispod mosta.

D.2. 10.	Zapadni lateralni kanal Biđ polja, d.o.; ušće lateralnog kanala Krak - ušće u Savu; kkm 0+000 - 6+320 (6,320 km)	Desni nasip Zapadnog lateralnog kanala Biđ polja od spoja s desnim nasipom lateralnog kanala Krak do spoja sa savskim nasipom; <i>kkm 0+000 - 6+320</i> km 0+000 - 5+220 (5,220 km)	Posebnu pozornost također je potrebno obratiti na most između Poljanaca i Oprisavaca, gdje je moguća pojava gomilanja nanosa oko upornjaka mosta te je nanos potrebno na vrijeme odstraniti, kako ne bi smanjivao protočni profil ispod mosta. Kritične lokacije su i sifonski prolaz kanala Biđ te brana za zahvat vode za Gajnu.
D.2. 11.	Zapadni lateralni kanal Biđ polja, l.o.; autocesta – presjecište s Breznicom; kkm 6+320 - 24+250 (17,93 km)	Lijevi nasip Zapadnog lateralnog kanala Biđ polja od autoceste do presjecišta s Breznicom; <i>kkm 6+320 - 24+250</i> km 5+090 - 23+050 (17,96 km)	Slaba mjesta su mostovi, jer su na tim dijelovima prijelazi u nivou s terenom, odnosno nema obrambenog nasipa. Također, na tim je mjestima potrebno obratiti pozornost na gomilanja nanosa na upornjacima te je nanos potrebno na vrijeme odstraniti, kako ne bi smanjivao protočni profil ispod mosta. Isto tako, potrebno je obratiti pozornost i na čepove u funkciji zaobalne odvodnje u km 13+000 otvora 60 cm te u km 21+200 i 21+600 otvora 110 cm.
D.2. 12.	lateralni kanal Krak, d.o.; kkm 0+000 - 10+675 (10,675 km)	Desni nasip lateralnog kanala Krak do AC Zagreb-Lipovac; <i>kkm 0+000 - 10+6750</i> km 0+000 - 6+980 (6,980 km)	Slaba mjesta u obrani od poplave i prodora vode iz kanala su mjesta na kojima su izgrađeni mostovi, zbog denivelacije nasipa, koja na tim mjestima treba zatvarati vrećama punjenim pijeskom. Potrebno je izvesti obrambeni nasip i zid na lijevoj obali kanala radi zaštite područja.

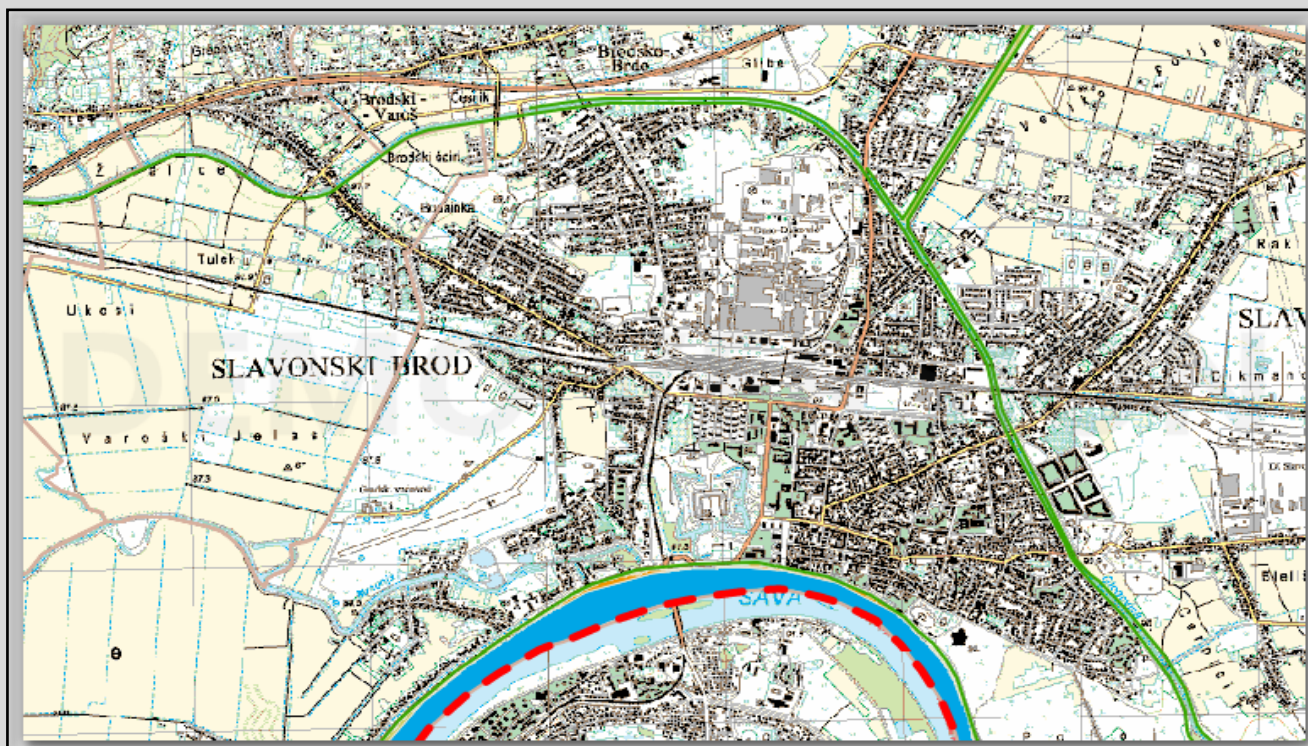
D.2. 13.	rijeka Biđ, l.o. i d.o.; granica branjenog područja – sifon ispod ZLK BP rkm 11+252 – 48+511 (37,259 km)		Vodotok nema izgrađene obrambene nasipe te se kod vodostaja +460 voda počinje izljevati na okolne poljoprivredne površine. Kritična mjesta predstavljaju izgrađeni mostovi preko vodotoka, na kojima je moguća pojava nakupljanja nanosa.
D.2. 14.	Istočni lateralni kanal Jelas polja, l.o.; Ušće u Savu - cesta Gornja Vrba - Sl. Brod; kkm 0+000 - 1+800 (1,800 km)	Lijevi nasip Istočnog lateralnog kanala Jelas polja od spoja sa savskim nasipom do ceste Gornja Vrba - Sl. Brod; <i>kkm 0+000 - 1+800</i> km 0+000 - 1+580 (1,580 km)	Potencijalno slaba mjesta dionice čine mostovi na vodotoku. Na tim mjestima treba pozornost obratiti na skupljanje naplavina, koje mogu smanjiti proticajni profil. Potrebna je izgradnja obrambenog nasipa na lijevoj obali ILK, nizvodno od mosta u Strossmaerovoj ulici, u dužini od 400 m.
D.2. 15.	Istočni lateralni kanal Jelas polja, l.o.; željeznička pruga - ušće Glogovice; kkm 1+800 - 4+020 (2,220 km)	Lijevi nasip Istočnog lateralnog kanala Jelas polja od ž. pruge do ušća Glogovice; <i>kkm 1+800 - 4+020</i> km 1+580 - 3+820 (2,240 km)	Potencijalno slaba mjesta dionice čine mostovi na vodotoku. Na tim mjestima treba pozornost treba obratiti na skupljanje naplavina, koje mogu smanjiti proticajni profil.
D.2. 16.	Glogovica, l.o.; Ušće - autocesta; pkm 0+000 - 1+660 (1,660 km)	lijevi nasip Glogovice od ušća do autoceste; <i>pkm 0+000 - 1+660</i> km 0+000 - 1+650 (1,650 km)	Slaba mjesta dionice čine mostovi na vodotoku, u stacionaži 1+120 i 1+660. Moguća su zagušenja mostovskih otvora šibljem i naplavinom. Potrebna je izgradnja retencije na uzvodnom dijelu sliva.

D.2. 17.	Glogovica, d.o.; Ušće - autocesta; pkm 0+000 - 1+660 (1,660 km)	desni nasip Glogovice od ušća do autoceste; <i>pkm 0+000 - 1+660</i> km 0+000 - 1+600 (1,600 km)	Slaba mjesta dionice čine mostovi na vodotoku, u stacionaži 1+120 i 1+660. Moguća su zagušenja mostovskih otvora šibljem i naplavinom. Potrebna je izgradnja retencije na uzvodnom dijelu sliva.
D.2. 18.	Istočni lateralni kanal Jelas polja, l.o.; ušće Glogovice - most Podvinje - Sl. Brod; kkm 4+020 - 4+440 (0,380 km)	Lijevi nasip Istočnog lateralnog kanala Jelas polja od ušća Glogovice do mosta u ulici sv. Ante; <i>kkm 4+020 - 4+440</i> km 3+880 - 4+240 (0,360 km)	Slaba mjesta dionice čine mostovi, gdje je moguće nakupljanja naplavina te zagušenje protočnog profila. Na tim mjestima izvedena je denivelacija nasipa, a na tim mjestima denivelacije treba zatvarati vrećama punjenim pijeskom.
D.2. 19.	Istočni lateralni kanal Jelas polja, d.o.; cesta Gornja Vrba - Sl. Brod - ušće u Savu; kkm 0+000 - 1+800 (1,800 km)	Desni nasip Istočnog lateralnog kanala Jelas polja od ceste Gornja Vrba - Sl. Brod do spoja sa savskim nasipom; <i>kkm 0+000 - 1+800</i> km 0+000 - 1+580 (1,580 km)	Potencijalno slaba mjesta dionice čine mostovi na vodotoku. Na tim mjestima treba pozornost obratiti na skupljanje naplavina, koje mogu smanjiti proticajni profil.
D.2. 20.	Istočni lateralni kanal Jelas polja, d.o.; cesta Gornja Vrba - Sl. Brod - željeznička pruga kod Brodskog Stupnika; kkm 1+800 - 20+330 (18,530 km)	Desni nasip Istočnog lateralnog kanala Jelas polja od ceste Gornja Vrba - Sl. Brod do želj. pruge kod Brodskog Stupnika; <i>kkm 1+800 - 20+330</i> km 1+580 - 20+110 (18,530 km)	Slaba mjesta dionice čine mostovi, i tamo je moguće nakupljanja naplavina te zagušenje protočnog profila. Na tim mjestima je izvedena denivelacija nasipa, a na mjestima denivelacije treba zatvarati vrećama napunjenim pijeskom.

D.2. 21.	akumulacija Petnja		Slaba mjesta na brani jezera Petnja nisu registrirana. Pri visokoj vodi jezera pozornost je potrebno obratiti na normalno funkcioniranje bočnog preljeva te sprečavanje zaustavljanja granja i drveća, koje bi moglo smanjiti protočnost preljeva. Isto tako, pozornost je potrebno obratiti na kaptirani izvor pod lijevim bokom brane i kontrolirati iznosi li voda istjecanjem materijal (pijesak), temeljno tlo brane.
D.2. 22.	Zapadni lateralni kanal Jelas polja, l.o.; kkm 0+000 - 4+842 (4,842 km)	Lijevi nasip Zapadnog lateralnog kanala Jelas polja; <i>kkm 0+000 - 4+842</i> km 0+000 - 4+635 (4,635 km)	Iako do sada nisu uočena značajna slaba mjesta, mora se uvažiti činjenica da pri provođenju mjera obrane od poplave mostovi mogu biti slaba mjesta. Potrebno je paziti da ne dođe do skupljanja nanosa na stupovima i upornjacima mosta (posebnu pozornost obratiti na drvene mostove). Također, potrebno je kontrolirati stabilnost vodnih stuba.
D.2. 23.	Zapadni lateralni kanal Jelas polja, d.o.; rkm 0+000 - 1+030 (1,030 km)	Desni nasip Zapadnog lateralnog kanala Jelas polja; <i>kkm 0+000 - 1+030</i> km 0+000 - 0+850 (0,850 km)	Iako do sada nisu uočena značajna slaba mjesta, mora se uvažiti činjenica da pri provođenja mjera obrane od poplave mostovi mogu biti slaba mjesta. Potrebno je paziti da ne dođe do skupljanja nanosa na stupovima i upornjacima mosta (posebnu pozornost obratiti na drvene mostove). Također, potrebno je kontrolirati stabilnost vodnih stuba.
D.2. 24.	rijeka Orljava, l.o.; Ušće u Savu - ušće Zapadnog lateralnog kanala Jelas polja; rkm 0+000 - 7+7+638 (7,638 km)	Lijevi usporni nasip Orljava od spoja sa savskim nasipom do spoja s nasipom Zapadnog lateralnog kanala Jelas polja; <i>rkm 0+000 - 7+7+638</i> <i>km 0+000 - 7+390 ili</i> 37+735 - 45+160 (7,425 km)	Slaba mjesta čine mostovi, i na tim mjestima treba paziti da ne dođe do skupljanja nanosa na stupovima i upornjacima mosta. Potrebno je kontrolirati stabilnost vodnih stuba i ustave na dovodnom kanalu za ribnjak. Kod dugotrajnih visokih voda (posebno uspornih savskih) moguća su procjeđivanja kroz trup nasipa i procurivanja vode kroz rovove u trupu nasipa nastalih djelovanjem štetočina.

D.2. 25.	rijeka Orljava, l.o.; od ušća Zapadnog lateralnog kanala Jelas polja do mosta Brodski Drenovac; rkm 7+638 - 13+533 (5,895 km)	lijevi nasip Orljave od spoja s desnim nasipom Zapadnog lateralnog kanala Jelas polja do željezničke pruge; rkm 7+638 - 13+533 nasipi dužine: 0,756+ 0,853+ 1,170, dužine: 2,779 km	Od km 8+822 do km 10+416 (1594 m) u području naselja Ciglenik obrambeni nasip nije izgrađen. Osim pomenutog, pozornost je potrebno obratiti na mostove, odnosno potrebno je paziti da ne dođe do skupljanja nanosa na stupovima i upornjacima mosta. Potrebno je kontrolirati stabilnost vodnih stuba, ispravnost čepa uz prugu ZG-Vinkovci (sjeverna strana) i ispod ceste Lužani-Ciglenik.
-----------------	--	--	---

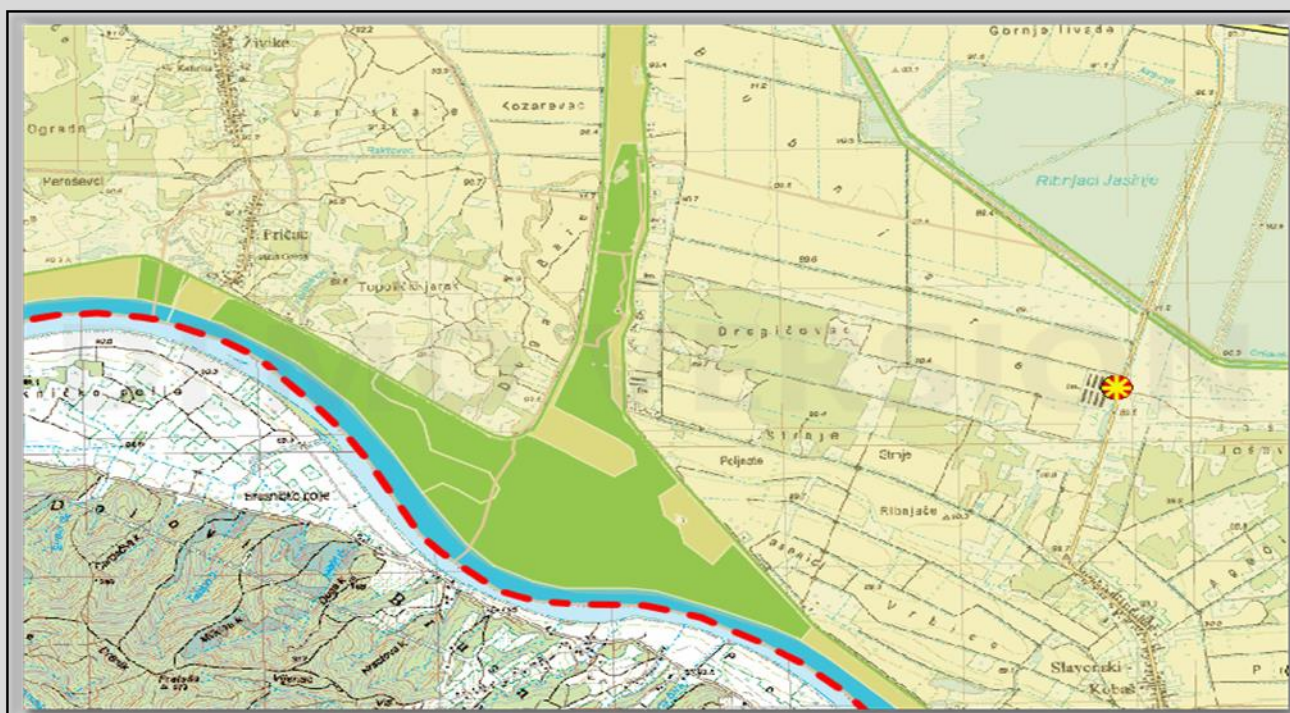
IZVOR: VGO SAVA, VGI BRODSKA POSAVINA

SLIKA 1: KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA UNUTAR POPLAVNOG PODRUČJA, SLAVONSKI BROD

SLIKA 2: KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA UNUTAR POPLAVNOG PODRUČJA, SLAVONSKI ŠAMAC

SLIKA 3: KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA UNUTAR POPLAVNOG PODRUČJA, OPĆINA ORIOVAC

SLIKA 4: KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA UNUTAR POPLAVNOG PODRUČJA, OPĆINA DAVOR

	dječji vrtić
	zračna luka
	vodozahvat
	bolnica
	dom umirovljenika
	škola
	željeznički kolodvor
	autobusni kolodvor
	kupališta
	odlagališta otpada
	pročistač otpadnih voda

IZVOR: HRVATSKE VODE, KARTA RIZIKA OD POPLAVA

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – POPLAVE

Na razini Republike Hrvatske očekuje se ranjivost u segmentu poljoprivrede (poplave mogu smanjiti ili posve uništiti prinose), energetike (mogu dovesti do oštećenja energetskih postrojenja i infrastrukture) i izgrađenog okoliša (poplave u naseljima kao posljedice veće učestalosti i intenziteta ekstremnih vremenskih prilika koje obilježavaju velike količine oborine u kratkom razdoblju).

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Odnosi se na smrtno stradale, povrijeđene i evakuirane osobe. Život i zdravlje ljudi neće biti neposredno ugroženo, ali postoji mogućnost evakuacije stanovništva iz ugroženih naselja:

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	¹⁸ 6<0,001	
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	X
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	

Posljedice na život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 3 - umjerene posljedice**.

GOSPODARSTVO :¹⁹

Odnose se na materijalnu i financijsku štetu u gospodarstvu. Šteta nastala od elementarne nepogode poplave, prikazana je u odnosu na proračun Brodsko – posavske županije.

Posljedice na gospodarstvo procijenjene su kroz štete na obrtnim sredstvima u poljoprivredi, stambenim i gospodarskim objektima.

Najveće štete od poplave u Brodsko – posavskoj županiji bile su 2014. godine:²⁰

GRAD SLAVONSKI BROD:			
2014.	Poplava	59.426.959,75 kn	Poljoprivreda 463.699,01 kn, građevinski objekti 6.600,00 kn, infrastrukturni objekti 58.956.660,74 kn
OPĆINA SLAVONSKI ŠAMAC:			
2014.	Poplava	2 450.000,00 kn	Poljoprivreda, građevinski objekti i infrastrukturni objekti
OPĆINA ORIOVAC:			
2014.	Poplava	7 243.357,77 kn	Poljoprivreda, građevinski objekti i infrastrukturni objekti

¹⁸ Uzima se u obzir ako je uslijed posljedica nesreće stradala bar jedna osoba.

¹⁹ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3. (4).

²⁰ Procjena rizika od velikih nesreća, 2018.

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	<1%	
2	Malene	1 – 5%	
3	Umjerene	5 – 15%	
4	Značajne	15 – 25%	
5	Katastrofalne	>25%	X

Posljedice na gospodarstvo nalaze se **u kategoriji 5 – katastrofalne posljedice.**

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Negativni utjecaji poplava na kritičnu infrastrukturu se mogu promatrati kroz niz aspekata kao na primjer:

- velika brzina kretanja poplavnog vala (bujice, pucanje nasipa),
- dugotrajna pokrivenost većih područja vodom koja može biti i zagađena uslijed nekog incidenta i
- indirektna šteta na područjima koja nisu poplavljena uslijed prekida/poremećaja u prometu, telekomunikacijama, snabdijevanju električnom energijom, opskrbom vode i sl.

Radi toga može se smatrati da poplave imaju negativan utjecaj na sve navedene grupe kritične infrastrukture.

Društvena stabilnost i politika				
ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javno društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javno društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne				
2 Malene				
3 Umjerene	X	X	X	X
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se **u kategoriji 3 – umjerene posljedice**

5.1. Poplava - određivanje vjerojatnosti događaja

Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	
2	Malene	1 – 5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50%	1 događaj u 2 do 20 godina	
4	Velika	51 – 98%	1 događaj u 1 do 2 godina	X
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje ili češće	

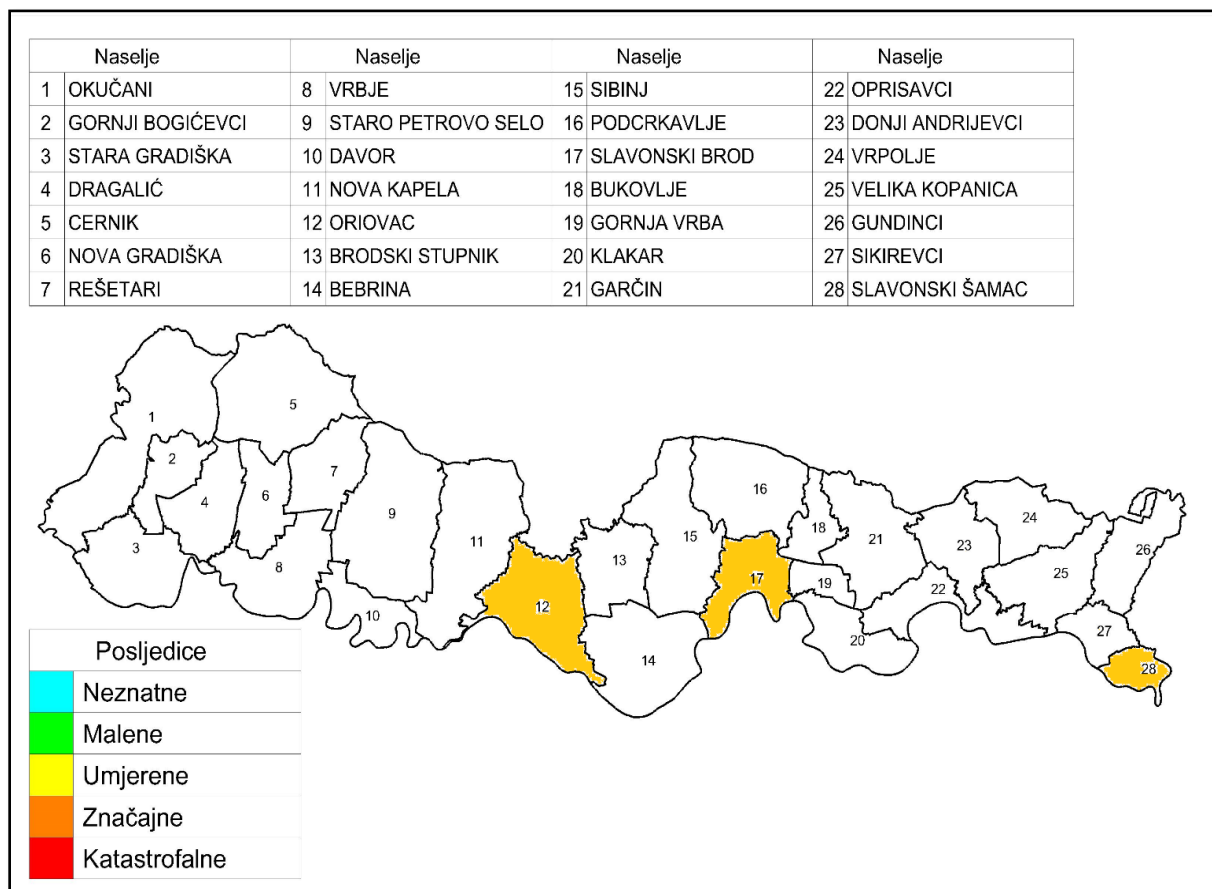
5.2. Poplava - zbirna ocjena posljedica

ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnosti politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne				
2 Malene				
3 Umjerene	X		X	
4 Značajne				X
5 Katastrofalne		X		

Zbirno posljedice poplave ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvena stabilnost i politika. Zbirna ocjena posljedica poplave nalazi se u **kategoriji 4 – značajne posljedice**.²¹

²¹ Obzirom da se poplave uslijed iznimnih oborina bilježe kao prirodne nepogode preuzeti su podatci iz procjene šteta od prirodnih nepogoda, te se koristila logička metoda određivanja veličine šteta. Procjena rizika od velikih nesreća 2018.

5.3. Poplava – karta prijetnje

5.4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – POPLAVA

5.4.1. Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode

5.4.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.
2. Ispunjenje uvjeta utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo koje potom predlaže županu donijeti odluku o proglašenju prirodne nepogode.

3. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

4. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela²² provode sljedeće radnje:
 - j) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - k) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - l) potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

5.4.1.2. Prva procjena štete – prijava oštećenika i unos podataka u Registar šteta

REDOVNI POSTUPAK PRIJAVE

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini gradskom ili općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)). Iznimno, zbog objektivnih razloga rok se može produžiti na 12 dana.
2. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko odnosno gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog ili gradskog povjerenstva.

IZVANREDNI POSTUPAK PRIJAVE ZBOG PANDEMIJE KORONA VIRUSOM

1. 25. ožujka 2020. godine Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda donijelo je Zaključak da se zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom odgađaju rokovi za dostavu podataka o štetama nastalim uslijed prirodnih nepogoda propisanih Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN br. 16/2019.). Odgoda zakonom propisanih rokova za dostavu podataka o nastalim štetama vrijedi sve do okončanja izvanredne situacije uzrokovane korona virusom i odnosi se na područje cijele Republike Hrvatske.

²² članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

2. Zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom, Županijsko povjerenstvo Brodsko-posavske županije sugeriralo je da oštećenici sve zabilježe fotografijama i video snimkama, a što će povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine/grada pomoći u utvrđenju nastanka prirodne nepogode kao i provjeri visine štete.

Iz istih razloga bilo bi poželjno dostaviti i uputu kojom se predlaže JLS omogućavanje podnošenje prijave elektroničkim putem, kao i objavu službenog obrasca i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)).

3. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine imovine:

- Građevine ([Prilog 2](#), [Prilog 3](#), [Prilog 4](#))
- Opremu ([Prilog 2](#), [Prilog 5](#))
- Zemljišta ([Prilog 2](#))
- Višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))
- Šume ([Prilog 2](#))
- Stoku ([Prilog 2](#))
- Ribe ([Prilog 2](#))
- Poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
- Ostala sredstva i dobra ([Prilog 2](#)).
- Troškovi ([Prilog 2](#))

4. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

5.4.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo odnosno gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.
4. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
5. Općinsko/gradsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

5.4.1.4. *Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći*

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

5.4.2. *Žurna pomoć*

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijeti ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave²³.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedlog župana ili gradonačelnik/načelnik za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

²³ ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

5.4.3. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na županijskoj razini

5.4.3.1. Županijsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.²⁴
2. Županijska skupština imenuje povjerenstvo za procjenu štete na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju županijskih povjerenstava objavljuje se službenom glasniku jedinice lokalne samouprave.
3. Županijsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava
 - provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svog područja
 - podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda
 - po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodnih nepogoda i nastale štete
 - objedinjuje i prosljeđuje putem Registara štete Državnom povjerenstvu konačne procjene štete te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije
 - imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva
 - donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
 - obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom
4. Kada općinsko odnosno gradsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć općini/gradu u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim/gradskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom grada za koje obavljaju poslove.

²⁴ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

5.4.3.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite. U nastavku je pregled organizacije sustava u slučaju proglašenja izvanrednog stanja.

<i>Radnje i postupci</i>	<i>Rukovođenje/Odlučivanje</i>	<i>Izvršenje/Suradnja</i>
Mobilizacija Specijalističkog tima za traganje i spašavanje u poplavama (prilog 8/1) i tima za taktičko tehničku potporu (prilog 8/4) i po potrebi specijalističkog tima za zbrinjavanje (prilog 8/3) prema Operativnom postupovniku iz Plana djelovanja.	župan	načelnik Stožera, Zapovjedništvo tima
Prikupljanje informacija o trenutno angažiranim postrojbama CZ JLS	načelnik Stožera	Županijski centar 112
Angažiranje specijalističkih timova prema uputama rukovoditelja obrane od poplava branjenog područja	načelnik Stožera	Rukovoditelj obrane od poplava branjenog područja
Upućivanje postrojbi na izvršenje zadaća.	Načelnik Stožera	Rukovoditelj obrane od poplave branjenog područja
Koordinacija angažiranja postrojbi CZ ukoliko opasnost od poplave prijete u više JLS.	župan	načelnik Stožera Rukovoditelj obrane od poplave branjenog područja

5.5. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Brodsko-posavska županija donijela je Procjenu rizika od velikih nesreća temeljem koje je procijenjena spremnost u području preventive i reagiranja. Zbirna ocjena spremnosti je iznosila: nisku spremnost (ocjena 4). Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva zasniva se na navedenoj Procjeni i provodi se u skladu sa mogućnostima izdvajanja iz proračuna.

SUŠA

6. Prirodna nepogoda – SUŠA –

DEFINICIJA SUŠE:
<p>Suša je prirodna nepogoda koja je primarno vezana uz deficit oborine kroz dulje vremensko razdoblje u odnosu na prosječne oborinske prilike na određenom području. Sušu definira i povećana temperatura zraka u odnosu na prosječne temperaturne prilike na određenom području. Ona predstavlja kompleksan proces koji uključuje različite faktore za određivanje rizika i osjetljivosti na sušu. Suša se relativno sporo razvija, dugo traje, i teško je odrediti njezin vremenski početak i kraj. Posljedice suše ogledaju se gotovo u svim aspektima života kod ljudi, biljaka i životinja. Manjak oborine se može pojaviti tijekom tjedana, mjeseci ili godina što može imati za posljedicu smanjenje površinskih i podzemnih zaliha vode, odnosno smanjenje protoka vode u vodotocima te razine vode u jezerima i u podzemlju, uzrokujući hidrološku sušu. Pored hidrološke suše i kratkoročni manjak oborine u vegetacijskom razdoblju može uzrokovati nedostatak vode u tlu (zasušenje) koja je potrebna za razvoj biljnih kultura te biljke zaostaju u rastu i razvoju što se u konačnici odražava smanjenjem prinosa i nestabilnošću biljne proizvodnje.</p> <p>Osim nedostatka oborine, kad dođe do povećanja temperature zraka (zatopljenje) kod biljke se javlja povećana potreba biljke za vodom. Pojava suše (zasušenje i zatopljenje) u biljnoj proizvodnji naziva se agronomska suša. Agronomska suša se može pojaviti u sva četiri godišnja doba i imati posljedice na opskrbu biljke vodom.</p> <p>Kada je zima bez oborine (kiša, snijeg ili pojava suhog snijega), ne stvara se zaliha vode u tlu. U vrijeme suhog proljeća i uz pojavu vjetrova isušuje se površinski sloj tla, te jare kulture ne mogu pravodobno i kvalitetno nicati. Tijekom jeseni, nedovoljno oborina usporava razvoj ozimih kultura. Kada suša nepovoljno utječe na raspoložive zalihe vode i posljedično na opskrbu vodom radi zadovoljavanja ljudskih i gospodarskih i kulturnih potreba, tada je riječ o socijalno ekonomskoj suši.</p>
VODOOPSKRBINI SUSTAV BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE
<p>Najveći vodoopskrbni sustav formiran je kao grupni. Na njega su priključeni Grad Slavonski Brod, sedam naselja Općine Bebrina, dva naselja Općina Bukovlje, Gornja Vrba i Klakar te sedam naselja Općine Podcrkavlje.</p> <p>Vodoopskrbni sustav Lužani opskrbljuje vodom jedanaest naselja Općine Oriovac. Voda se zahvaća na crpilištu Lužani, gdje su izbušena dva dubinska bunara ukupnog kapaciteta do 20 l/s. Ograničenja sustava su u nedovoljnom kapacitetu vodozahvatnih zdenaca i uređaja za preradu vode pa je nužno napraviti rekonstrukciju i proširenje crpne stanice Lužani. Lokacija crpilišta ne ispunjava uvjete propisane pravilnikom o sanitarnoj zaštiti.</p>

Vodoopskrbni sustav Krajačići napaja se vodom iz tri kaptirana izvorišta: Glavarda, Jankovac i Veliko Prelo, ukupne izdašnosti 2,5 l/s. Dužina vodovodne mreže je približno 21 km. Kvaliteta sirove vode je zadovoljavajući te se voda samo dezinficira i tlačnom crpkom šalje u cjevovod i sabirni bazen u Jakačini. Iz sabirnog bazena voda se dalje raspodjeljuje potrošačima, a dio odlazi u sabirni bazen Grgurevići.

Vodoopskrbni sustav Brodski Stupnik - Stupničko brdo napaja se vodom iz kaptiranog izvorišta (Pavlovac) izdašnosti $Q=2,5$ l/sek, no kvaliteta vode nije zadovoljavajuća. Dužina mreže je 1,5 km.

Vodoopskrbni sustav Brodski Zdenci lokalni je vodoopskrbni sustav osnovan na kaptiranom izvoru. Zahvaćena voda je dobre kvalitete te se bez prerade, gravitacijskim cjevovodom, transportira do potrošača u naselju Brodski Zdenci.

Vodoopskrbni sustav Donji Andrijevcima lokalnog je značenja, jer opskrbljuje vodom samo korisnike u Donjim Andrijevcima. Osnovan je na dva dubinska bunara ukupnog kapaciteta 20 l/s, a zahvaćena voda se bez tehnološke prerade, pomoću hidroferskog postrojenja, bez sabirnog bazena, šalje do potrošača. Dužina vodovodne mreže je oko 17,5 km.

Vodoopskrbni sustav Stari Perkovci je lokalnog značenja. Osnovan je na podzemnoj vodi koja se zahvaća pomoću dubinskog bušenog bunara i šalje u mrežu bez prerade, iako bi ista bila potrebna.

Vodoopskrbni sustav Vrpolje - Čajkovci osniva se na podzemnoj vodi zahvaćenoj pomoću bušenog bunara, kapaciteta 29 l/s i pokriva približno 95 % naselja. Nakon tehnološke prerade voda zadovoljava propisane kriterije za pitku vodu.

Vodoopskrbni sustav Nova Gradiška osniva se na zahvatu vode iz akumulacije Bačica i vodotoka Šumetlica. Mogućnosti zahvata (vode) su oko 130 l/s i to 80 l/s iz akumulacije Bačica, a ostalo iz vodotoka Šumetlica. Duljina vodovodne mreže je približno 29.000 m, a pokrivenost mrežom oko 50 %.

Vodoopskrbni sustav Opatovac lokalnog je značenja i opskrbljuje samo jedno naselje (obuhvaćeno je 385 stanovnika).

Vodoopskrbni sustav Podvrško opskrbljuje oko 40 stanovnika i lokalnog je značenja, kao i vodoopskrbni sustav Šumetlica (obuhvaćena 332 stanovnika).

Vodoopskrbni sustav Okučani lokalnog je značenja, s jednim obuhvaćenim naseljem. Na sustav je priključeno oko 500 stanovnika, a duljina mreže je 1.500 m. Postoje dva izvorišta (Cage i Okučani), kapaciteta 2 l/s i 3 l/s.

Vodoopskrbni sustav Stara Gradiška grupnog je karaktera i opskrbljuje četiri naselja. Duljina vodovodne mreže je 8.262 m.

Vodoopskrbni sustav Davor opskrbljuje naselja Davor i Orubicu u kojima je obuhvaćeno 3.453 stanovnika. Duljina vodovodne mreže je 17.000 m, a izvorište daje 86 l/s vode.

STRUKTURA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA:

Suša stoga može izazvati velike štete i znatno slabljenje gospodarske aktivnosti u poljoprivredi.

BRODSKO POSAVSKA ŽUPANIJA	UKUPNA POVRŠINA BPŽ	POLJOPRIVREDNO TLO						
		P1	P2	P2	P2	P3	P3	P3
		Osobito vrijedno tlo	Vrijedno obradivo tlo	UKUPNO P1+P2	udio P1+P2 / sveukupno P1+P2 ŽUPANIJE	Ostala obradiva tla	SVEUKUPNO P1+P2+P3	udio polj. tla / površina BPŽ
		ha	ha	ha	%	ha	ha	%
	202703,00	27282,50	22155,48	49437,98	24,39	42163,31	91601,29	45,19

IZVOR: ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE BPŽ, IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU

ŠTETE OD SUŠE NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE 2007. – 2017.

JLS	Grad Nova Gradiška	Grad Slavonski Brod	Općina Bebrina	Općina Brodski Stupnik	Općina Bukovlje	Općina Cernik	Općina Davor	Općina Donji Andrijevci	Općina Dragalić	Općina Garčin	Općina Gornja Vrba	Općina Gornji Bogićevci	Općina Gundinci	Općina Klakar	Općina Nova Kapela	Općina Okučani	Općina Oprisavci	Općina Oriovac	Općina Podcrkavlje	Općina Rešetari	Općina Sibini	Općina Sikirevci	Općina Slavonski Šamac	Općina Stara Gradiška	Općina Staro Petrovo Selo	Općina Velika Kopanica	Općina Vrbie	Općina Vrnolje
Elementarna jedinica																												
2007. godina. Procijenjena šteta: 5.697.260,99																												
Suša	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2011. godina. Procijenjena šteta: 92.575.397,41																												
Suša	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	X			X					X	X		X			X	X			X	X	X				X			
2012. godina. Procijenjena šteta: 115.570.572,53 kn																												
Suša	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2015. godina. Procijenjena šteta: 124.393.104,37 kn																												
Suša	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2017. godina. Procijenjena šteta: 99.952.534,43 kn																												
Suša	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Izvor: Brodsko-posavska županija

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – SUŠU - :

DO 2040. očekivani broj kišnih razdoblja uglavnom bi se smanjio. U razdoblju od 2011. – 2040. godine broj sušnih razdoblja mogao bi se povećati u jesen u gotovo čitavoj zemlji. U razdoblju od 2011. do 2040. godine ljeti se očekuje porast broja vrućih dana, što bi moglo prouzročiti i produžena razdoblja s visokom temperaturom zraka. Povećanje broja vrućih dana s prosjekom od

15 do 25 dana u razdoblju referentne klime bilo bi više od 8 dana u istočnoj Hrvatskoj. U budućem klimatskom razdoblju 2011. do 2040. u većini se krajeva očekuje povećanje evapotranspiracije, kao i smanjenje vlažnosti tla.

Glavni očekivani utjecaj klimatskih promjena i povećanju suša su u području poljoprivrede i to u promjeni vegetacijskog razdoblja, nižim prinosima svih kultura i većoj potrebi za vodom.

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Suša rijetko izaziva brze i dramatične gubitke u ljudskim životima, ali zahvaća biljni i životinjski svijet te može imati značajan utjecaj na ekosustav. Dovodi do pada prihoda proizvođača, smanjenja ukupnog fonda hrane, velikih poremećaja na tržištu poljoprivrednih proizvoda čak i do pojave gladi osobito kod životinja.

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	²⁵ 6<0,001	X
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	

Posljedice na život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 1 – neznatne posljedice**.

GOSPODARSTVO :

Posljedice suše se uz velike financijske štete (procjena smanjenja uroda kultura i do 90%), očituju i kroz negativnu vanjskotrgovinsku razmjenu te nisku konkurentnost domaće proizvodnje tako da je navodnjavanje zasigurno jedna od izuzetno važnih mjera i potreba kojima se te štete mogu smanjiti, a u određenim okolnostima i potpuno izbjeći.²⁶

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	<1%	
2	Malene	1 – 5%	
3	Umjerene	5 – 15%	
4	Značajne	15 – 25%	X
5	Katastrofalne	>25%	

Posljedice na gospodarstvo nalaze se u **kategoriji 3 – značajne posljedice**.

²⁵ Uzima se u obzir ako je uslijed posljedica nesreće stradala bar jedna osoba.

²⁶ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3.(4).

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:				
Neće biti štete na objektima kritične infrastrukture niti na objektima od javnog društvenog značaja.				
Društvena stabilnost i politika				
ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javno društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javno društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne	X	X	X	X
2 Malene				
3 Umjerene				
4 Značajne				
5 Katastrofalne				
Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se u kategoriji 1 – neznatne posljedice				

6.1. Prirodna nepogoda – suša – vjerojatnosti događaja

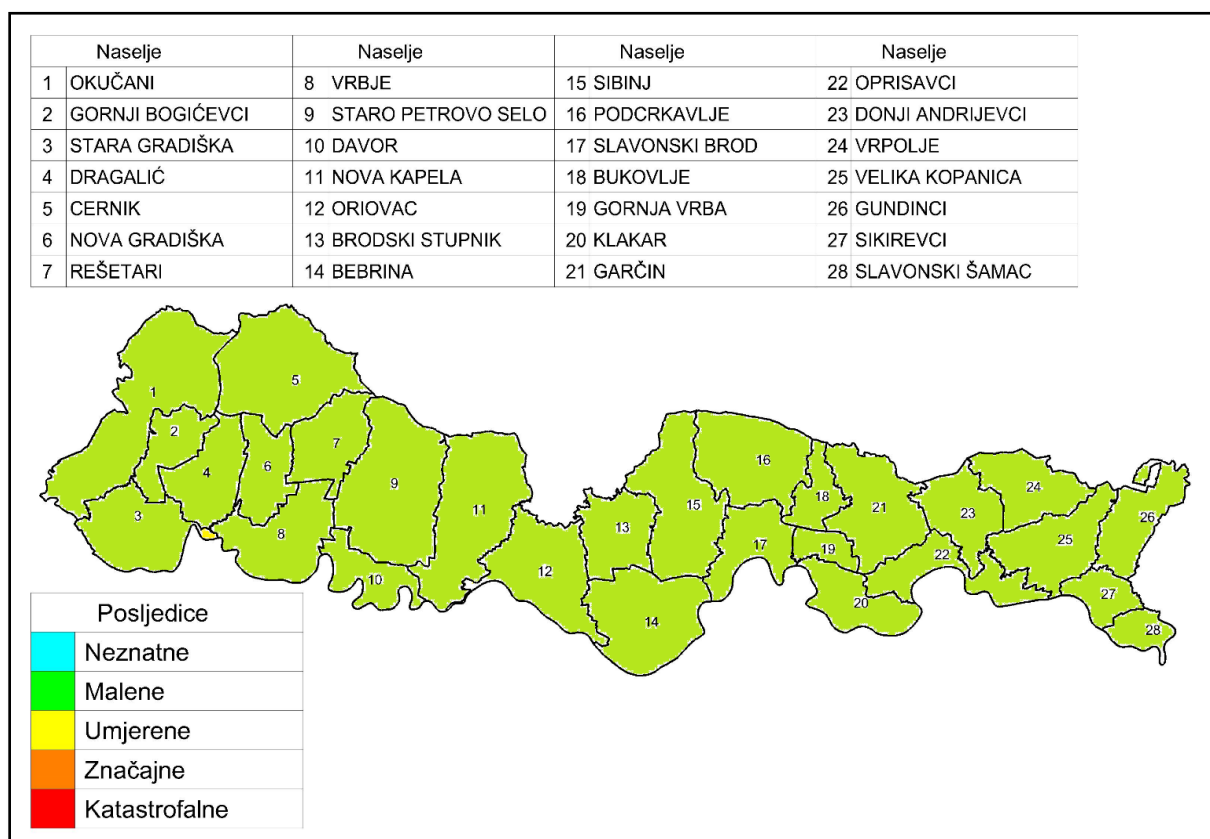
Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti*
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	
2	Malene	1 – 5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50%	1 događaj u 2 do 20 godina	
4	Velika	51 – 98%	1 događaj u 1 do 2 godina	X
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje ili češće	

6.2. Prirodna nepogoda – suša – zbirna ocjena posljedica

ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnost i politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne	X		X	
2 Malene				X
3 Umjerene				
4 Značajne		X		
5 Katastrofalne				

Zbirno posljedice suše ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvena stabilnost i politika, što određuje **kategoriju 2 – malene posljedice**.

6.3. Prirodna nepogoda – suša – karta prijetnje

6.4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – SUŠA

6.4.1. Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode

6.4.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.
2. Ispunjenje uvjeta utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo koje potom predlaže županu donijeti odluku o proglašenju prirodne nepogode.
3. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

4. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela²⁷ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

6.4.1.2. Prva procjena štete – prijava oštećenika i unos podataka u Registar šteta

REDOVNI POSTUPAK PRIJAVE

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini gradskom ili općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)). Iznimno, zbog objektivnih razloga rok se može produžiti na 12 dana.
2. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko odnosno gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

²⁷ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati , a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog ili gradskog povjerenstva.

IZVANREDNI POSTUPAK PRIJAVE ZBOG PANDEMIJE KORONA VIRUSOM

1. 25. ožujka 2020. godine Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda donijelo je Zaključak da se zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom odgađaju rokovi za dostavu podataka o štetama nastalim uslijed prirodnih nepogoda propisanih Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN br. 16/2019.). Odgoda zakonom propisanih rokova za dostavu podataka o nastalim štetama vrijedi sve do okončanja izvanredne situacije uzrokovane korona virusom i odnosi se na područje cijele Republike Hrvatske.
2. Zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom, Županijsko povjerenstvo Brodsko-posavske županije sugeriralo je da oštećenici sve zabilježe fotografijama i video snimkama, a što će povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine/grada pomoći u utvrđenju nastanka prirodne nepogode kao i provjeri visine štete.

Iz istih razloga bilo bi poželjno dostaviti i uputu kojom se predlaže JLS omogućavanje podnošenje prijave elektroničkim putem, kao i objavu službenog obrasca i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)).

3. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine imovine:
 - Građevine ([Prilog 2](#), [Prilog 3](#), [Prilog 4](#))
 - Opremu ([Prilog 2](#), [Prilog 5](#))
 - Zemljišta ([Prilog 2](#))
 - Višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))
 - Šume ([Prilog 2](#))
 - Stoku ([Prilog 2](#))
 - Ribe ([Prilog 2](#))
 - Poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
 - Ostala sredstva i dobra ([Prilog 2](#)).
 - Troškovi ([Prilog 2](#))

4. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

6.4.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo odnosno gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.
4. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

5. Općinsko/gradsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

6.4.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

6.4.2. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenicima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijeti ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave²⁸.

²⁸ ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedlog župana ili gradonačelnik/načelnik za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

6.4.3. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na županijskoj razini

6.4.3.1. Županijsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.²⁹
2. Županijska skupština imenuje povjerenstvo za procjenu štete na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju županijskih povjerenstava objavljuje se službenom glasniku jedinice lokalne samouprave.
3. Županijsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava
 - provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svog područja
 - podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda
 - po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodnih nepogoda i nastale štete
 - objedinjuje i prosljeđuje putem Registara štete Državnom povjerenstvu konačne procjene štete te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije
 - imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva
 - donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
 - obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom

²⁹ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

4. Kada općinsko odnosno gradsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć općini/gradu u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim/gradskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom grada za koje obavljaju poslove.

6.4.3.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Snage za zaštitu i spašavanje</i>	<i>Zadaca</i>
Stožer CZ	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća zaštite i spašavanja
Vatrogasna zajednica Brodsko-posavske županije	Provede mjere tehničkih intervencija, gašenje požara, dobava pitke vode, vatrogasno dežurstvo
Pravne osobe interesa za sustav CZu oblasti graditeljstva	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica nevremena po zahtjevu Stožera
Gotove operativne snage, komunalna poduzeća i vlastiti komunalni pogoni JLS	Osiguravaju ljudstvo i tehniku na saniranju posljedica suše po zahtjevu Stožera
Gotove operativne snage, zdravstvene ustanove (prilog 6)	Osigurava pružanje prve pomoći, sanitetski prijevoz i zdravstveno zbrinjavanje teže povrijeđenih osoba
Vlasnici kritične infrastrukture, distributeri pitke vode (prilog 7)	Osigurava redovnu isporuku pitke vode
Zapovjedništvo CZ-a	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća zaštite i spašavanja
Specijalistički tim za logistiku	Aktivira se kao dodatna snaga gotovim snagama zaštite i spašavanja

6.5. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Brodsko-posavska županija donijela je Procjenu rizika od velikih nesreća temeljem koje je procijenjena spremnost u području preventive i reagiranja. Zbirna ocjena spremnosti je iznosila: nisku spremnost (ocjena 4). Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva zasniva se na navedenoj Procjeni i provodi se u skladu sa mogućnostima izdvajanja iz proračuna.

TUČA

7. Prirodna nepogoda – TUČA –

DEFINICIJA TUČA:

Područje Hrvatske nalazi se u umjerenim geografskim širinama gdje je pojava tuče i sugradice relativno česta. Tuča je kruta oborina sastavljena od zrna ili komada leda, promjera većeg od 5 do 50 mm i većeg. Elementi tuče sastavljeni su od prozirnih i neprozirnih slojeva leda. Tuča pada isključivo iz grmljavinskog oblaka Cumulonimbusa, a najčešća je u toplom dijelu godine. Sugradica je isto kruta oborina sastavljena od neprozirnih zrna smrznute vode, okruglog oblika, veličine između 2 i 5 mm, a pada s kišnim pljuskom. Na meteorološkim stanicama bilježi se uz tuču i sugradicu pojava ledenih zrna u hladnom dijelu godine. Ledena zrna su smrznute kišne kapljice ili snježne pahuljice promjera oko 5 mm, koja padaju pri temperaturi oko ili ispod 0°C. Pojave tuča, sugradica i ledena zrna zajedničkim imenom zovu se kruta oborina. Svojim intenzitetom nanose velike štete pokretnoj i nepokretnoj imovini, kao i poljoprivredi.

STRUKTURA ZEMLJIŠTA:

BRODSKO POSAVSKA ŽUPANIJA	UKUPNA POVRŠINA BPŽ	POLJOPRIVREDNO TLO						
		P1	P2	P1+P2	udio P1+P2 / sveukupno P1+P2 ŽUPANIJE	P3	P1+P2+P3	udio polj. tla / površina BPŽ
	ha	ha	ha	ha	%	ha	ha	%
	202703,00	27282,50	22155,48	49437,98	24,39	42163,31	91601,29	45,19

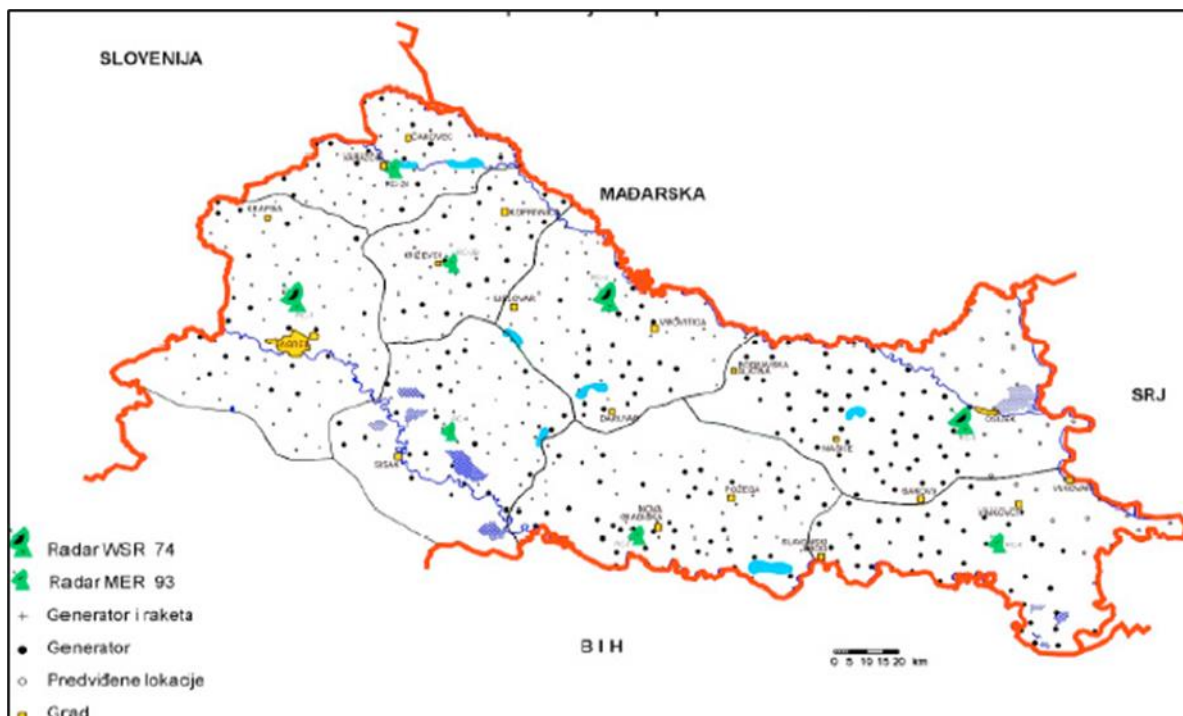
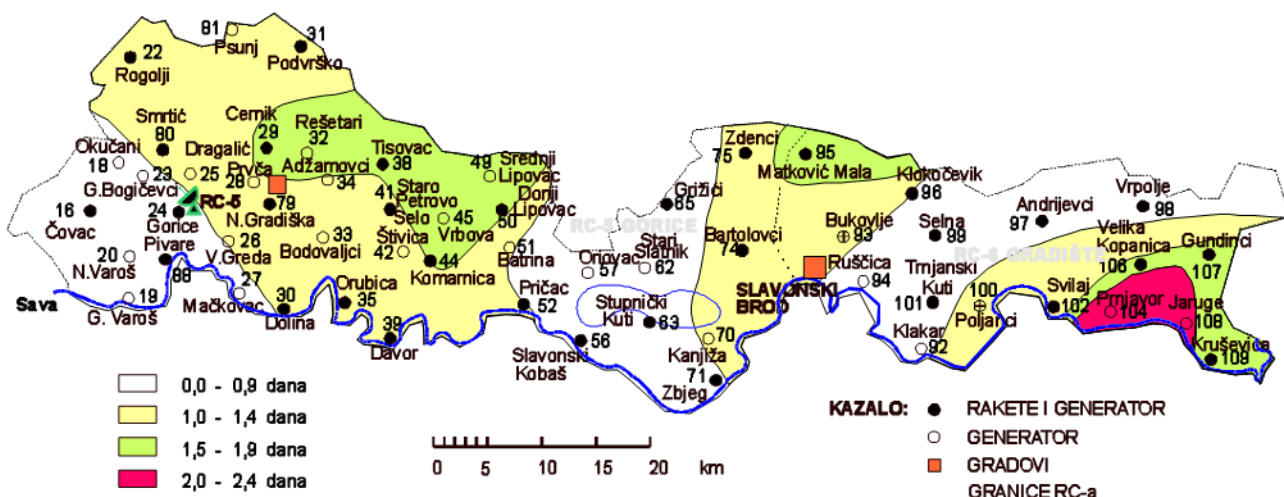
IZVOR: ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE BPŽ, IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU

SUSTAV OBRANE OD TUČE:

Da bi se zaštitile poljoprivredne površine i smanjile štete nastale od tuče, prije više od 30 godina u kontinentalnom dijelu Hrvatske osnovana je obrana od tuče. Državni hidrometeorološki zavod provodi obranu od tuče na ukupnoj površini od 24 100 km². Sezona obrane od tuče traje od 1. svibnja do 30. rujna kada tuča može prouzročiti velike štete na poljoprivrednim kulturama i ostaloj imovini. Operativna obrana provodi se pomoću raketa, a od 1995. i prizemnim generatorima, na osam Radarskih centara (RC). Svaki centar odgovoran je za svoj dio branjenog područja.

Broj dana s tučom

MJESEC	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	GOD.
SRED	0.1	0.0	0.1	0.1	0.2	0.3	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.8
STD	0.2	0.0	0.2	0.2	0.5	0.4	0.3	0.2	0.3	0.0	0.0	0.0	1.2
MIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MAKS	1	0	1	1	2	1	1	1	1	0	0	0	5

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – TUČU - :

Poljoprivreda je posebno je osjetljiva na klimatske promjene jer je općenito jako ovisna o vremenskim prilikama. Sva izravna klimatska obilježja – temperatura, oborine i vremenski uvjeti – utječu na proizvodnju. Zbog ukupne vrijednosti, utjecaja na sigurnost hrane i radnih mjesta koja otvara poljoprivreda je važna grana hrvatskoga gospodarstva na koju su već u proteklih nekoliko godina snažno utjecale klimatske promjene. Posljedice ekstremnih vremenskih pojava kao što su poplave i tuče te nedostatak vode bili su prosječni gubici od 176 milijuna eura na godinu od 2000. do 2007., a razmjeri štete u budućnosti bi se mogli i povećati. Ranija cvatnja i sazrijevanje pojedinih sorata grožđa, maslina i voća zbog toplije zime i proljeća donekle pozitivno utječu na poljoprivrednu proizvodnju, što omogućuje veće prinose. Međutim, vinogradarske regije mogle bi proširiti svoje sortimente, zbog čega bi se izgubila regionalna obilježja vina i smanjila njihova konkurentnost.³⁰

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

U slučaju tuče moguć je negativan utjecaj na život i zdravlje ljudi (ozljede, evakuacija iz oštećenih objekata).

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	³¹ 6<0,001	
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	X
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	

Posljedice na život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 3 – umjerene posljedice**.

³⁰ Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, Zagreb 2017.

³¹ Uzima se u obzir ako je uslijed posljedica nesreće stradala bar jedna osoba.

GOSPODARSTVO :

Obrana od tuče

U Hrvatskoj smo često svjedoci štetama u poljoprivredi uzrokovanih tučom. Pojava tuče češća je s povećanjem temperature zraka na globalnoj razini pa je i za očekivati još češću pojavu tuče u budućnosti. Zaštita od tuče već se desetljećima odvija protugradnim raketama u Republici Hrvatskoj. Druga najraširenija tehnika obrane od tuče u svijetu jest upotreba mreža protiv tuča. Protugradne rakete su dosta jeftinije od mreža, no nedostatak im je što ne mogu spriječiti pojavu već formiranih kuglica tuče.

BRODSKO POSAVSKA ŽUPANIJA – IZNOS PRIJAVLJENE ŠTETE U KUNAMA³²

2010.	3,988,276.14
2011.	4,016,152.38
2012.	6,605,899.67
2013.	5,319,386.60
2014.	6,466,598.52
2015.	14,146,283.76
2016.	20,688,465.63
2017.	1,682,577.14
2018.	8,279,377.41
2019.	62,056,489.54

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	<1%	
2	Malene	1 – 5%	X
3	Umjerene	5 – 15%	
4	Značajne	15 – 25%	
5	Katastrofalne	>25%	

Posljedice na gospodarstvo nalaze se u **kategoriji 2 – malene posljedice**.

³² Izvor: Ministarstvo financija

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Štete od tuče mogu nastati na dalekovodima i telekomunikacijskim objektima, a moguće su i manje štete na objektima od javnog društvenog značaja. Ne očekuje se dulji prekid u funkciji kritične infrastrukture.

Društvena stabilnost i politika				
ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javno društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javno društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne			X	
2 Malene	X	X		X
3 Umjerene				
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se u **kategoriji 2 – malene posljedice**.

7.1. Prirodna nepogoda – tuča – vjerojatnosti događaja

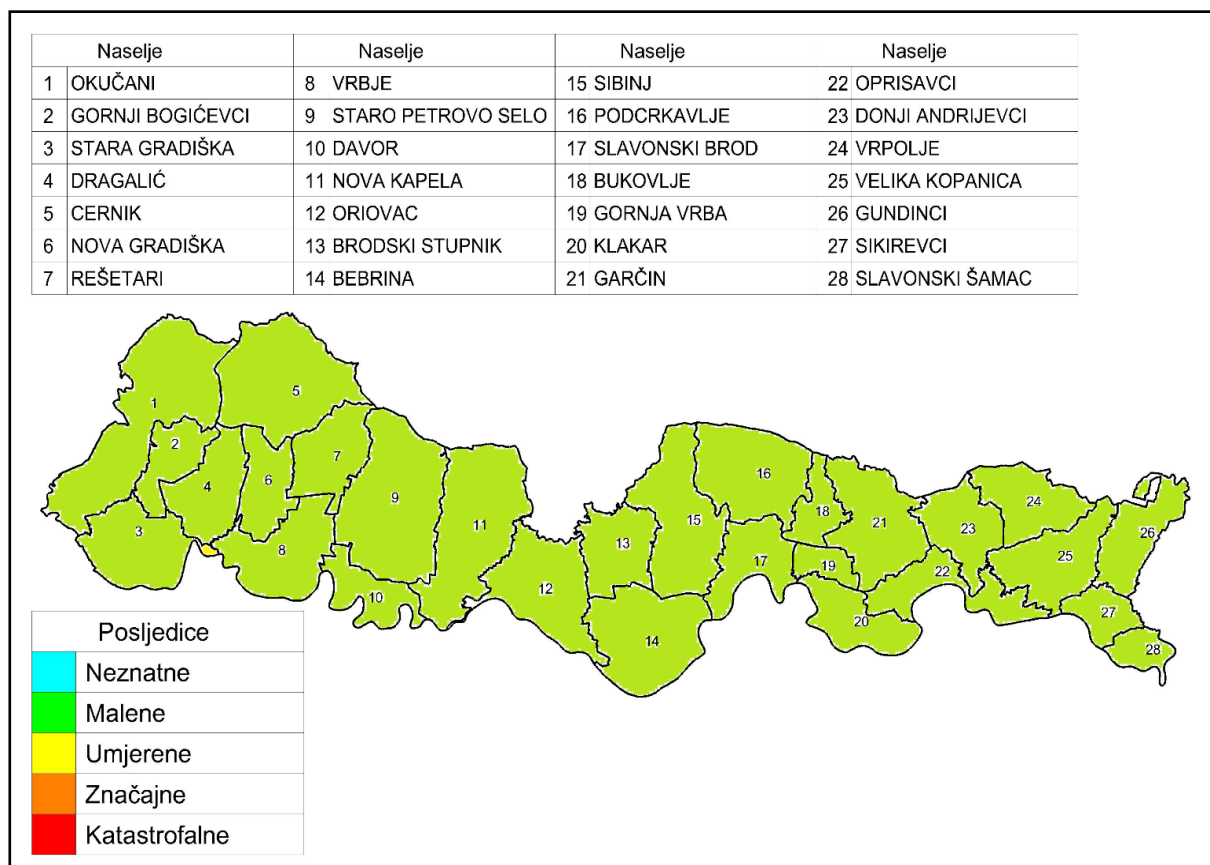
Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti*
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	
2	Malene	1 – 5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50%	1 događaj u 2 do 20 godina	
4	Velika	51 – 98%	1 događaj u 1 do 2 godina	X
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje ili češće	

7.2. Prirodna nepogoda – tuča – zbirna ocjena posljedica

ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnosti politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne				
2 Malene	X		X	X
3 Umjerene		X		
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Zbirno posljedice suše ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvena stabilnost i politika, što određuje **kategoriju 2 – malene posljedice**.

7.3. Prirodna nepogoda – tuča – karta prijetnje

7.4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – TUČA

7.4.1. Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode

7.4.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.
2. Ispunjenje uvjeta utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo koje potom predlaže županu donijeti odluku o proglašenju prirodne nepogode.
3. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

4. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela³³ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

7.4.1.2. Prva procjena štete – prijava oštećenika i unos podataka u Registar šteta

REDOVNI POSTUPAK PRIJAVE

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini gradskom ili općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)). Iznimno, zbog objektivnih razloga rok se može produžiti na 12 dana.
2. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko odnosno gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

³³ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog ili gradskog povjerenstva.

IZVANREDNI POSTUPAK PRIJAVE ZBOG PANDEMIJE KORONA VIRUSOM

1. 25. ožujka 2020. godine Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda donijelo je Zaključak da se zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom odgađaju rokovi za dostavu podataka o štetama nastalim uslijed prirodnih nepogoda propisanih Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN br. 16/2019.). Odgoda zakonom propisanih rokova za dostavu podataka o nastalim štetama vrijedi sve do okončanja izvanredne situacije uzrokovane korona virusom i odnosi se na područje cijele Republike Hrvatske.
2. Zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom, Županijsko povjerenstvo Brodsko-posavske županije sugeriralo je da oštećenici sve zabilježe fotografijama i video snimkama, a što će povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine/grada pomoći u utvrđenju nastanka prirodne nepogode kao i provjeri visine štete.

Iz istih razloga bilo bi poželjno dostaviti i uputu kojom se predlaže JLS omogućavanje podnošenje prijave elektroničkim putem, kao i objavu službenog obrasca i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)).

3. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine imovine:
 - Građevine ([Prilog 2](#), [Prilog 3](#), [Prilog 4](#))
 - Opremu ([Prilog 2](#), [Prilog 5](#))
 - Zemljišta ([Prilog 2](#))
 - Višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))
 - Šume ([Prilog 2](#))
 - Stoku ([Prilog 2](#))
 - Ribe ([Prilog 2](#))
 - Poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
 - Ostala sredstva i dobra ([Prilog 2](#)).
 - Troškovi ([Prilog 2](#))

4. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

7.4.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo odnosno gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.
4. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

5. Općinsko/gradsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

7.4.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

7.4.2. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenicima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijeti ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave³⁴.

³⁴ ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedlog župana ili gradonačelnik/načelnik za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

7.4.3. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na županijskoj razini

7.4.3.1. Županijsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.³⁵
2. Županijska skupština imenuje povjerenstvo za procjenu štete na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju županijskih povjerenstava objavljuje se službenom glasniku jedinice lokalne samouprave.
3. Županijsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava
 - provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svog područja
 - podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda
 - po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodnih nepogoda i nastale štete
 - objedinjuje i prosljeđuje putem Registara štete Državnom povjerenstvu konačne procjene štete te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije
 - imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva
 - donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
 - obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom

³⁵ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

4. Kada općinsko odnosno gradsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć općini/gradu u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim/gradskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom grada za koje obavljaju poslove.

7.4.3.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanja civilne zaštite.

<i>Snage za zaštitu i spašavanje</i>	<i>Zadaca</i>
Stožer CZ	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća zaštite i spašavanja.
Vatrogasna zajednica Brodsko-posavske županije	Provode mjere tehničkih intervencija u prometu.
Pravne osobe interesa za sustav CZ-u oblasti graditeljstva	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica nevremena po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, komunalna poduzeća i vlastiti komunalni pogoni JLS	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica nevremena po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, zdravstvene ustanove (prilog 6)	Osigurava pružanje prve pomoći, sanitetski prijevoz i zdravstveno zbrinjavanje teže povrijeđenih osoba.
Vlasnici kritične infrastrukture, Distributer električne energije (prilog 7)	Sanira posljedice nevremena na svojim postrojenjima i osigurava redovitu isporuku električne energije.

7.5. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Brodsko-posavska županija donijela je Procjenu rizika od velikih nesreća temeljem koje je procijenjena spremnost u području preventive i reagiranja. Zbirna ocjena spremnosti je iznosila: nisku spremnost (ocjena 4). Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva zasniva se na navedenoj Procjeni i provodi se u skladu sa mogućnostima izdvajanja iz proračuna.

MRAZ

8. Prirodna nepogoda – MRAZ –

DEFINICIJA MRAZ:

Mraz je meteorološka pojava koja nastaje pri tlu u vedrim noćima i pri slabijem vjetru, kad uz hladno tlo prizemni sloj zraka pri temperaturi nižoj od 0°C izravno prijeđe iz vodene pare u led (depozicija). Najčešće se javlja po dolinama u koje se slijeva hladan zrak s okolnih obronaka. Iščezava nakon izlaska Sunca, kad se tlo i sloj zraka uz tlo zagriju.

Mraz se pojavljuje u zoru, kada ima dovoljno vlage u zraku i dolazi do pada temperature. Ovisno o padu temperature mraz može biti slab, umjeren, jak i vrlo jak. Prvi jesenski mrazovi uglavnom su slabi do umjereni. Kasnije dolazi do pojave jakih i vrlo jakih mrazova. Pojedine biljne vrste podnose slabe mrazove ili nisu otporne na jake ili vrlo jake pojave. Mraz se pojavljuje u zoni rizosfere (područje korijena), i riječ je o jakim i vrlo jakim mrazovima. Slabi i umjereni mrazovi uglavnom se vide na nadzemnom djelu biljaka. Reljefno gledano mraz se pojavljuje u tzv. mrazištima. To su udubljenja u reljefu gdje dolazi do pada temperature u zoru te do pojave mraza.

TEMPERATURA NA KOJOJ DOLAZI DO POJAVE MRAZA:

U umjerenom zemljopisnom pojasu koriste se sljedeće formulacije za opisivanje temperatura:

- slab mraz: 0 ° C do -4 ° C
- umjereni mraz: -4 ° C do -10 ° C
- jaki mraz: -10 ° C do -15 ° C
- vrlo jaki mraz: ispod -15 ° C

Kod slabih mrazova dolazi do oštećenja zelenih nezaštićenih dijelova. Takvu pojavu biljke prepoznaju kao stres, što dovodi do pada otpornosti. Ako su biljke na vrijeme pripremljene te su povukle biljne sokove na vrijeme, mraz nema nepovoljno djelovanje. Kod pojave slabih i umjerenih mrazova dolazi do oštećenja zelenih dijelova biljaka, što ne dovodi do velikih problema za biljke. Kod pojave jakih i vrlo jakih dolazi do oštećenja tkiva, što može izazvati značajna oštećenja na deblu, granama, krošnji i sl. Prilikom smrzavanja tla dolazi do odumiranja korijena i „izbacivanja“ korijena ako biljka nije prilagođena na takve uvjete³⁶.

³⁶ <http://blog.meteo-info.hr/meteorologija/iako-nastaje-pri-tlu-i-mraz-je-oborina/>

STRUKTURA ZEMLJIŠTA:

BRODSKO POSAVSKA ŽUPANIJA	UKUPNA POVRŠINA BPŽ	POLJOPRIVREDNO TLO						
		Osobito vrijedno tlo P1	Vrijedno obradivo tlo P2	UKUPNO P1+P2	udio P1+P2 / sveukupno P1+P2 ŽUPANIJE	Ostala obradiva tla P3	SVEUKUPNO P1+P2+P3	udio polj. tla / površina BPŽ
	ha	ha	ha	ha	%	ha	ha	%
	202703,00	27282,50	22155,48	49437,98	24,39	42163,31	91601,29	45,19

IZVOR: ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE BPŽ, IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU

ŠTETE OD MRAZA:

Štete poljoprivredi nanose i izrazito niske, odnosno visoke temperature zraka. Pri niskim temperaturama dolazi do pojave mraza. Mraz je naročito opasan za voćarsku proizvodnju. Pri temperaturi zraka od -1,2 do 2° C izmrzavaju zametnuti plodovi, dok cvatovi izmrzavaju na temperaturi od -2 do 3° C. Gubici u gospodarstvu u slučaju mraza najviše se osjete u poljoprivredi.

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – MRAZ - :

Klimatske promjene postale su veliki problem današnjice te se njihov utjecaj uočava u poljoprivrednoj proizvodnji, a isto tako i u voćarstvu. Javljaju se mnogi problemi vezani za mirovanje voćnih vrsta, prijevremenu cvatnju, pojavu raznih nepogoda (mraza, suše, poplava) i brojnih drugih stresnih čimbenika koji štetno djeluju na voćne vrste. U Republici Hrvatskoj prevladava umjerena klima te se posljednjih godina povećava srednja godišnja temperatura, zime postaju sve blaže, a u vegetaciji se javljaju mrazovi i ekstremne suše. Zadatak voćara je ublažiti negativno djelovanje klimatskih promjena na proizvodnju voća te prilagoditi tehnologiju uzgoja i sortiment voćne vrste s obzirom na klimu određenog područja.

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Život i zdravlje ljudi neće biti neposredno ugroženo.

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	³⁷ 6 < 0,001	X
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	

Posljedice za život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 1: neznatne posljedice**.

GOSPODARSTVO :

Gubici u gospodarstvu u slučaju mraza najviše se osjete u poljoprivredi.

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	< 1%	
2	Malene	1 – 5 %	
3	Umjerene	5 – 15 %	
4	Značajne	15 – 25 %	
5	Katastrofalne	> 25 %	X

Posljedice na gospodarstvo nalaze se u **kategoriji 5: katastrofalne posljedice**.

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Neće biti štete na objektima kritične infrastrukture niti na objektima od javnog društvenog značaja.

Društvena stabilnost i politika				
Zbirna ocjena kategorije posljedice velike nesreće				
Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javnog društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javnog društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne	X	X	X	X
2 Malene				
3 Umjerene				
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se u **kategoriji 1: neznatne posljedice**.

³⁷ Uzima se u obzir ukoliko je, uslijed posljedica nesreće, stradala bar jedna osoba.

8.1. Prirodna nepogoda – mraz – vjerojatnosti događaja

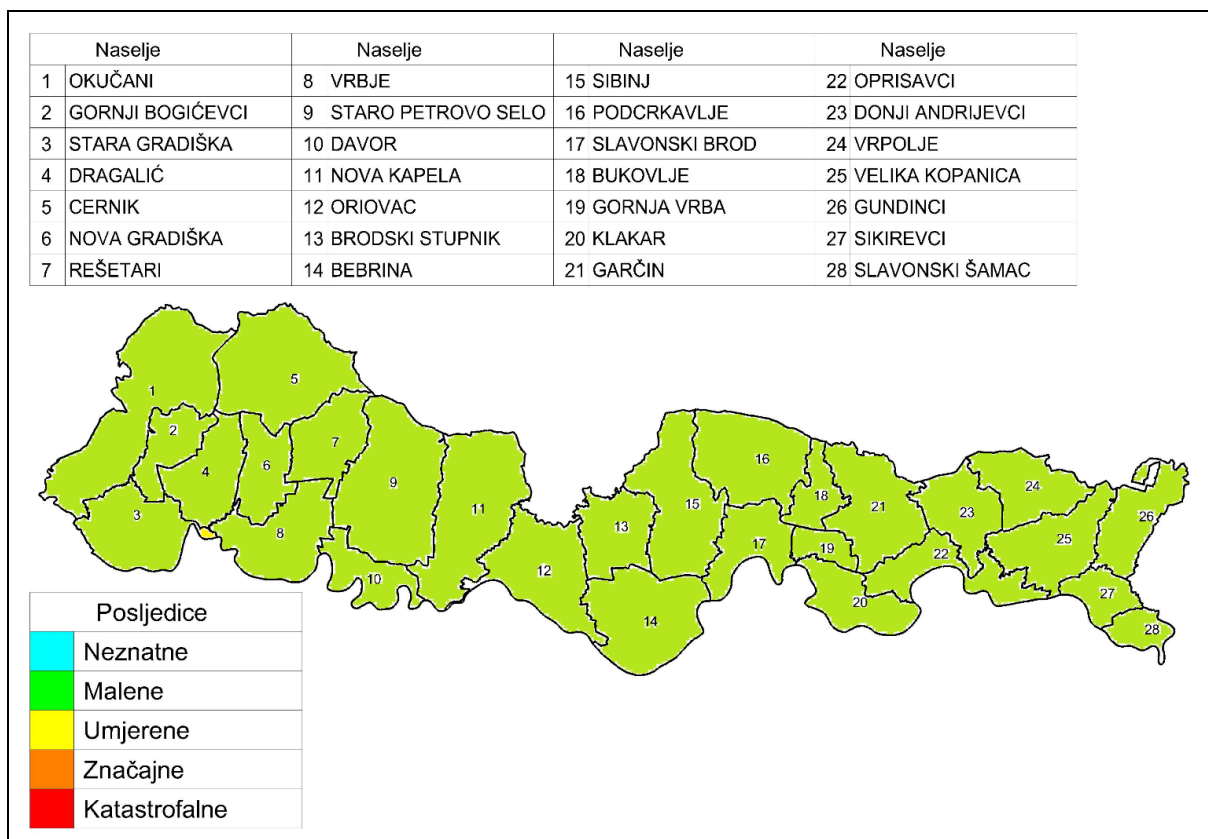
Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti*
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	< 1 %	1 događaj u 100 godina i rjeđe	
2	Malena	1 – 5 %	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50 %	1 događaj u 2 do 20 godina	X
4	Velika	51 – 98 %	1 događaj u 1 do 2 godina	
5	Iznimno velika	> 98 %	1 događaj godišnje ili češće	

8.2. Prirodna nepogoda – mraz – zbirna ocjena posljedica

Zbirna ocjena kategorije posljedice velike nesreće				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnost i politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne	X		X	
2 Malene				X
3 Umjerene				
4 Značajne				
5 Katastrofalne		X		

Zbirne posljedice ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija: život i zdravlje ljudi, gospodarstvo te društvena stabilnost i politika, što **određuje kategoriju 2: malene posljedice**.

8.3. Prirodna nepogoda – mraz – karta prijetnje

8.4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – TUČA

8.4.1. Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode

8.4.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.
2. Ispunjenje uvjeta utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo koje potom predlaže županu donijeti odluku o proglašenju prirodne nepogode.
3. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

4. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela³⁸ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

8.4.1.2. Prva procjena štete – prijava oštećenika i unos podataka u Registar šteta

REDOVNI POSTUPAK PRIJAVE

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini gradskom ili općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)). Iznimno, zbog objektivnih razloga rok se može produžiti na 12 dana.
2. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko odnosno gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog ili gradskog povjerenstva.

IZVANREDNI POSTUPAK PRIJAVE ZBOG PANDEMIJE KORONA VIRUSOM

1. 25. ožujka 2020. godine Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda donijelo je Zaključak da se zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom odgađaju rokovi za dostavu podataka o štetama nastalim uslijed prirodnih nepogoda propisanih Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN br. 16/2019.). Odgoda zakonom propisanih rokova za dostavu podataka o nastalim štetama vrijedi sve do okončanja izvanredne situacije uzrokovane korona virusom i odnosi se na područje cijele Republike Hrvatske.
2. Zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom, Županijsko povjerenstvo Brodsko-posavske županije sugeriralo je da oštećenici sve zabilježe fotografijama i video snimkama, a što će povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine/grada pomoći u utvrđenju nastanka prirodne nepogode kao i provjeri visine štete.

³⁸ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

Iz istih razloga bilo bi poželjno dostaviti i uputu kojom se predlaže JLS omogućavanje podnošenje prijave elektroničkim putem, kao i objavu službenog obrasca i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)).

3. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine imovine:

- Građevine ([Prilog 2](#), [Prilog 3](#), [Prilog 4](#))
- Opremu ([Prilog 2](#), [Prilog 5](#))
- Zemljišta ([Prilog 2](#))
- Višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))
- Šume ([Prilog 2](#))
- Stoku ([Prilog 2](#))
- Ribe ([Prilog 2](#))
- Poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
- Ostala sredstva i dobra ([Prilog 2](#)).
- Troškovi ([Prilog 2](#))

4. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

8.4.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti.

2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo odnosno gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.
4. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
5. Općinsko/gradsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

8.4.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.

3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

8.4.2. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijeti ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave³⁹.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedlog župana ili gradonačelnik/načelnik za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

8.4.3. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na županijskoj razini

8.4.3.1. Županijsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.⁴⁰

³⁹ ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

2. Županijska skupština imenuje povjerenstvo za procjenu štete na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju županijskih povjerenstava objavljuje se službenom glasniku jedinice lokalne samouprave.
3. Županijsko povjerenstva obavlja sljedeće poslove:
 - usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava
 - provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svog područja
 - podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda
 - po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodnih nepogoda i nastale štete
 - objedinjuje i prosljeđuje putem Registara štete Državnom povjerenstvu konačne procjene štete te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije
 - imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva
 - donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
 - obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom
4. Kada općinsko odnosno gradsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć općini/gradu u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim/gradskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom grada za koje obavljaju poslove.

8.5. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Brodsko-posavska županija donijela je Procjenu rizika od velikih nesreća temeljem koje je procijenjena spremnost u području preventive i reagiranja. Zbirna ocjena spremnosti je iznosila: nisku spremnost (ocjena 4). Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva zasniva se na navedenoj Procjeni i provodi se u skladu sa mogućnostima izdvajanja iz proračuna.

⁴⁰ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

**IZVANREDNO VELIKA
VISINA SNIJEGA**

9. Prirodna nepogoda – IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA –**VELIKA VISINA SNIJEGA:**

Snijeg može predstavljati ozbiljnu poteškoću za normalno odvijanje svakodnevnih aktivnosti kao što je npr. cestovni promet ili može predstavljati opterećenje na građevinskoj infrastrukturi (dalekovodi, zgrade i dr.). Za prvu ocjenu ugroženosti od snijega analizira se učestalost padanja snijega, maksimalna visina novog snijega, maksimalna visina snježnog pokrivača po mjesecima, te procjena očekivane godišnje maksimalne visine snježnog pokrivača za povratni period od 50 godina.

Maksimalna izmjerena visina novog snijega iznosila je 30 cm (siječanj 1984.). Iako se snijeg u studenom javlja rjeđe maksimalna visina novog snijega u dvije zime je bila iznad 20 cm (25 i 28 cm). U prosincu, veljači i ožujku bio je 18, 17 odnosno 12 cm. Najveće visine snježnog pokrivača tijekom zime javljaju se najčešće u siječnju (5 puta u 20 godina), zatim po učestalosti slijede veljača i studeni (4 odnosno 3 puta u 20 godina).

Maksimalni snježni pokrivač od 48 cm izmjeren je u ožujku (1986.). Slijedi ga maksimum od 41 cm u veljači iste godine. U studenom, prosincu i siječnju izmjerene su maksimalne visine snježnog pokrivača od 33 do 38 cm. Prema procjeni ekstremnih vrijednosti, jednom u 50 godina može se očekivati snježni pokrivač od 75 cm, odnosno s vjerojatnošću 98% da neće biti premašen.

Snježne prilike prema podacima meteorološke postaje mogu se očekivati u nizinskom dijelu Brodsko-posavske županije. Na višim nadmorskim visinama treba računati s nešto učestalijim padanjem snijega, višim novim snijegom i većim maksimalnim visinama. Svaki 100 m visine može se očekivati 3-4 dana više s padanjem snijega godišnje i 10 cm više maksimalne visine snježnog pokrivača za 50-godišnji povratni period. Najveći rizik od pojave snijega, maksimalnih visina novog snijega i snježnog pokrivača u BPŽ je u zimskim mjesecima (prosinac, siječanj i veljača). Međutim, treba naglasiti, da početkom snježne zime u studenom, kao i u ožujku treba računati s rjeđim snježnim oborinama, ali koje mogu biti obilnije. Poteškoće se mogu očekivati u odvijanju cestovnog prometa, ali ne u toj mjeri da izazovu poremećaje u snabdijevanju stanovništva. Za očekivati je veći broj prometnih nesreća, ali ne u toj mjeri da posljedice ne mogu sanirati redovne službe i pravne osobe koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru redovite djelatnosti. Čišćenje prometnica organizirano je ugovorno kroz zimsku službu. Dosadašnja iskustva rada zimske službe u smislu održavanja županijskih i lokalnih cesta su dobra budući da je osigurana prohodnost cesta u ovim uvjetima. Velike količine snijega mogu izazvati opterećenje na građevinskoj infrastrukturi (dalekovodi, obiteljske kuće i sl.) Posljedice na kritičnu infrastrukturu trenutno nije moguće procjenjivati budući da nisu dostupni podatci i pokazatelji vlasnika infrastrukture vezane za karakteristike postrojenja, niti rezultati simulacija mogućih posljedica od izvanrednog događaja.

POLEDICA:

Pojava zaleđenih kolnika može biti uzrokovana meteorološkim pojavama ledene kiše, poledice i površinskog leda (zaleđeno i klizavo tlo). To su izvanredne meteorološke pojave koje u hladno doba godine ugrožavaju promet i ljudsko zdravlje, a u motriteljskoj praksi Republike Hrvatske opažaju se i bilježe. Ledena kiša odnosi se na kišu sačinjenu od prehladnih kapljica koje se u doticaju s hladnim predmetima i tlom zamrzavaju, te tvore glatku ledenu koru na zemlji meteorološkog naziva poledica. Ta poledica kao meteorološka pojava se ne smije zamijeniti s površinskim ledom koji pokriva tlo te nastaje otapanjem snijega i stvaranjem ledene kore ili smrzavanjem kišnih barica. Opisane pojave vezane uz zaleđivanje kolnika u daljnjem tekstu će se nazivati zajedničkim imenom poledica. Samo opažanje navedenih meteoroloških pojava, ograničeno na meteorološke postaje, za potrebe procjene ugroženosti od poledice nije dovoljno. Potreban je općeniti kvantitativni kriterij izražen pomoću mjerljivih veličina koji će odrediti potencijalne uvjete za pojavu svih uzroka zaleđenih kolnika na širem području. Povoljni, odnosno potencijalni meteorološki uvjeti za stvaranje poledice pri tlu pojavljuju se u onim danima kada se javlja oborina (oborinski dani s dnevnom količinom oborine $R_d \geq 0.1$ mm) i temperatura zraka je pri tlu ≤ 0 °C odnosno na 2 m ≤ 3 0 °C. Sinoptičke situacije pri kojima se najčešće ostvaruju povoljni uvjeti za nastanak poledice, odnosno zaleđenih kolnika, javljaju se od jeseni do proljeća.

U kasnu jesen, početkom zime i u rano proljeće karakteristično je premještanje brzo pokretnih ciklonainih i frontainih sustava sa sjeverozapada ili jugozapada. Takvi sustavi često su praćeni naglim promjenama vremena. Pri nailasku sustava javlja se oborina i pritječe topliji zrak, a nakon prolaska sustava oborina prestaje, a temperatura se snižava. Pad temperature može dovesti do smrzavanja oborine i pojave zaleđivanja kolnika. S druge strane, u jesen i kasnoj zimi učestalo se javljaju stacionarni anticiklonaini tipovi vremena sa slabim strujanjem. U kontinentalnom nizinskom dijelu tada prevladava vedro ili maglovito vrijeme (često i niska slojevita naoblaka), dok je na Jadranu i u gorju sunčano i vedro.

Pri anticiklonainom tipu vremena mala je turbulentna razmjena zraka i stabilna stratifikacija atmosfere, pa se u nizinama zrak postupno ohlađuje. U slučaju da ovakva situacija nastupa nakon premještanja nekog oborinskog sustava, niske temperature tada dovode do smrzavanja prethodno pale oborine i pojave zaleđenih kolnika. Takve situacije iziskuju posebne analize i nisu obuhvaćene ovim prikazom. Stoga je učestalost poledice na cestama vjerojatno nešto veća od prikazanih rezultata. Slijedeći meteorološke pokazatelje u smislu broja dana sa poledicom ne očekuju se poremećaji u snabdijevanju stanovništva i funkcioniranje gospodarskih subjekata.

Uslijed utjecaja poledice na promet, mogu se očekivati prometne nesreće. U cjelini gledano procjenjuje se da posljedice nastale utjecajem poledice mogu sanirati redovne službe i pravne osobe koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru vlastite djelatnosti.

MJESECI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	GOD
BROJ DANA S POLEDICOM ($R_d \geq 0.1 \text{ mm}$ i $t_{\min 5 \text{ cm}} \leq 0.0^\circ \text{C}$)													
SRED	10.1	7.9	6.1	3.7	0.2	0.0	0.0	0.0	0.2	1.0	3.9	10.1	42.9
STD	5.2	4.4	3.9	2.4	0.6	0.0	0.0	0.0	0.4	0.8	2.8	3.2	10.9
MIN	3	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	4	22
MAKS	22	17	16	10	2	0	0	0	1	2	9	14	56

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – VELIKU VISINU SNIJEGA - :

Jače smanjenje snježnog pokrova u budućoj klimi očekuje se u onim predjelima koji imaju najveće snježne pokrove (Gorski kotar i ostali planinski krajevi).⁴¹

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Hitna pomoć i vatrogasne snage su intervenirali nekoliko puta, a liječnici u ambulantama registriraju nekoliko uganuća i lomova ekstremiteta.

GOSPODARSTVO :

Manji zastoji u prometu na županijskim i lokalnim cestama,, kašnjenje radnika na posao i otežano kretanje, povrede građana od padova. Na dijelu prometnica javlja se led, kao i na dijelu staza za pješake. Ne očekuju se značajne štete. Moguće štete u gospodarstvu se samo procjenjuju.⁴²

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Javlja se manje štete na okućnicama i kritičnoj infrastrukturi (elektroenergetika, telekomunikacije, vodoopskrba, opskrba plinom). Moguće poteškoće u opskrbi energentima.

Kako do trenutka izrade Procjene rizika od velikih nesreća nisu bili dostupni podatci o prethodno utvrđenim štetama nije bilo moguće ovaj rizik obraditi sukladno propisanoj normi kao prioritetni rizik. Ovu prijetnju je potrebno pratiti, evidentirati nastalu štetu i u postupku revizije Procjene rizika ukoliko podatci budu upućivali na to, istu tretirati kao prioritetni rizik.

⁴¹ Izvor: Strategija prilagodbe klimatskim promjenama za Republiku Hrvatsku

⁴² Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3. (4).

9.1. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA

9.1.1. Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode

9.1.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.
2. Ispunjenje uvjeta utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo koje potom predlaže županu donijeti odluku o proglašenju prirodne nepogode.
3. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

4. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela⁴³ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

9.1.1.2. Prva procjena štete – prijava oštećenika i unos podataka u Registar šteta

REDOVNI POSTUPAK PRIJAVE

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini gradskom ili općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)). Iznimno, zbog objektivnih razloga rok se može produžiti na 12 dana.
2. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko odnosno gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

⁴³ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog ili gradskog povjerenstva.

IZVANREDNI POSTUPAK PRIJAVE ZBOG PANDEMIJE KORONA VIRUSOM

1. 25. ožujka 2020. godine Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda donijelo je Zaključak da se zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom odgađaju rokovi za dostavu podataka o štetama nastalim uslijed prirodnih nepogoda propisanih Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN br. 16/2019.). Odgoda zakonom propisanih rokova za dostavu podataka o nastalim štetama vrijedi sve do okončanja izvanredne situacije uzrokovane korona virusom i odnosi se na područje cijele Republike Hrvatske.
2. Zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom, Županijsko povjerenstvo Brodsko-posavske županije sugeriralo je da oštećenici sve zabilježe fotografijama i video snimkama, a što će povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine/grada pomoći u utvrđenju nastanka prirodne nepogode kao i provjeri visine štete.

Iz istih razloga bilo bi poželjno dostaviti i uputu kojom se predlaže JLS omogućavanje podnošenje prijave elektroničkim putem, kao i objavu službenog obrasca i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)).

3. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine imovine:
 - Građevine ([Prilog 2](#), [Prilog 3](#), [Prilog 4](#))
 - Opremu ([Prilog 2](#), [Prilog 5](#))
 - Zemljišta ([Prilog 2](#))
 - Višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))
 - Šume ([Prilog 2](#))
 - Stoku ([Prilog 2](#))
 - Ribe ([Prilog 2](#))
 - Poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
 - Ostala sredstva i dobra ([Prilog 2](#)).
 - Troškovi ([Prilog 2](#))

4. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

9.1.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo odnosno gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.
4. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

5. Općinsko/gradsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

9.1.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

9.1.2. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenicima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijeti ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave⁴⁴.

⁴⁴ ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedlog župana ili gradonačelnik/načelnik za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

9.1.3. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na županijskoj razini

9.1.3.1. Županijsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.⁴⁵
2. Županijska skupština imenuje povjerenstvo za procjenu štete na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju županijskih povjerenstava objavljuje se službenom glasniku jedinice lokalne samouprave.
3. Županijsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava
 - provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svog područja
 - podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda
 - po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodnih nepogoda i nastale štete
 - objedinjuje i prosljeđuje putem Registara štete Državnom povjerenstvu konačne procjene štete te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije
 - imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva
 - donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
 - obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom

⁴⁵ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

4. Kada općinsko odnosno gradsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć općini/gradu u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim/gradskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom grada za koje obavljaju poslove.

9.1.3.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

9.2. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Brodsko-posavska županija donijela je Procjenu rizika od velikih nesreća temeljem koje je procijenjena spremnost u području preventive i reagiranja. Zbirna ocjena spremnosti je iznosila: nisku spremnost (ocjena 4). Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva zasniva se na navedenoj Procjeni i provodi se u skladu sa mogućnostima izdvajanja iz proračuna.

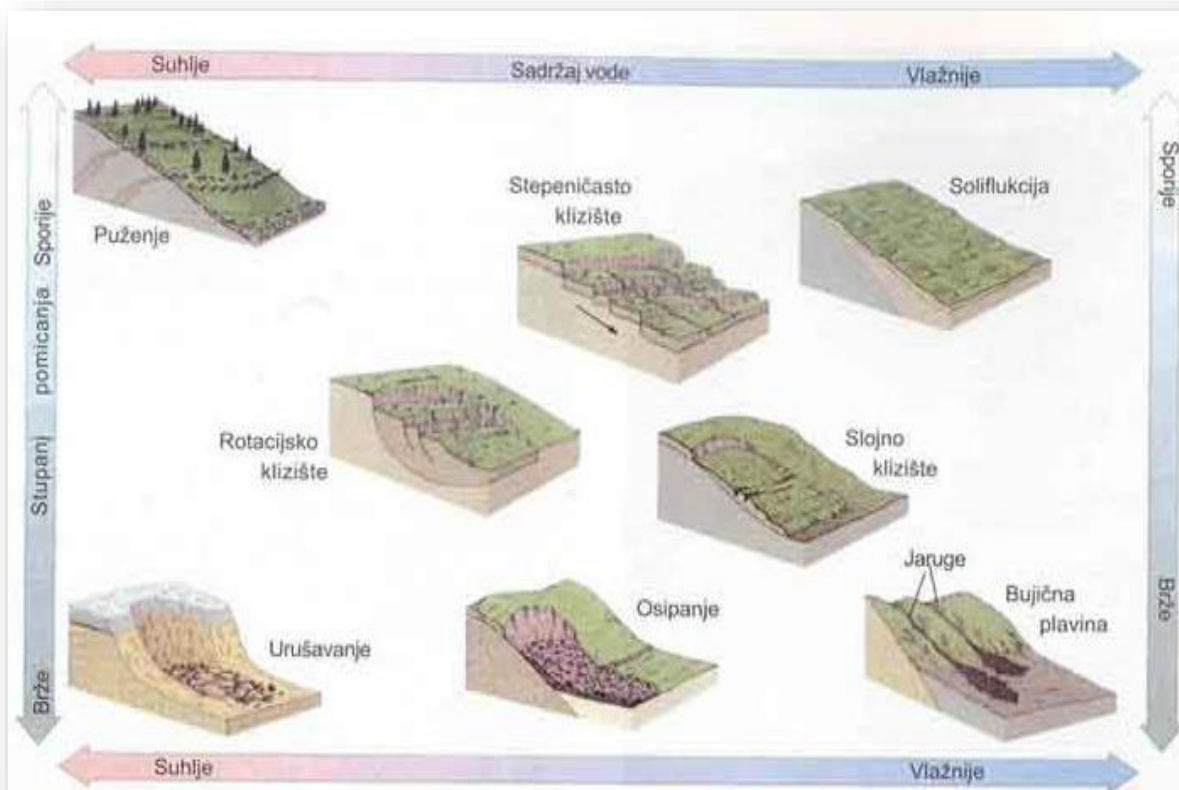
**KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I
PREVRTANJE ZEMLJIŠTA**

10. Prirodna nepogoda – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA –

KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA:

Klizište je dio padine na kojem je zbog poremećaja stabilnosti došlo do klizanja tla, to jest kretanja površinskog sloja zemlje. Stabilnost tla ovisi o strmini i obliku padine, geomehaničkim svojstvima tla, rasporedu slojeva tla i drugom. Najčešći je uzrok klizanja tla promjena razine podzemnih voda, ali i promjena tokova površinskih voda, sezonske promjene vlažnosti i temperature zraka, tektonski poremećaji i potresi, te neprikladni zahvati na tlu. Klizište se može javiti kako na prirodnim padinama tako i na izgrađenim pokusima. Klizanje može biti polagano (puzanje tla), ili se može dogoditi u kratkom razdoblju.

Vrste klizišta

Na području BPŽ karakteristična je reljefna zonalnost, pri čemu se izdvajaju dvije osnovne reljefne cjeline: pobrđe Dilja i nizina uz rijeku Savu. Generalno gledano, rizik klizanja terena prisutan je u brdskom dijelu BPŽ.

U pojedinim JLS klizanje terena se i dogodilo, pri čemu je najveće klizište, prema zahvaćenoj površini i materijalnoj šteti koju je prouzročilo, bilo ono u brdskom dijelu grada Slavonskog Broda. Dilj gora s Kasonja brdom reljefno je dinamično pobrđe. Reljefna energija prostora kreće se u

vrijednostima od 100 do 200 m/km², što znači da pobrđe ulazi u kategoriju umjereno raščlanjenog reljefa.

Sjeverna greben antiklinale češljasto je disecirana brojnim potočnim i derazijskim dolinama na niz usporednih kosa. Na južnoj, nižoj greben antiklinale, disekcija je jača pa su tu doline duže. Također, brojne su i derazijske doline, nastale izravno iz klizišta.

Krajnji istočni dio južne greben antiklinale tzv. *Čepelovac* odvojen je poprečnim rasjedom, kojeg prati dolina Glogovice, od Grabarja do Podvinja. Obzirom na jaku tektonsku razlomljenost, Čepelovac je podijeljen na dva manja bloka i to: *Čepelovac u užem smislu* i tzv. *Vranovačko brdo*.

Rubni dijelovi brdskog dijela prema nizini izgrađeni su od pijeska, gline i šljunka. To su sedimenti pliocenske do pliokvartalne starosti, pokriveni tanjim ili debljim plaštom padinskog lesa i lesu sličnih naslaga, koje su često zaglinjene. Udio pijeska i šljunka opada s dubinom, a raste postotni udio prašinstog pijeska i gline. Litološke osobine tih, uglavnom nevezanih do poluvezanih sedimenata, pokazuju često nepravilne promjene u lateralnom i vertikalnom smjeru. Pozornost ovog kompleksa stijena varira u granicama od 25 do 50 %. Vodopropusnost za šljunak i pijesak iznosi oko 10-2 m/s, a za glinu 10-4 do 10-7 m/s. Za područja u kojima prevladava pijesak karakteristično je jaruženje, a za ona s pretežito glinovitim sastavom karakteristična su klizišta. Posebno se to odnosi na južne padine Brodskog brda.

⁴⁶UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA -:

Klimatske promjene odražavaju se na porast temperature zraka, promjene u oborinskom režimu, ali i promjeni učestalosti ekstremnih vremenskih uvjeta.

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Posljedice su ograničene, ali ih ima. Ugroženo stanovništvo živi u naseljima: Brodsko Vinogorje (3 230 stanovnika) i Podvinje (3 876 stanovnika). Ukupno na područjima s pojačanom erozijom stanuje oko 11 % stanovništva grada Slavonskog Broda (cca 7 106 stanovnika).

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	⁴⁷ 6<0,001	
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	X
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	

Posljedice na život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 3 – umjerene posljedice**.

⁴⁶ <http://www.geografija.hr teme/klima-i-vode/utjecaj-klime-na-promet/>

⁴⁷ Uzima se u obzir ako je uslijed posljedica nesreće stradala bar jedna osoba.

GOSPODARSTVO :

Dosadašnjim istraživanjima utvrđeno je kako klizišta ugrožavaju živote i imovinu stanovništva (stambeni i ostali pomoćni objekti) te društvenu infrastrukturu (prometnice).

Moguće štete u gospodarstvu se samo procjenjuju.⁴⁸ Štetu od posljedica klizanja terena prijavilo je devet fizičkih i pravnih osoba. Utvrđena šteta iznosila je 23.667.793,09 kn.

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	<1%	
2	Malene	1 – 5%	X
3	Umjerene	5 – 15%	
4	Značajne	15 – 25%	
5	Katastrofalne	>25%	

Posljedice na gospodarstvo nalaze se u **kategoriji 2 – malene posljedice**.

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Javlja se manje štete na okućnicama i kritičnoj infrastrukturi (elektroenergetika, telekomunikacije, vodoopskrba, opskrba plinom). Moguće poteškoće u opskrbi energentima.

Društvena stabilnost i politika				
Zbirna ocjena kategorije posljedice velike nesreće				
Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javno društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javno društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne				
2 Malene			X	
3 Umjerene	X	X		X
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se u **kategoriji 3 – umjerene posljedice**.

⁴⁸ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3. (4).

10.1. Prirodna nepogoda – klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta – vjerojatnost događaja -

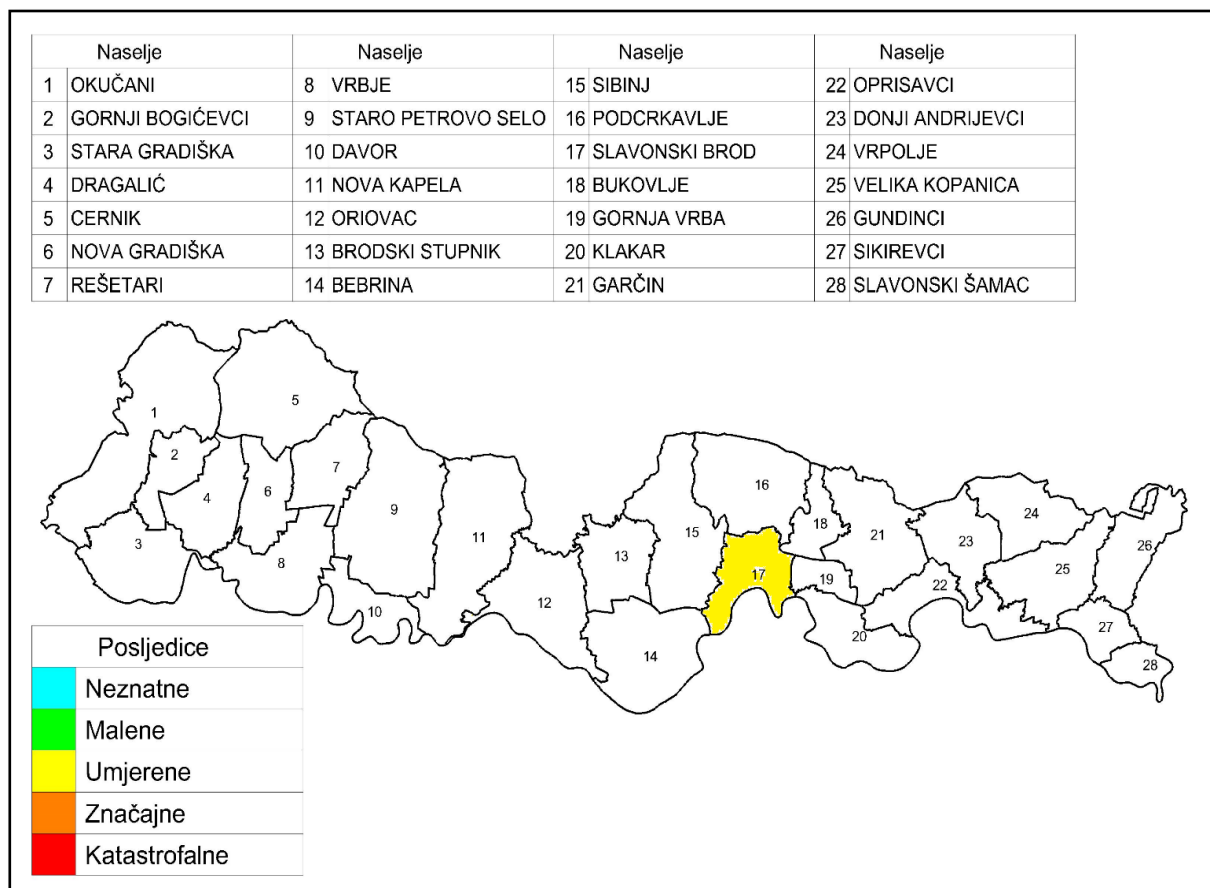
Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti*
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	
2	Malene	1 – 5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50%	1 događaj u 2 do 20 godina	X
4	Velika	51 – 98%	1 događaj u 1 do 2 godina	
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje ili češće	

10.2. Prirodna nepogoda – klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta – zbirna ocjena posljedica -

Zbirna ocjena kategorije posljedice velike nesreće				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnost i politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne				
2 Malene		X		
3 Umjerene	X		X	X
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Zbirne posljedice ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvena stabilnost i politika, što određuje **kategoriju 3 – umjerene posljedice**.

10.3. Prirodna nepogoda – klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta – karta prijetnje

10.4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA –

10.4.1. Mjere u slučaju nastanka prirodne nepogode

10.4.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.
2. Ispunjenje uvjeta utvrđuje općinsko odnosno gradsko povjerenstvo koje potom predlaže županu donijeti odluku o proglašenju prirodne nepogode.
3. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

4. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela⁴⁹ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

10.4.1.2. Prva procjena štete – prijava oštećenika i unos podataka u Registar šteta

REDOVNI POSTUPAK PRIJAVE

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini gradskom ili općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)). Iznimno, zbog objektivnih razloga rok se može produžiti na 12 dana.
2. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko odnosno gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog ili gradskog povjerenstva.

IZVANREDNI POSTUPAK PRIJAVE ZBOG PANDEMIJE KORONA VIRUSOM

1. 25. ožujka 2020. godine Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda donijelo je Zaključak da se zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom odgađaju rokovi za dostavu podataka o štetama nastalim uslijed prirodnih nepogoda propisanih Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN br. 16/2019.). Odgoda zakonom propisanih rokova za dostavu podataka o nastalim štetama vrijedi sve do okončanja izvanredne situacije uzrokovane korona virusom i odnosi se na područje cijele Republike Hrvatske.
2. Zbog izvanrednih okolnosti uzrokovanih pandemijom korona virusom, Županijsko povjerenstvo Brodsko-posavske županije sugeriralo je da oštećenici sve zabilježe fotografijama i video snimkama, a što će povjerenstvima za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine/grada pomoći u utvrđenju nastanka prirodne nepogode kao i provjeri visine štete.

⁴⁹ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

Iz istih razloga bilo bi poželjno dostaviti i uputu kojom se predlaže JLS omogućavanje podnošenje prijave elektroničkim putem, kao i objavu službenog obrasca i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama ([prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)).

3. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine imovine:

- Građevine ([Prilog 2](#), [Prilog 3](#), [Prilog 4](#))
- Opremu ([Prilog 2](#), [Prilog 5](#))
- Zemljišta ([Prilog 2](#))
- Višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))
- Šume ([Prilog 2](#))
- Stoku ([Prilog 2](#))
- Ribe ([Prilog 2](#))
- Poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
- Ostala sredstva i dobra ([Prilog 2](#)).
- Troškovi ([Prilog 2](#))

4. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

10.4.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti.

2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo odnosno gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.
4. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
5. Općinsko/gradsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

10.4.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.

3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

10.4.2. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijeti ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave⁵⁰.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedlog župana ili gradonačelnik/načelnik za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

⁵⁰ ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

10.4.3. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na županijskoj razini

10.4.3.1. Županijsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.⁵¹
2. Županijska skupština imenuje povjerenstvo za procjenu štete na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju županijskih povjerenstava objavljuje se službenom glasniku jedinice lokalne samouprave.
3. Županijsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava
 - provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svog područja
 - podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda
 - po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodnih nepogoda i nastale štete
 - objedinjuje i prosljeđuje putem Registara štete Državnom povjerenstvu konačne procjene štete te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području županije
 - imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga općinskog odnosno gradskog povjerenstva
 - donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti
 - obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom
4. Kada općinsko odnosno gradsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć općini/gradu u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim/gradskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom grada za koje obavljaju poslove.

⁵¹ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

10.4.3.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

10.5. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Brodsko-posavska županija donijela je Procjenu rizika od velikih nesreća temeljem koje je procijenjena spremnost u području preventive i reagiranja. Zbirna ocjena spremnosti je iznosila: nisku spremnost (ocjena 4). Osiguranje opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva zasniva se na navedenoj Procjeni i provodi se u skladu sa mogućnostima izdvajanja iz proračuna.

11. DRUGE MJERE KOJE UKLJUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA, ZNANSTVENIM USTANOVAMA I STRUČNJACIMA ZA PODRUČJE PRIRODNIH NEPOGODA

2020. godina donijela je promjene na raznim područjima ljudskog djelovanja, tako i u sustavu mjera u području prirodnih nepogoda.

Pandemija virusom COVID-19 u kombinaciji sa potresom i olujnim nevremenom na području glavnog grada Republike Hrvatske pokazali su koliko kompleksne i složene krize mogu biti i koliko je stručnost i kvaliteta u odgovoru bitna, stoga je suradnja sa nadležnim tijelima, znanstvenim ustanovama i stručnjacima imperativ za sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Stoga, u daljnjem tekstu biti će pružan pregled sustava suradnje koji može poslužiti kao platforma za razvoj adekvatnog odgovora na prirodne nepogode na razini JLP(R)S.

SURADNJA SA NADLEŽNIM TIJELIMA NA RAZINI EUROPSKE UNIJE (EUROPSKI ODBOR REGIJA)

Brodsko-posavska županija kao i ostale JLP(R)S ima mogućnost iznositi svoje stavove o potrebama lokalnih i regionalnih zajednica na razini Europske unije putem svojih predstavnika u Europskom odboru regija.⁵²

U odnosu na prirodne nepogode Europski odbor je pružio dva izuzetno bitna mišljenja:

- mišljenje na Akcijski plan za Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa⁵³ 2015. -2030. i
- mišljenje na preispitivanje mehanizma Unije za civilnu zaštitu⁵⁴

AKCIJSKI PLAN ZA OKVIR IZ SENDAIJA ZA SMANJENJE RIZIKA OD KATASTROFA 2015.-2030.

Na Trećoj svjetskoj konferenciji UN-a u Sendaiju, Japan usvojen je Okvir za smanjenje rizika od katastrofa. Europska komisija je temeljem navedenog dokumenta i ostalih

⁵² Na razini EU postoji niz institucija i organizacija koji imaju za cilj istaknuti potrebe lokalnih zajednica, a najznačajniji je Europski odbor regija. Odbor regija omogućuje regijama i gradovima da službeno iznesu svoje stavove u zakonodavnim postupcima EU-a i tako osigurava poštovanje položaja i potreba regionalnih i lokalnih vlasti.

⁵³ Službeni list Europske unije (2017/C 272/07)

⁵⁴ Službeni list Europske unije (2018/C 361/07)

međunarodnih dokumenata razvila svoj radni dokument: Akcijski plan za Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa 2015. – 2030.⁵⁵ Svrha Akcijskog plana je implementacija i nadogradnja Sendai okvira, **radi daljnjeg unapređenja i promicanja upravljanja rizikom od katastrofa i njegove integracije u politike EU.**

Na Akcijski plan svoje stručno mišljenje pružio je i Europski odbor regija koji je između ostalog istaknuo na čemu se treba zasnivati budući pristup smanjenju rizika od katastrofa:

- lokalne i regionalne vlasti prve odgovaraju na krizne situacije osiguravanjem osnovnih usluga i nadzora te upravljanjem katastrofama kada do njih dođe; odgovorne su za prevenciju i za organizaciju hitnih mjera intervencije i operacija spašavanja, te najvažnije, raspolažu iscrpnim znanjem o lokalnom području i zajednici.
- odgovornost za civilnu zaštitu često se prenosi na lokalnu i regionalnu razinu vlasti, a da ona pritom ne raspolaže dostatnim sredstvima za zadovoljavanje potreba. Lokalnim su vlastima potrebni odgovarajući resursi i ovlasti za donošenje odluka.
- potrebno je dodijeliti odgovarajuća financijskih sredstava za smanjenje rizika od katastrofa na lokalnoj i nacionalnoj razini.

PREISPITIVANJE MEHANIZMA UNIJE CIVILNE ZAŠTITE

Rekordni broj šumskih požara 2017. godine na području Europske unije koji je usmrtio 127 osoba i zbog kojeg je izgorjelo više od 2,1 milijun hektara zemlje, sa procijenjenom štetom od cca. 10 milijardi eura, tražio je jačanje suradnje država Europske unije i jačanje Mehanizma unije civilne zaštite.

Europski odbor regija je u svojem mišljenju između ostalog istaknuo:

- djelovanje lokalnih zajednica najbrži je i najučinkovitiji način ograničavanja štete koju prouzrokuju katastrofe
- lokalne i regionalne vlasti treba uključiti u pregled planiranih ulaganja u sve relevantne programe i u raspravu o mogućim promjenama
- jedan od načina za osiguranje učinkovitijeg odgovora na katastrofe, koji bi bio u skladu s načelom supsidijarnosti, bilo bi usmjeravanje na potporu i pomaganje jačanja sposobnosti lokalnih zajednica za odgovor na katastrofe.

Oba ova mišljenja imala su bitan utjecaj na kreiranje odgovora tijela Europske unije⁵⁶ u području prirodnih nepogoda, stoga je namjera BPŽ i dalje putem svojih predstavnika koristiti navedenu platformu kako bi jasno artikulirala potrebe lokalne zajednice u odnosu na odgovor na prirodne nepogode.

⁵⁵ https://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/sendai_swd_2016_205_0.pdf

⁵⁶ <https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/Opinions/3783-Report-impact-CoR-opinions-LR.PDF>
<https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/Opinions/3976-Impact-report-2018-full-version.pdf>

SURADNJA SA NADLEŽNIM TIJELIMA NA NACIONALNOJ RAZINI

Na razini Republike Hrvatske kao ključni dokument u prilagodbi klimatskim promjenama donesena je Strategija prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu. Provedbom Strategije između ostalog smanjit će se ranjivost sustava na prirodne nepogode i smanjiti negativni financijski učinci.⁵⁷

Strategijom su određene 83 mjere prilagodbe kao i ključni dionici. U odnosu na JLP(R)S bitno je istaknuti:

- veliki dio mjera uključuje JLP(R)S kao ključne sudionike cijelog procesa koji će biti baza u provedbi niza mjera i surađivati sa raznim tijelima više hijerarhijske razine.
- Strategija prilagodbe provodit će se putem akcijskih planova. Od ključnog značaja za uspješno provođenja mjera iz akcijskih planova je jačanje stručnih i provedbenih kapaciteta JLP(R)S.

SURADNJA SA NADLEŽNIM TIJELIMA NA LOKLANOJ RAZINI

Mjere prilagodbe klimatskim promjenama treba provesti u djelatnostima koje, u manjoj ili većoj mjeri, imaju dodirnih točaka s aktivnostima prilagodbe klimatskim promjenama: uređenje naselja i stanovanja, komunalno gospodarstvo, prostorno i urbanističko planiranje, zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarna i civilna zaštita. Za što učinkovitije djelovanje JLP(R)S-a prema prilagodbi klimatskim promjenama, potrebno je značajno jačati njihove kompetencije i kapacitete:

- izrada regionalnih razvojnih (Plan razvoja županije) i prostornih planova koji će uključivati komponentu prilagodbe klimatskih promjenama.
- na tehničkoj razini obuka službenika i stručnjaka u pojedinim područjima prilagodbe klimatskim promjenama.

UTJECAJ PANEDMIJE COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 virusa nije još donesena Nacionalna razvojna strategija i srednjoročni akt strateškog planiranja koji definira nacionalnu politiku regionalnog razvoja stoga je produljeno važenje Županijske razvojne strategije Brodsko-posavske županije do 31. prosinca 2021. godine.

⁵⁷ Prema izvješću Europske agencije za okoliš, Republika Hrvatska spada u skupinu od tri europske zemlje s najvećim kumulativnim udjelom šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto nacionalni proizvod (BNP). Iznos ukupno prijavljenih šteta za razdoblje od 2013 do 2018. godine bili su oko 1.8 milijardi eura. Na razini JLS također je vidljiv rast u trošku prijavljenih šteta.

SURADNJA SA ZNANSTVENIM USTANOVAMA

Najveći potencijal definitivno predstavlja buduće Sveučilište u Slavonskom Brodu. Znanstvena zajednica predstavlja značajnu bazu za razvoj raznih projekata unutar studijskih programa od čega će koristiti imati i lokalna zajednica kroz razvoj novih ideja i saznanja.

SURADNJA SA STRUČNJACIMA ZA PRIRODNE NEPOGODE**EDUKACIJA**

Brodsko-posavska županija izdala je 2017. godine Priručnik za postupanje u kriznim situacijama koji je namijenjen jedinicama lokalna i područne samouprave, županiji, gradovima i općinama, ostalim sudionicima sustava CZ-a, a i stanovnicima radi upoznavanja sa osnovnim informacijama i postupcima kojih se moraju pridržavati u slučaju prirodne nepogode.

PROJEKTI**JENTRAP**

Brodsko-posavska županija bila je vodeći nositelj projekta Zajednički doprinos unapređenju transnacionalne pripremljenosti za izvanredne situacije u slivu Save. Nositelj projekta u Republici Srbiji bio je Grad Šabac, a kao partneri u provedbi projekta također su sudjelovali CTR - Razvojna agencija Brodsko-posavske županije d.o.o., Zavod za hitnu medicinu Brodsko-posavske županije, Hrvatska gorska služba spašavanja – stanica Slavonski Brod, Vatrogasna zajednica Brodsko-posavske županije te Zavod za javno zdravlje Šabac. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 889.656,92 EUR od čega udio na hrvatskoj strani iznosio je 445.204,07 EUR. Projekt se financirao iz IPA II Prekograničnog programa Hrvatska-Srbija 2007-2013. Od ukupnog iznosa projekta, oko 70 posto sredstava bilo je namijenjeno je za nabavu opreme za zaštitu i spašavanje od poplava.

PLANSKI DOKUMENTI

Brodsko-posavska županija usvojila je više planskih dokumenata koji utječu na odgovor prema prirodnim nepogodama:

- Procjena rizika od velikih nesreća
- Plan djelovanja civilne zaštite
- Plan zaštite od požara
- Procjenu ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija.

RAZVOJ SUSTAVA ODGOVORA NA PRIRODNE NEPOGODE

Odgovor na prirodne nepogode je složen postupak koji uključuje razne profile stručnjaka i raznovrsne aktivnosti. U odgovoru na prirodne nepogode bitno je nastaviti surađivati na svim navedenim platformama. Brodsko-posavska županija može razvijati svoj odgovor na više polja:

EDUKACIJA

U području edukacije jako je bitno fokusirati na građane, čiju razinu svijesti o zaštiti okoliša, utjecaju klimatskih promjena i načinima sprečavanja i ublažavanja štete od prirodnih nepogoda treba kontinuirano podizati, što je moguće kroz razne edukacije i projektne aktivnosti.

DIGITALIZACIJA

Pandemija virusom COVID-19 pokazala je izuzetnu važnost digitalizacije. BPŽ je jedna od rijetkih JLP(R)S koja u odgovoru na prirodne nepogode (potres, požari, poplave) ima digitalni prikaz cijelog područja sa mogućnošću pregleda svih bitnih informacija koje su potrebne nadležnim tijelima kako bi odgovor na krizu bio što kvalitetniji i brži.

Nastavkom digitalizacije i objedinjavanjem podataka omogućit će se podizanje razine kvalitete odgovora na krizna stanja.

PROJEKTI

Brodsko-posavska županija uz pomoć svoje razvojne agencije (CTR - Razvojna agencija Brodsko-posavske županije d.o.o.) i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda i civilnu zaštitu može iznijeti složene projekte iz područja upravljanja rizicima od prirodnih nepogoda i ostalih kriza što je i dokazala kroz JENTRAP. U skladu sa politikama Europske unije i Republike Hrvatske, stručnim predviđanjima o klimatskim promjenama imperativ u odgovoru na prirodne nepogode mora biti razvoj kvalitetnih projekata koji mogu odgovoriti na složene situacije.

11.1. DODATNE MJERE U ODNOSU NA PRIRODNU NEPOGODU

11.1.1. POTRES -DODATNE MJERE

NEPREKINUTO FUNKCIONIRANJE ADMINISTRACIJE:
<p>Posebno važan element, neposredno nakon potresa, je osigurati neprekinuto funkcioniranje administracije da se spriječi ulijevanje nesigurnosti, straha, narušavanja javnog reda i mira posebice ako dođe do izražaja nespремnost odgovornih institucija za ponašanje poslije potresa (prihvatni centri, kapaciteti bolnica, opskrbi hrane i vode, telekomunikacije itd.).</p> <p>Posebno su važni sustavi informiranja koji ne smiju biti prekinuti.</p>
PRIKUPLJANJE BAZE PODATAKA:
<p>Potrebno je prikupiti točnu bazu podataka. Procjene su vrlo grube s obzirom na nedostatak pouzdanih parametara koje sadržavaju subjektivne elemente ali i brojna specifična ograničenja kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ne postoje sistematizirane baze podataka o tipologiji gradnje, • veliki broj nezakonito izvedenih građevina (bez valjane dokumentacije) koje uključuju i nepovoljne intervencije (npr. rušenje nosivih zidova za izloge) u nosivu konstrukciju odnosno promjenu bitnih zahtjeva za građevinu, • nesigurnost u procjeni ranjivosti pojedinih građevina zbog razlike u znanju o starim građevinama u odnosu na građevine projektirane sukladno suvremenim propisima, • ne postoje podaci o izvedbi građevina, korištenim materijalima, mogućim pogreškama u gradnji, naknadnim sanacijama • ne postoje podaci o djelovanju potresa na građevine (kvartove) kroz povijest i eventualnim posljedicama • građevine su obično projektirane na vijek trajanja od 50 godina što je premašeno (degradacija materijala) kod većeg dijela postojećeg stambenog fonda.
NAPREDNIJA TEHNOLOGIJA:
<p>Unatoč suvremenim uvjetima i uz naprednu tehnologiju predviđanje potresa koje bi omogućilo pravovremeno reagiranje i evakuiranje ugroženih građana nije moguće. Razvijene države u seizmički aktivnim područjima ipak ne odustaju od pokušaja kratkoročnog</p>

upozoravanja na pojavu potresa s namjerom ostvarivanja barem minimalne vremenske prednosti u slučaju katastrofalnog događaja. Posebnim senzorima moguće je zabilježiti dolazak valova, identificirati položaj žarišta i odrediti očekivanu jačinu potresa.

Djelovanje se temelji na suradnji posebno sa znanstvenim sektorom i ključnim tijelima koje se bave okolišem (uz okolišno monitoriranje, razvoj alata za procjenu rizika, uključenje ključnih dionika, edukacija i trening, tj. jačanje kapaciteta za odgovor) osnova su pravilnog djelovanja sukladno ciklusu upravljanja rizicima.

11.1.2. OLUJNI I ORKANSKI VJETROVI – DODATNE MJERE

DHMZ – SAVIJETI - :

Meteorološka služba tu pojavu prognozira s vrlo velikom vjerojatnošću.

Kada do olujnog ili orkanskog vjetrova ipak dođe, poželjno je pridržavati se određenih uputstava i savjeta:

Postupak priprema:

- Pri projektiranju i gradnji objekata voditi računa o mogućem učinku najjačih zabilježenih vjetrova na području i graditi u skladu s građevinarskim zahtjevima za takve uvjete.
- Držiti u pričuvi jače najlonske folije ili cerade, letve i čavle za privremenu sanaciju oštećenja na krovu ili za prekrivanje razbijenih prozorskih stakala.
- Provjeriti da li uz kuću ili drugi objekt ne raste slabo ukorijenjeno ili trulo stablo koje bi vjetar mogao srušiti ili mu lomiti grane.
- Očistiti krovne oluke, dvorišne slivnike i internu kanalizaciju kako bi se osiguralo nesmetano otjecanje oborinskih voda u slučaju olujnog nevremena.
- Pratite informacije i prognoze o pojavi, mjestu i snazi jakih vjetrova ili nailasku oluje.

Postupak za zatvorene prostore:

- Dobro zatvoriti sve prozore i vrata, spustite rolete ili zatvorite prozorske kapke.
- Odmaknuti se od prozorskih stakala u unutrašnjost građevine.
- Ako građevina nije solidno građena a očekuju se orkanski udari vjetrova ili pojava pijavice, skloniti se u podrum ili solidno građenu građevinu, prethodno zatvorite vodu i plin na glavnom ventilu i isključiti struju na glavnoj sklopi kako bi se spriječili sekundarne štete.
- Slušati obavijesti na radiju i postupati u skladu s njima.
- Po prestanku opasnosti pregledati objekt iznutra i izvana te uočena oštećenja

popravite ili za to angažirajte stručne službe.

Postupak za otvorene prostore:

- Kao pješak, kretati se u pognutom stavu, uz zavjetrinu ako je ima, pridržavajući se za čvrste predmete.
- Voditi računa o mogućnosti pada crijepa s krova, grana s drveća i slično.
- Ne sklanjati se ispod drveća zbog opasnosti od udara groma, loma grana ili rušenja stabla.
- Vozila skloniti u čvrsti objekt, a ako to nije moguće parkirati ga na otvorenom prostoru (ne uz kuće ili drveće), na mjestu gdje se ne mogu pojaviti bujične vode.
- U vožnji, poštovati upozorenja i zabrane nadležnih službi, a ako orkanski vjetar, sa ili bez oborina zahvati vozilo na otvorenoj cesti, zaustaviti vozilo van prometnice, po mogućnosti u prirodnoj zavjetrini.
- Pri kampiranju, pratiti vremensku prognozu, poštovati upozorenja o mogućnosti jakog vjetra, šator ili kamp prikolicu premjestiti na prostor bez drveća i dodatno usidriti, a osobe se trebaju skloniti u čvrste objekte.⁵⁸
- Pojavnost jake oluje (10 stupanj Baufortove ljestvice) i posljedice koje bi ona izazvala zahtijevaju angažman većeg broja ljudi, budući da je on takve snage da pomiče predmete i baca crijep sa krovova, obara drveće i čupa ga s korijenjem te čini znatne štete na građevinskim objektima. Njegovom rušilačkom snagom biti će najviše ugrožena krovšta građevina starijeg datuma gradnje.
- Operativne snage za zaštitu i spašavanje angažirati će se na raščišćavanju, pomoć pri sanaciji oštećenih krovšta te uklanjanu i prevoženju srušenog i uništenog bilnog raslinja u naseljima i na prometnicama.

⁵⁸ DHMZ, veljača 2019.

11.1.3. POŽARI - DODATNE MJERE

Požari na otvorenom prostoru su prirodna pojava koju se ne može zaustaviti i koji će se i pored svih provedenih mjera i dalje pojavljivati. Navedeno preventivno djelovanje podrazumijeva:

- sadnju vegetacije koja je obzirom na kemijski sastav otpornija na početno paljenje i širenje požara,
- znanstveno istraživanje povezanosti aspekata požara raslinja, vegetacije, klime, meteorologije
- sadnja mješovitih nasada koji neće ovisno o svojim karakteristikama biti ugroženi od požara u istom vremenskom periodu,
- obavljanje preventivno uzgojnih radova (njega sastojina, proreda, kresanje i uklanjanje suhog granja),
- gradnju i održavanje protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste, održavanje i uređivanje postojećih izvora vode,
- izgradnju i održavanje nadzemnih spremnika vode za gašenje požara i zahvat vode
- organiziranje i provođenje promidžbene aktivnosti radi upoznavanja i edukacije građana (posebno vrtičke i školske djece, turista i drugih korisnika takvih područja), povećanje svijesti stanovništva o značaju i koristima koje donosi šuma, odnosno sva ostala vegetacija i potrebu poduzimanja osnovnih preventivnih mjera,
- ustrojavanje, osposobljavanje i opremanje motriteljsko dojavnih službi, razvoj video nadzora ugroženih prostora, edukacija i razvoj službi zaštite od požara i interventnih skupina šumskih radnika opremljenih potrebnom opremom za gašenje početnih požara
- zbrinjavanje ložišta i roštilja za pripremu hrane,
- izrada i donošenje planova zaštite te stalno neposredno kontaktiranje i komunikacija sa stanovništvom, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, policijom i vatrogascima,
- pojačano djelovanje inspekcijskih službi (šumarske inspekcije, poljoprivredne inspekcije, inspekcije zaštite od požara policijskih uprava, inspekcije zaštite okoliša) te strogo provođenje propisa i zabrana (paljenja, odlaganja otpada).

11.1.4. POPLAVE - DODATNE MJERE

Zaštita od poplava temelji se većinom na obrambenim nasipima i širokim inundacijskim područjima uz vodotoke. Neke od posljednjih pojava velikih voda ukazale su potrebu kontinuiranih ulaganja u planiranje novih i rekonstrukcije postojećih protu-poplavnih rješenja, ne samo radi sprječavanja štete za infrastrukturu i materijalna dobra, nego i radi očuvanja bioraznolikosti i zaštićenih područja.

Izraditi planove upravljanja poplavnim rizicima, s ciljem smanjivanja štetnih posljedica poplava u zajednici za zdravlje ljudi, okoliš, kulturnu baštinu i gospodarsku aktivnost.

Redovita procjena složenih rizika (istovremena pojavnost dva ili više rizika), poput ledenih poplava i pojave ledostaja.

Utvrđivanje dostatnih kapaciteta i potreba brzog odgovora.

Izgraditi višenamjenski sustavi uređenja i korištenja voda i zemljišta (koriste se za opskrbu vodom, proizvodnju električne energije, navodnjavanje, plovidbu, zaštitu od poplava, melioracijsku odvodnju, uzgoj riba, šport i rekreaciju).

Sustavi odvodnje oborinskih voda u urbanim sredinama izgraditi - radi brze i učinkovite oborinske (atmosferske) odvodnje u naseljenim mjestima te zaštite stanovništva i materijalnih dobara od poplava uzrokovanih oborinskim vodama (koncepti zadržavanja oborinskih voda što bliže mjestu njihova nastanka i njihovo korištenje, koncept planiranja izgradnje vodno osviještenih urbanih cjelina s integralnim pristupom odvodnji, zaštiti i višekratnom korištenju vodnih resursa).⁵⁹

11.1.5. SUŠA - DODATNE MJERE

Poljoprivredna proizvodnja je proizvodnja koja najviše ovisi o klimatskim uvjetima , činjenica je da je navodnjavanje poljoprivrednih površina na kojima su zasijane poljoprivredne kulture ključna stvar za poljoprivrednu proizvodnju u vrijeme opaženih klimatskih promjena. Jedno od važnih polazišta za planiranje navodnjavanja jest utvrđivanje raspoloživosti i kvalitete vodnih resursa. Kada se radi o racionalnom gospodarenju vodnim resursima za potrebe navodnjavanja tada se to prvenstveno odnosi na stvaranje uvjeta za osiguranje zaliha vode za navodnjavanje.

⁵⁹ Strategija upravljanja vodama (NN 91/08)

Kao mjere za ublažavanje posljedica potrebno je mjerama i instrumentima agrarne politike poticati proizvođače na ulaganje u sustav navodnjavanja (za što danas stoje na raspolaganju i sredstva fondova EU).

Smanjeni prihodi i nestabilnost tržišta sa sociološkog stajališta izazivaju kod proizvođača nesigurnost i nepovjerenje u tržište. S ekonomskog stajališta smanjuje se solventnost gospodarskih subjekata, manji je broj ugovorene proizvodnje, manja su kapitalna ulaganja što ima dugoročne posljedice za opstojnost, rast, razvoj i konkurentnost proizvodnje osobito na manjim i srednjim poljoprivrednim gospodarstvima.

Promjena klime omogućuje uzgoj poljoprivrednih kultura, odnosno sorti koje je ranije bilo moguće uzgajati samo u toplijim područjima.

11.1.6. TUČA -DODATNE MJERE

Postoje takozvane autonomne mjere i dugoročne, odnosno planirane mjere prilagodbe.

Autonomne mjere su promjena sortimenta, datuma sjetve/žetve, upotreba gnojiva i pesticida.

Dugoročne mjere podrazumijevaju strukturne promjene u svrhu prilagodbe na klimatske promjene. To uključuje način korištenja poljoprivrednog zemljišta, njegovu lokaciju, tip uzgoja, sorte te razne agrotehničke mjere. Primjerice proizvođač može upotrijebiti one sorte koje su otpornije na novonastale uvjete te daju stabilne prinose i urode ili implementirati sustave navodnjavanja i odvodnje kako bi smanjili moguće probleme nastale nedostatkom ili viškom vode.

Jedno od rješenja i odgovora na klimatske promjene svakako je prelazak na ekološku poljoprivredu. Iako je prelazak na ovaj tip proizvodnje dugotrajan proces te zahtijeva znatno podizanje kapaciteta u smislu edukacije i tehnologija, on se svakako može nazvati mjerom prilagodbe klimatskim promjenama.

Bioraznolikost povećava otpornost ekosustava na promjenjive uvjete i stresove. Kao mjera u prilagodbi klimatskim promjenama odabiru se one vrste i sorte koje su otporne na visoke temperature, suše, poplave, visoku razinu soli u tlu te one koje su otporne na bolesti i štetnike. Sukladno tome, biljni oplemenjivači, intenzivno rade na selekciji biljnih i životinjskih vrsta koje imaju svojstva otpornosti na pojedine pojave. Smatra se da će u Europi ova mjera imati najmanje utjecaja za odabir kultura na pašnjacima dok će biti posebno važna u

ratarskoj proizvodnji te djelomično u vinogradarstvu. Istraživanja pokazuju da će se najviše izmjenjivati nove sorte ječma i kukuruza.

Načini obrane od tuče su mreže i protugradne rakete.⁶⁰

11.1.7. MRAZ – DODATNE MJERE

MJERE ZA UBLAŽAVANJE MRAZA:

Mjere za ublažavanje smrzavanja mora odabrati proizvođač za svako mjesto. Kako bi se ublažavanje smrzavanja uspješno primijenilo, mora se postupati jednako pažljivo kao i kod ostalih agrotehničkih mjera. Uspjeh ovisi o pravilnoj upotrebi odgovarajuće opreme, iskustvene prosudbe, pažnje na detaljima i predanosti.

Kišenje, prvenstveno raspršivačima, pokazalo se kao najpouzdaniji i najisplativiji način smanjivanja ili ublažavanja mraza. Uspješna primjena sustava navodnjavanja može značiti razliku između potpunog gubitka usjeva i minimalne štete.

Sustavima kap na kap i navodnjavanjem raspršivačima borimo se protiv mraza. Razvoj inovativnih tehnologija, uz najveći standard kvalitete omogućili su prilagođavanje sustava za borbu protiv mraza svakom nasadu i njegovim potrebama.

Pravilan odabir sustava za ublažavanje smrzavanja je ključno pitanje. Prije svega, to je ekonomski izazov. Cilj je osigurati dovoljnu zaštitu usjeva, osiguravajući redovitu količinu i kvalitetu berbe i trenutne operativne troškove nasuprot mogućem trošku izbjegavanja oštećenja. Da bi se odabrao odgovarajući sustav za ublažavanje mraza, treba uzeti u obzir:

- dostupnost vode
- dostupnost energije
- veličinu zaštićenog područja
- meteorološka svojstva mjesta
- topografiju mjesta i posebnosti mikroklimе
- očekivanu učestalost pojave mraza
- očekivano trajanje pojave mraza
- udaljenost između stabala/redova i promjera drveća (za lokalnu pokrivenost)
- kritičnu temperatura biljke u svakoj svojoj fazi rasta

⁶⁰ Gospodarski list, veljača 2018.

Obično se koristi jedan od **tri raspoloživa sustava**:

1. **Puna prekrivenost prskanja nasada raspršivačima** - Raspršivači pokrivaju čitavu površinu nasada, postavljaju se iznad krošnji i stvaraju ravnomjernu kišu.
2. **Prskanje raspršivačima podloge ispod krošnji nasada** - Za razliku od prethodne metode, ova ne pokriva pupoljke i cvijeće na krošnjama. Led se stvara na podlozi ispod nasada i u procesu zamrzavanja vode dolazi do oslobađanja energije koja zagrijava zrak u krošnjama.

Lokalizirano navodnjavanje sa raspršivačima (Strip aplikacija) - Toplinska energija usmjerena je samo na usjev. Tretira se samo površina krošnji nasada što značajno štedi količinu vode i energije potrebne u borbi protiv mraza.

11.1.8. IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA – DODATNE MJERE

OPERATIVNI PROGRAM RADOVA ODRŽAVANJA CESTA U ZIMSKIM UVJETIMA:

Pod održavanjem cesta u zimskim uvjetima podrazumijevaju se radovi neophodni za održavanje prohodnosti cesta i sigurnog odvijanja prometa, za režim prometa u zimskim uvjetima koji je određen posebnim propisima.

Cesta se smatra prohodnom kada je radovima na uklanjanju snijega omogućeno prometovanje vozila uz upotrebu zimske opreme, u skladu s posebnim propisom o prometovanju vozila u zimskim uvjetima.

Razdoblje djelovanja zimske službe može započeti ranije, kao i završiti kasnije od navedenog roka, ako to zahtijevaju vremenski uvjeti.

Pod redovnim održavanjem ulica u zimskim uvjetima podrazumijeva se:

- pripremni radovi prije nastupanja zimskih uvjeta,
- organiziranje mjesta pripravnosti zimske službe,
- zaštitne mjere protiv stvaranja poledice, snježnih nanosa, zapuha,
- čišćenje snijega s kolnika i prometne signalizacije i pješačkih prijelaza,
- u slučaju velikih snježnih oborina stalno obavješćivanje o stanju prohodnosti,
- uklanjanje vozila koja su ostala na kolniku i onemogućuju normalno čišćenje ulica od snijega,
- osiguranje odvodnje s kolnika i nogostupa kad nastupa otapanje snijega

S obzirom na tehničke karakteristike i prometno-ekonomski značaj svakog prometnog pravca

Planom zimske službe utvrđuje se:

- mjesto pripravnosti zimske službe,
- stupnjevi pripravnosti,
- potreban broj ljudstva, mehanizacije i materijala za posipanje i njihov razmještaj po mjestima pripravnosti
- redoslijed izvođenja radova, uzimajući u obzir utvrđene razine prednosti
- dinamiku provođenja pojedinih aktivnosti,
- nadzor i kontrolu provođenja zimske službe,
- uvjete kada se zbog sigurnosti prometa isti ograničava ili zabranjuje za pojedine vrste vozila,
- sistem veze,
- procjenu troškova zimske službe,
- obavješćivanje o stanju i prohodnosti cesta.

Što je neki prostor razvijeniji to je prometni sistem razvijeniji unatoč nepovoljnoj prirodnoj osnovi. Ipak, često se dogodi da jaki snijeg, vjetar ili grmljavinska oluja stvaraju poteškoće u prometu ili da se zbog snijega ili poplava dolazi do prekida u prometu . U svim tim slučajevima dolazi do izražaja važnost prirodno-geografskih faktora pri odvijanju prometa. Unatoč razvoju znanosti i tehnologije čovjek mora uzeti u obzir prirodnu osnovu prostora u kojem se prometna mreža razvija.

11.1.9. KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA – DODATNE MJERE

Nastavak istraživanja i rada na kategorizacijama terena po stabilnosti, kartama hazarda i rizika klizanja, provedbi kvalitetnih geotehničkih istraživanja i izradi geotehničkih elaborata kojima će se dati potrebne podloge za izradu geotehničkih projekata. Isti moraju definirati tehničke uvjete koje treba primijeniti u fazi izgradnje i u eksploataciji. Vođenje katastra.

Kontrola projektne dokumentacije i njihova provjera u vezi sadržavanja geotehničkih uvjeta izgradnje i usklađenosti zahtjevima definiranim po PP (prostornom planu), sve vezano na kategorije terena prema stabilnosti. Provođenje monitoringa.

Osiguranje uzbunjivanja u slučaju vjerojatnosti pojave katastrofičnog događaja. Provedba detaljnih geotehničkih istraživanja na područjima upitne stabilnosti, a predviđenih za urbanizaciju.

Bitno poboljšati i radikalno promijeniti odnos prema postojećim građevinama, posebno onima koje obavljaju funkciju prihvata i odvodnju voda. Nužno je potrebno kontrolirati nepropusnost sabirnih jama na područjima gdje ne postoji kanalizacijska mreža. Redovito održavati i kontrolirati ispravnost sustava odvodnje prometnica i stambenih građevina.

12. IZVORI, NAMJENA I PLANIRANJE NOVČANIH SREDSTAVA

Radi ublažavanja i djelomičnog uklanjanja posljedica prirodne nepogode osiguravaju se i planiraju novčana sredstva, određuje njihova namjena i način dodjele.

Prilikom provedbi mjera radi djelomičnog ublažavanja šteta od prirodnih nepogoda o kojima odlučuju nadležna tijela obvezno se uzima u obzir opseg nastalih šteta i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanja stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi te onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva.

Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.⁶¹

12.1. Izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda odnose se na novčana sredstva ili ostala materijalna sredstva, kao što je oprema za zaštitu imovine fizičkih i/ili pravnih osoba, javne infrastrukture te zdravlja i života stanovništva, koja su potrebna za djelomičnu sanaciju štete nastale od prirodne nepogode.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda strogo su namjenska sredstva te se raspoređuju prema postotku oštećenja vrijednosti potvrđene konačne procjene štete, o čemu u skladu s ovim Zakonom odlučuju nadležna tijela iz članka 5. ovoga Zakona.

12.2. Sredstva žurne pomoći

Brodsko-posavska županija može isplatiti žurnu pomoć iz raspoloživih sredstava svojih proračuna. Prijedlog dodjele žurne pomoći predstavničko tijelu upućuju župan. Predstavničko tijelo donosi odluku kojom se određuje:

- vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

⁶¹ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 8.,12.,14.

12.3. Izvješća , registar šteta i nadzor

Gradsko povjerenstvo ili općinsko povjerenstvo putem Registra šteta podnosi županijskom povjerenstvu izvješće o utrošku sredstava za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda dodijeljenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske te dostavlja i druge podatke u pisanom i/ili elektroničkom obliku koji osobito uključuju obrazloženja koja se odnose na utrošak i namjensko korištenje novčanih sredstava dodijeljenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske, uključujući i izvore sredstava iz fondova Europske unije.

Rok podnošenje izvješća je 20 dana od dana donošenja Odluke Vlade Republike Hrvatske o dodjeli sredstava pomoći. ([prilog 9](#))

Županijsko povjerenstvo podnosi Državnom povjerenstvu izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava, putem Registra šteta i pisanim putem.

U izvješću se navode sredstva koja se dodjeljuju na razini županije, grada ili općine, kao i sredstva iz drugih izvora.

Rok podnošenja je 30 dana od dana donošenja Odluke Vlade Republike Hrvatske o dodjeli sredstava pomoći . ([prilog 10](#))

U Registar šteta unose se prijave prvih procjena šteta i prijave konačnih procjena šteta, jedinstvene cijene te izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava pomoći gradskih povjerenstava u skladu s obrascima i elektroničkim sučeljem.⁶²

Podaci iz Registra šteta koriste se kao osnova za određenje sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih zbog prirodnih nepogoda.

Nadzor nad uočenim nepravilnostima provode nadležna ministarstva. Proračunski nadzor provodi ministarstvo nadležno za financije.

⁶² Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 41. (3).

13. TROŠKOVI ANGAŽIRANIH PRAVNIH OSOBA I REDOVNIH SLUŽBI

Troškovi angažiranja snaga zaštite i spašavanja koji se odnose na naknadu za angažiranja materijalno tehničkih sredstava vršiti će se prema stvarno izvedenim radovima i važećim cijenama u trenutku izvršenja zadatka.

Obračun troškova rada angažiranih MTS vrši se prema Zapisnicima o mobilizaciji materijalno – tehničkih sredstava).⁶³

Nakon prestanka korištenja privremeno oduzete pokretnine, načelnik Stožera, uz nazočnost vlasnika ili korisnika, pregledat će pokretninu i sačiniti Zapisnik o povratu privremeno oduzete pokretnine, na obrascu U koliko je nastala šteta istu je potrebno evidentirati u Zapisniku.

Vlasnik ili korisnik pokretnine, radi ostvarivanja prava na naknadu propisanu Uredbom o utvrđivanju naknade za privremeno oduzete pokretnine radi provedbe mjera civilne zaštite (NN RH 85/06), podnosi Županiji, koja je naložila privremeno oduzimanje pokretnine, Zahtjev za naknadu za privremeno oduzetu pokretninu.

Troškovi mobiliziranih pripadnika civilne zaštite isplaćuju se iz županijskog proračuna u visini dnevnice korisnika državnog proračuna u trenutku angažiranja prema modelu:

- 1 obveznik (više od 12 sati angažiranja) puna dnevica
 - 1 obveznik (manje od 12 sati angažiranja) pola dnevnice
- Uplata se obavlja na bankovne račune pripadnika civilne zaštite.

⁶³ Uredba o načinu i uvjetima za ostvarivanje materijalnih prava mobiliziranih pripadnika postrojbe CZ za vrijeme sudjelovanja u aktivnostima u sustavu CZ, NN 33/2017.